

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Mateo

*Sa Kapuun Hi Jesu Cristo
(Mateo 1:1-17; Lucas 3:23-38)*

¹ Iyan haini mga gin-apuan hi Jesu Cristo. Si Jesus kaliwat hi David sa kaliwat daan hi Abraham.

² Si Abraham amay hi Isaac. Si Isaac amay hi Jacob. Si Jacob amay hi Juda daw hu mga suled din. ³ Si Juda amay hi Fares daw hi Zara ha iyan inay dan si Tamar. Si Fares amay hi Esrom. Si Esrom amay hi Aram. ⁴ Si Aram amay hi Aminadab. Si Aminadab amay hi Naason. Si Naason amay hi Salmon. ⁵ Si Salmon amay hi Boez daw sa inay hi Boez iyan si Rahab. Si Boez amay hi Obed daw sa inay hi Obed iyan si Rut. Si Obed amay hi Jese. ⁶ Si Jese amay hi Hari David.

Si David amay hi Salomon daw sa inay hi Salomon iyan sa asawa su anay hi Urias. ⁷ Si Salomon amay hi Roboam. Si Roboam amay hi Abias. Si Abias amay hi Asa. ⁸ Si Asa amay hi Josafat. Si Josafat amay hi Joram. Si Joram amay hi Usias. ⁹ Si Usias amay hi Jotam. Si Jotam amay hi Acaz. Si Acaz amay hi Esekias. ¹⁰ Si Esekias amay hi Manases. Si Manases amay hi Amon. Si Amon amay hi Josias. ¹¹ Si Josias amay hi Jeconias daw hu mga suled din ha maama. Duun taena

ha panahun inuwit sa mga kaliwatan hi Israel payanaen diyà ta Babilonia.

¹² Su diyà en sidan ta Babilonia namatà pa gayed sidan. Si Jeconias amay hi Salatiel. Si Salatiel amay hi Zorobabel. ¹³ Si Zorobabel amay hi Abiud. Si Abiud amay hi Eliakim. Si Eliakim amay hi Asor. ¹⁴ Si Asor amay hi Sadoc. Si Sadoc amay hi Akim. Si Akim amay hi Eliud. ¹⁵ Si Eliud amay hi Eleasar. Si Eleasar amay hi Matan. Si Matan amay hi Jacob. ¹⁶ Si Jacob amay hi Jose ha iyan asawa hi Maria ha inay hi Jesus. Si Jesus iyan tagngaranan ki Cristo.

¹⁷ Sampulù daw haepat ha kaliwatan sugud diyà ki Abraham payanaen en diyà ki David. Sugud daan diyà ki David payanaen hu pag-uwit kandan diyà ta Babilonia sampulù daan daw haepat ha kaliwatan. Sugud taena payanaen hu kabataa ki Jesu Cristo sampulù pa daan daw haepat ha kaliwatan.

Sa Kabataa Ki Jesus

(Mateo 1:18-25; Lucas 2:1-7)

¹⁸ Iyan haini tultulanen mahitenged hu kabataa ki Jesu Cristo. Sa inay din ha si Maria su makagunan en ki Jose na su hurà pa sidan makagasawa agkabedes en haena pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. ¹⁹ Tumenged ta matareng ha etaw si Jose daw hari din agkabayaan ha magayhaan si Maria nahenhenaan din ha magsuwayà sidan ha hari matun-an hu mga etaw.

²⁰ Ba su taghenhenaayen hi Jose haena huminawal diyà ta kandin sa balinsuguen hu Dios pinaagi hu damugu ha tagyanaen “Jose sa kaliwat hi

David, harì ka tagduwa-duwa hu pagpangasawa ki Maria ta sa igkabedes din pinaagi dà hu Balaan ha Ispiritu. ²¹ Saena ku ibatà asem maama gayed daw sa ingaran nu duun iyan si Jesus ta sa mga etaw ha agsunud kandin aglibriyen din duun hu mga salà dan.”

²² Nahitabù haena ta daw matuman sa lalang hu Dios pinaagi hu propita ha tagyanaen ²³ “Amin asem mabedes ha laga ha sa batà din maama daw sa ingaran duun Emanuel” ha sa kahulugan taena “Uminamul en kanuy sa Dios.”

²⁴ Su mapukaw si Jose binuhat din sa inikagi taena ha balinsuguen hu Dios. Inasawa din si Maria ²⁵ ba hurà gayed bul-ug mag-ubay duun ku asawa din su hurà pa haena magbatà. Su mauma sa panahun ha magbatà en si Maria su batà pigngaranan dayun hi Jose ki Jesus.

2

Sa Mga Matatau Ha Mga Etaw

¹ Si Jesus diyà imbatà ta Betlehem ha sakup ta Judea su panahun ha iyan pa harì diyà si Herodes. Hurà tungkay kalugay nakauma diyà ta Jerusalem sa mga etaw ha mga matatau ha napuun diyà ta sinibwalan. ² Nanginginsà sidan hu “Hindu haena imbatà sa Harì hu mga Judio? Ta naahà day sa bituen diyà ta sinibwalan ha iyan timaan hu kabataa kandin aman duminini kay hu pagsimba kandin.”

³ Su mapaliman haena hi Harì Herodes daw hu mga taga-Jerusalem tungkay gayed sidan nasamuk. ⁴ Aman inamul din dayun sa mga labaw

ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan daw insai sidan ku hindu igbatà sa Mesiyas. ⁵ Tuminubag sidan hu “Diyà ta Betlehem ha sakup ta Judea ta iyan haini insulat hu propita ha tagyanaen

⁶ ‘Sinyu sa mga taga-Betlehem ha sakup ta Judea, mabantug gayed sa banuwa nuy labaw hu alan ha mga banuwa diyan, ta sa maghari hu mga etaw ku ha mga kaliwatan hi Israel diyan ta inyu agkapuun.’ ”

⁷ Dayun su mga matatau ha mga etaw pinaalegan hi Harì Herodes daw su iyan dà sidan inin-saan din ku kan-u dan naahà su bituen. ⁸ Su matun-an din haena sinugù din dayun sidan ha dumiyà ta Betlehem daw ikagiyi hu “Siguruwa nuy gayed pan-ahaa su batà. Ku maahà nuy haena ikagiyi a dà inyu ta daw makasimba a daan kandin.”

⁹⁻¹⁰ Su maikagi haena ku harì duminayun su mga matatau ha mga etaw. Su diyà en sidan ta dalan naisab dan dà naahà su bituen ha diyà napuun ta sinibwalan aman tungkay gayed sidan nangalipay. Linupug dan su bituen taman ha tuminaleen haena tenged ku balay ha duun su batà. ¹¹ Dayun sumineled sidan duun ku balay. Su maahà dan su batà daw sa inay din ha si Maria luminuhud sidan daw suminimba taena ha batà. Dayun in-ila dan kandin sa uwiten dan ha bulawan daw mga mahalen ha insenso daw mira. ¹² Ba su ag-uli en sidan inikagiyan sidan hu Dios pinaagi hu damugu ha harì en sidan lumikù diyà ki Herodes, aman duun en sidan uminagi hu lain ha dalan.

Sa Pagpulaguy Diyà Ta Ehipto

¹³ Su maipus en su mga matatau ha mga etaw huminiwal en paman diyà ki Jose sa balinsuguen hu Dios pinaagi hu damugu ha tagyanaen “Bangun kad, dumaha su batà daw sa inay din daw pulaguy kaw diyà ta Ehipto. Daw kaw en awà diyà ku ikagiyan kud inyu ta agpan-ahaen en iman hi Herodes hayana sa batà ta aghimatayan din.”

¹⁴ Aman migbangun si Jose daw dinuma din su batà daw sa inay taena dayun huminipanaw sidan payanaen ta Ehipto bisan ku daleman.

¹⁵ Diyà sidan migtimà hangtud ha minatay si Herodes. Nahitabù haena ta daw matuman sa inikagi hu Dios pinaagi hu propita ha tagyanaen “Impalikù ku sa Batà ku ha diyà napuun ta Ehipto.”

Sa Kahimatayi Hu Mga Batà

¹⁶ Su matun-an hi Herodes ha bà dà binidui ku mga matatau ha mga etaw napauk-pauk gayed haena. Aman insugù din dayun ha panhimatayan sa alan ha mga batà ha maama diyà ta Betlehem daw duun hu mga ubayà din ha banuwa sugud hu daw pa imbatà payanaen hu daruwa en sa tuig din, ta daruwa en daan ha tuig su maahà taena ha mga matatau ha mga etaw su bituen. ¹⁷ Pinaagi taena natuman sa inikagi hi Jeremias sa propita ha tagyanaen

¹⁸ “Amin mapaliman ha magulub diyà ta Rama tumenged hu ulahù hi Rakel ta sa mga batà din pinanhimatayan na hurà en pakapali-pay kandin.”

Sa Paglikù Diyà Ta Israel

¹⁹⁻²⁰ Su matay en si Herodes ha diyà pa si Jose ta Ehipto huminiwal dà paman sa balinsuguen hu Dios diyà ta kandin pinaagi hu damugu ha tagyanaen “Bangun kad, dumaha su batà daw sa inay din daw likù kaw en diyà ta bugtà ta Israel ta minatay en su aghimatay tayana ha batà.”

²¹ Aman migbangun si Jose daw dinuma din su batà daw sa inay taena dayun namanlikù sidan diyà ta bugtà ta Israel. ²² Ba su matun-an hi Jose ha iyan nakailis si Arkelao ki Amay din ha harì diyà ta probincia ta Judea nahaldek haena hu pagdiyà. Aman impadamugu kandin hu Dios ha dumayun sidan diyà ta probincia ta Galilea, ²³ dayun diyà en sidan migtimà ta banuwa ha tagngaranan ta Nazaret. Pinaagi taena natuman sa inikagi hu mga propita ha si Jesus ngaranan ha taga-Nazaret.

3

Sa Pagpanunultul Hi Juan Ha Bautista

(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

¹ Duun taena ha panahun amin etaw ha tagngaranan ki Juan ha Bautista ha nanunultul duun hu pinakabulung-bulung ha lugar diyà ta Judea ² ha tagyanaen “Hinulsuli sa mga salà nuy ta madani en sa pagharì hu Dios kanuy.” ³ Si Juan iyan su tagsubayen hi Isaias sa propita ha tagyanaen

“Amin etaw ha magkulahiay duun hu pinakabulung-bulung ha lugar ha magyanaen ‘Andama sa ag-agiyan hu Ginuu daw tul-ida sa dalan.’ ”

⁴ Sa pinaksuy hi Juan bulbul hu kamilyo daw anis daan sa bakes din. Sa kalan-enen din talangas daw degà. ⁵ Madakel ha mga etaw sa namandiyà ta kandin ha nangapuun diyà ta Jerusalem daw duun hu alan ha mga banuwa diyà ta probincia ta Judea daw duun hu ubay ta Wahig ta Jordan. ⁶ Insugid dan sa mga salà dan aman pigbautismuwan sidan hi Juan diyà ta Wahig ta Jordan.

⁷ Ba su maahà hi Juan sa madakel ha mga Fariseo daw mga Saduceo ha tagpabautismu kandin inikagiyan din sidan hu “Sinyu sa mga bunsalagan, sin-u sa mig-ikagi inyu ha dumini kaw ta kanak? Abi nuy gid ha mapulaguyan nuy sa silut inyu hu Dios. ⁸ Ku laus ha mighinulsul kaw en hu mga salà nuy ipaahà nuy haena pinaagi hu maayad ha buhat. ⁹ Harì kaw magsalig ha mga kaliwatan kaw hi Abraham ta ikagiyan ku inyu ha mahimu hu Dios buhata haini sa mga batu ha kaliwatan daan hi Abraham. ¹⁰ Sa tagpamilay andam en hu pagpilay hu mga kayu. Sa kayu ha madaet sa bunga din agpilayen daw bigsuli.

¹¹ “Diyà a ta wahig agpamautismu inyu ha iyan timaan ha nahinulsulan nuy en sa mga salà nuy. Ba amin pa makadini ha labaw di kanak ta bisan sa pag-uwit hu sapatus din kenà a gayed angayan duun. Sa kandin ha igbautismu iyan sa paulinan kaw kandin hu Balaan ha Ispiritu daw masunug sa madaet diyan ta inyu. ¹² Agkailing haena hu taggunas ha sa malinggas iyan din igtagù duun hu bugawan, ba sa ukap agbiggulan ha harì en mapedengan.”

*Sa Pagbautismu Ki Jesus**(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)*

¹³ Su kamulu pa tagpamautismu si Juan diyà ta Jordan nakauma si Jesus diyà ta kandin ha diyà napuun ta Galilea ta tagpabautismu daan. ¹⁴ Ba harì ngaay agkabayà si Juan aman minikagi hu “Harì mahimu ha bautismuwan ku ikaw ta iyan a ngaay angayan ha bautismuwan nu.”

¹⁵ Ba tuminubag si Jesus ha “Buhata haini ta kinahanglan ha matuman sa alan ha agkabayaan hu Dios.” Aman binautismuwan haena hi Juan.

¹⁶ Su mabautismuwan en si Jesus guminaun haena. Dayun sagunà napuwaan sa langit daw naahà din sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios ha agkailing hu salapati ha migbulus diyà ta kandin. ¹⁷ Amin lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen “Iyan en haini pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku.”

4*Sa Pagpanulay Ki Jesus**(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)*

¹ Inuwit si Jesus hu Balaan ha Ispiritu duun hu pinakabulung-bulung ha lugar ta daw masulayan hi Satanas. ² Suminalang si Jesus hu pagkaen seled hu kapatan ha aldaw daw daleman, aman su maiwas haena tungkay gayed nauhul. ³ Dayun si Jesus inubayan hu Manunulay daw ikagiyi ha “Ku Batà ka hu Dios ikagiyi haini sa mga batu ha mabuhat ha supas.”

⁴ Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen ‘Kenà iyan dà

igkauyag hu etaw sa kalan-enen ta sa lalang hu Dios iyan tag-ila hu kinabuhì.’ ”

⁵ Dayun si Jesus dinuma hi Satanas duun hu kinatangkawan ha atep taena ha Timplo diyà ta Jerusalem ⁶ daw ikagiya ha “Ku Batà ka hu Dios sabay ka duun taini ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen

‘Suguen hu Dios sa mga balinsuguen din hu pag-bantay ikaw daw tamuken ka kandan ta daw hari ka mabugel.’ ”

⁷ Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen ‘Hari agsulaya sa Dios ha Magbabayà hu alan.’ ”

⁸ Aman dinuma en paman si Jesus hi Satanas duun hu matangkaw tungkay ha bubungan daw ipaahà kandin sa kadagway hu alan ha mga gin-harian ta kalibutan, ⁹ dayun inikagiya din si Jesus hu “Saini ha agkaahà nu iman ig-ila ku ikaw ku lumuhud ka daw sumimba ka kanak.”

¹⁰ Ba si Jesus tuminubag hu “Awà ka dini ta kanak, Satanas, ta sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen ‘Iyan dà sa Dios ha Magbabayà hu alan angayan ha simbahan daw alagaran.’ ”

¹¹ Aman uminawà si Satanas diyà ta kandin, dayun nakauma sa mga balinsuguen hu Dios diyà ki Jesus hu pag-alima kandin.

Sa Puunaan Hu Pagtudlù Hi Jesus

(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

¹² Su mapaliman hi Jesus ha si Juan ha Bautista napurisu en luminikù haena diyà ta Galilea.

¹³ Suminagad diyà ta Nazaret daw migtimà diyà ta Capernaum ha kilid hu danaw, saena ha lugar

tagngaranan hu Zebulon daw Neftali. ¹⁴ Nahitabù haena ta daw matuman sa inikagi hi Isaias sa propita ha tagyanaen

¹⁵ “Sa bugtà ta Zebulon daw ta Neftali payanaen en ta dagat layun ta Jordan iyan sa Galilea ha tagtimaan hu kenà mga Judio. ¹⁶ Duun pa sidan tagtimà hu kasukileman ha bugtà hu kamatayen ba naahà dan sa tungkay masiga ha nakailaw kandan.”

¹⁷ Sugud taena ha panahun nanunultul si Jesus hu kagi din “Hinulsuli sa mga salà nuy ta madani en sa pagharì hu Dios inyu.”

*Sa Pag-umaw Hu Haepat Ha Mamamaling
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)*

¹⁸ Su taghiphipanaw si Jesus duun hu kilid taena ha Danaw ta Galilea naahà din si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro daw sa suled din ha si Andres. Tagpamaling sidan duun taena ha danaw ta mamamaling man sidan. ¹⁹ Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Dumuma kaw kanak ta agbuhaten ku inyu ha mamamaling hu mga etaw.” ²⁰ Aman sagunà dan inawaan su mga baling daw duma ki Jesus.

²¹ Su malugay-lugay naahà hi Jesus sa mga migsuled daan ha iyan si Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo ha tagpamandayan dan su kandan ha baling duma ki Amay dan duun ku barutu. Aman inumaw sidan hi Jesus ²² dayun sagunà dan inawaan si Amay dan duun ku barutu daw duma ki Jesus.

*Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Agkadaluwan
(Mateo 4:23-25; Lucas 6:17-19)*

²³ Nalekep hi Jesus sa alan ha banuwa ha sakup ta Galilea. Duun hu mga simbahan hu mga Judio migtudlù si Jesus hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu paghari hu Dios daw naulian din daan sa alan ha mga dalu hu mga etaw. ²⁴ Sa tultulanen mahitenged kandin nakalekep diyà ta probincia ta Siria, aman pinan-uwit dan diyà ta kandin sa mga etaw ha agkangadaluwan hu hurà mag-iling ha dalu daw sa agkangasakitan. Sa duma kandan agkangabidbid daw amin mga minatay en sa dibaluy ha lawa din daw sa duma pinan-ulinan en hu mga busaw. Ba alan sidan naulian hi Jesus. ²⁵ Madakel tungkay sa naman-duma kandin ha nangapuun diyà ta Jerusalem daw duun hu mga probincia ta Galilea daw ta Judea daw duun taena ha lugar ta Decapolis daw hu duma ha mga banuwa diyà ta layun ta Jordan.

5

Sa Laus Ha Kalipay

(Mateo 5:1-12; Lucas 6:20-23)

¹ Su maahà hi Jesus sa madakel ha mga etaw tuminakedeg haena duun hu bubungan daw pinuu. Nangaamul-amul diyà ta kandin sa mga sumusunud din ² dayun nanudlù kandan ha tagyanaen

³ “Malipayen gayed sa nakatuen ha ku hari buligan hu Dios hurà dan mahimu, ta agharian sidan hu Dios.

⁴ “Malipayen gayed sa tagmagul-anen tumenged hu mga salà dan ta aglipayen sidan hu Dios.

⁵ “Malipayen gayed sa mga tagpaubus ta maangken dan sa panalangin ha insaad hu Dios.

⁶ “Malipayen gayed sa tungkay agkangabayà hu pagbuhat hu matareng, ta agbuligan din sidan.

⁷ “Malipayen gayed sa mga mahid-uwen hu duma dan ta mahid-uwan daan sidan hu Dios.

⁸ “Malipayen gayed sa mahimpit sa henà-henà dan ta maahà dan sa Dios.

⁹ “Malipayen gayed sa mga tagbuhat hu kalinaw ta makilala sidan ha batà hu Dios.

¹⁰ “Malipayen gayed sa tagpasipalahan tumenged hu pagbuhat dan hu matareng ta agharian sidan hu Dios.

¹¹ “Malipayen kaw gayed ku tameyesen kaw daw ku pasipalahan kaw hu mga etaw daw ku daet-daeten kaw pinaagi hu mga bidù tumenged hu pagsunud nuy kanak. ¹² Ikalipay nuy gayed haena ta adagi tungkay sa igbales inyu hu Dios diyà ta langit, ta iyan daan haena binuhat dan duun hu mga propita.

Sa Asin Daw Sa Sulù

(Mateo 5:13-16; Marcos 4:21; 9:50; Lucas 8:16; 14:34-35)

¹³ “Iyan kaw asin dini ta kalibutan. Ba ku maawà en sa kapait hu asin in-inuwen pa paglikù hu nanam taena? Hurà din en gayed pulus daw bà dà paman iglambeg diyà ta guwà dayun gik-an hu mga etaw.

¹⁴ “Iyan kaw daan sulù dini ta kalibutan. Sa banuwa ha duun pakaluntud hu buntud agkaahà hu bisan sin-u. ¹⁵ Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà agpalangkebi hu bakag, ba saena iluntud din gayed duun hu ugsakà ha matangkaw

daw mailawan sa seled taena ha balay. ¹⁶ Aman ipasiga gayed sa sulù nuy ta daw maahà hu mga etaw ha maayad sa mga buhat nuy dayun madayè dan sa Dios ha Amay nuy diyà ta langit.

Sa Katumanan Hu Kasuguan

¹⁷ “Harì kaw maghenà-henà ha sa pagdini ku ta kalibutan iyan sa pag-awà hu Kasuguan daw hu lalang hu Dios pinaagi hu mga propita, ta sa pagdini ku iyan sa pagtuman taena. ¹⁸ Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku duduun pa sa langit daw sa kalibutan harì gayed mahimu ha maalatan hu bisan atiyuay sa Kasuguan hangtud ha matuman haena. ¹⁹ Bisan sin-u sa makasupak hu tungkay atiyuay duun hu Kasuguan daw magtudlù ha harì en haena tumanen, saini ha etaw harì tagharian hu Dios diyà ta langit. Ba bisan sin-u sa magtuman hu Kasuguan daw magtudlù ha tumanen gayed haena, saini ha etaw tagharian gayed hu Dios. ²⁰ Ikagiyen ku inyu ha sa Dios iyan din dà tagharian sa matareng gayed di taena ha mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo.

Sa Katudluan Mahitenged Hu Kapauk

²¹ “Natun-an nuy en sa kasuguan duun hu mga gin-apuan nuy ha tagyanaen ‘Harì kaw mangimatay ta ku buhaten nuy haena mahukuman kaw hu silut.’ ²² Ba ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa bà din dà agkapauki sa duma din mahukuman en daan haena hu silut. Sa tagpaamaniyan din sa duma din makapanubag duun hu alan ha mga labaw ha punuan. Daw bisan sin-u sa mag-ikagi duun hu duma din ha ‘Buang-buang ka’ saena ha

tag-ikagi taghipanaw duun hu dalan payanaen ta Inferno.

²³ “Aman ku taghalad kaw duun hu Dios daw mahenhenaan nuy ha amin diay nabuhat nuy ha igkapauki inyu hu duma nuy, ²⁴ awaan nuy haena sa ighalad nuy daw pan-ahaa su etaw ha agkapauk inyu daw makaghusayà kaw. Ku mapengahan haena human nuy dayuna sa paghalad duun hu Dios.

Sa Husayen

(Mateo 5:25-26; Lucas 12:57-59)

²⁵ “Ku isumbung kaw hu duma nuy agpasa nuy husaya ha hari pa makauma duun hu taghusay, ta ku makauma kaw en duun itugyan kaw hu maghuhukum daw ipapurisu kaw gayed kandin. ²⁶ Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha daw kaw en makaguwà diyà ta purisuan ku mabayaran nuy en sa alan ha mga salà nuy.

Sa Katudluan Mahitenged Hu Panapaw

²⁷ “Natun-an nuy en daan sa kasuguan su anay ha tagyanaen ‘Hari kaw manapaw.’ ²⁸ Ba ikagiyen ku inyu ha bisan bà dà kaayati hu maama sa bisan sin-u ha bahi saena ha maama nakapanapaw en. ²⁹ Ku iyan igpakasalà nuy sa kawatan ha mata nuy lugita haena daw ilambeg, ta maayad pa ha sabuwa dà sa mata nuy dì sa daruwa ba makaagbul kaw diyà ta Inferno. ³⁰ Daw ku iyan daan igpakasalà nuy sa kawatan ha alima nuy tampedà haena daw ilambeg, ta maayad pa ha sabuwa dà sa alima nuy dì sa daruwa ba makaagbul kaw diyà ta Inferno.

Sa Katudluanang Mahitenged Hu Pag-endaay
(Mateo 5:31-32; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

³¹ “Inikagi daan su anay ha ‘Ku amin maama ha endaan din sa asawa din ilahan din haena hu kasulatan hu pag-endaay.’ ³² Ba ikagiyen ku inyu ha ku endaan hu maama sa asawa din ha hurà makasalà, saena ha maama nakasalà ta ag-buhaten din ha mananapaw su bahi ku isab dà magpaasawa, daw saena ha mangasawa ku bahi ha inendaan makapanapaw daan.

Sa Katudluanang Mahitenged Hu Panumpà

³³ “Natun-an nuy en daan sa kasuguan duun hu mga gin-apuan nuy ha tagyanaen ‘Ku manumpà kaw duun hu Dios kinahanglan ha tumanen nuy gayed haena.’ ³⁴ Ba ikagiyen ku inyu ha harì kaw gayed manumpà pinaagi hu langit ta iyan haena trono hu Dios ³⁵ daw bisan daan sa kalibutan ta iyan haini gik-ayà din. Daw harì nuy daan ipanumpà sa Jerusalem ta iyan haena banuwa hu gamhanan ha Hari. ³⁶ Bisan pa daan sa buhuk ta ulu nuy harì mahimu ha ipanumpà ta hurà makapaputì hu bisan nangkalegas dà ha buhuk nuy. ³⁷ Ku mag-ikagi kaw sa ‘Hee’ na ‘Hee’ gayed daw sa ‘Harì’ na ‘Harì’ gayed daan, ta ku isaban nuy pa haena hu duma ha mga lalang diyà en haena agkapuun ki Satanas.

Sa Katudluanang Mahitenged Hu Pagbales
(Mateo 5:38-42; Lucas 6:29-30)

³⁸ “Natun-an nuy en daan sa kasuguan ha tagyanaen ‘Ku amin etaw ha matumlak din sa mata hu duma din tumlaken daan sa kandin ha mata, daw ku masipù din sa ngipen hu duma din

sipuen daan sa kandin ha ngipen.’ ³⁹ Ba ikagiye ku inyu ha hari nuy gayed sukulan sa tagpasipala inyu. Ku amin etaw ha laparuwen din sa kawanan ha pipi nuy ipalaparua daan sa dibaluy. ⁴⁰ Daw ku amin etaw ha isumbung kaw kandin ta daw matimù din sa pinaksuy nuy, iila en haena kandin daw isabi pa hu kamisita. ⁴¹ Ku amin etaw ha magpeges inyu hu pag-uwit hu mga butang din hu nangkakilometro buligi haena taman hu daruwa ha kilometro. ⁴² Ku amin manayù diyan ta inyu ilahi nuy daw ku amin agsambay sambayi nuy.

*Sa Katudluanang Mahitenged Hu Pagpalangga
(Mateo 5:43-48; Lucas 6:27-28,32-36)*

⁴³ “Natun-an nuy en daan sa kasuguan su anay ha tagyanaen ‘Palangga gayed sa duma nuy ba magdumut kaw hu kuntra nuy.’ ⁴⁴ Ba ikagiye ku inyu ha palangga sa mga kuntra nuy daw iampù nuy haena sa tagpasipala inyu ⁴⁵ ta iyan haini timaan ha batà kaw gayed hu Amay nuy diyà ta langit. Saena agpanalanginan din sa etaw ha matareng daw sa kenà, iling hu mga pamulahen ha alan din agpaudanan daw agpasildahan. ⁴⁶ Hari nuy aghenhenaa ha balesan kaw hu Dios ku iyan dà palangga nuy sa tagpalangga daan inyu, ta bisan sa mga limbungan ha manunukut hu buhis tagbuhaten dan daan haena. ⁴⁷ Daw ku iyan dà pagsimahen nuy sa daan nuy en amigu inu man sa igkadayè inyu? Ta bisan sa mga etaw ha hurà makakilala hu Dios tagbuhaten dan daan haena. ⁴⁸ Aman magmahimpit kaw iling hu Amay nuy diyà ta langit.

6

Sa Katudluanang Mahitenged Hu Pagkakalalagan

¹ “Andama nuy sa pagbuhat hu matareng ha hari nuy bà dà makapaaluahà hu mga etaw, ta ku iyan hayana hari kaw balesan hu Amay nuy diyà ta langit.

² “Aman ku tag-ila kaw duun hu taglised hari nuy haena tigpaaluahà hu mga etaw bisan duun hu mga simbahan daw duun hu mga dalan, ta sa iling taena bà dà tagpasibù-sibù ta daw madayè sidan. Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha nadawat dan en sa bales kandan. ³ Ba ku buligan nuy sa taglised kinahanglan ha hari maahà hu bisan sin-u ⁴ ta daw hari matun-an hu mga etaw. Dayun sa Dios ha Amay nuy ha pakaahà hu alan iyan en magbales inyu.

Sa Katudluanang Mahitenged Hu Pag-ampù (Mateo 6:5-15; Lucas 11:2-4)

⁵ “Ku mag-ampù kaw hari nuy haena buhaten ha bà dà pagpaaluahà hu mga etaw iling hu duma ha bà dà tagpasibù-sibù ha tungkay agkangabayà ku maahà ku tag-ampù duun hu mga simbahan daw bisan duun hu mga dalan. Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha nadawat dan en sa bales kandan. ⁶ Ku mag-ampù kaw dumuun kaw hu lugar ha hurà makaahà inyu daw mag-ampù kaw duun hu Dios ha Amay nuy ha hari nuy agkaahà. Dayun sa Dios ha pakaahà hu alan iyan en magbales inyu. ⁷ Daw ku mag-ampù kaw hari nuy en subli-sublien sa mga lalang iling hu etaw ha hurà pa makakilala hu Dios ta abi dan ha pinaagi

hu pagsublì-sublì taena mapaliman sidan hu Dios.
⁸ Hari nuy sidan ilingan ta sa Amay nuy natun-an
din en sa kinahanglanen nuy bisan su hurà kaw
pa mag-ampù.

⁹ “Iyan haini paagi hu pag-ampù

‘Amay day diyan ta langit, tahuren gayed sa
ngaran nu. ¹⁰ Harii kay ikaw daw sa pag-
bayà nu iyan matuman dini ta kalibutan
iling daan diyan ta langit. ¹¹ Ilahi kay iman
hu kalan-enen. ¹² Pasayluwa kay hu mga
salà day ta pinasaylu day daan sa nakasalà
dini ta kanay. ¹³ Ipadiyù kay ikaw hu pan-
ulay daw buligi kay ikaw ta daw hari kay
madaeg hi Satanas.’

¹⁴ Ku mapasaylu nuy sa etaw ha nakasalà diyan ta
inyu pasayluwen kaw daan gayed hu Amay nuy
diyà ta langit. ¹⁵ Ba ku hari nuy mapasaylu sa
duma nuy hari kaw daan pasayluwen hu Dios ha
Amay nuy.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen

¹⁶ “Ku sumalang kaw hu pagkaen hari kaw
tagsamed-engà iling hu mga etaw ha bà dà tag-
pasibù-sibù, ta tagbuhaten dan haena hu bà dà
pagpaahà ha tagsalang sidan hu pagkaen. Laus
gayed sa tag-ikagiye ku inyu ha nadawat dan
en sa bales kandan. ¹⁷ Ba ku sumalang kaw hu
pagkaen manuwat kaw daw pangulam-us kaw
¹⁸ ta daw hari matun-an hu duma ha tagsalang
kaw hu pagkaen ta iyan dà nakatuen taena sa
Dios ha Amay nuy ha hari nuy agkaahà. Dayun

sa Dios ha Amay nuy ha pakaahà hu alan iyan en magbales inyu.

Sa Mga Katigayunan

(Mateo 6:19-21; Lucas 12:33-34)

¹⁹ “Harì nuy dini dà ag-amul-amula sa katigayunan nuy ta kalibutan ta bà dà haena ketketa daw tangisa daw takawa. ²⁰ Ba amul-amula sa mga katigayunan nuy diyà ta langit ta harì haena maketket daw harì tangisen daw harì daan haena matakaw. ²¹ Ta ku hindu duun makaugsak sa katigayunan nuy duun en daan taena sa henà-henà nuy.

Sa Sulù

(Mateo 6:22-23; Lucas 11:34-36)

²² “Sa mata iyan sulù hu lawa. Ku maayad sa mata nuy duun kaw gayed taghipanaw hu mapawà, ²³ ba ku peyeng kaw duun kaw taghipanaw hu kasukileman. Aman ku madaet sa henà-henà nuy tungkay en daan madaet sa tagbuhaten nuy.

Sa Mga Kinahanglanen

(Mateo 6:24-34; Lucas 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Harì gayed mabaluy ha sa etaw daruwa sa agalen din ta palanggaen din sa sabuwa ba sa sabuwa kuntrahen din, alimahan din sa sabuwa ba sa sabuwa ipatayà din. Sa etaw ha iyan din dà minahal sa katigayunan din harì gayed mahimu ha mahalen din daan sa Dios.

²⁵ “Aman ikagiyen ku inyu ha harì kaw masamuk ku inu sa agkan-en daw sa ag-inumen nuy daw sa agbistiyeen nuy. Kenà ba mahinengdanen pa sa kinabuhì nuy di hu pagkaen? Daw kenà ba mahinengdanen pa sa

lawa nuy dì hu bisti? ²⁶ Henhenaa nuy sa mga tagbis ha taglayang. Harì sidan tagpamula daw hurà dan daan bugawan ba igpakaen sidan hu Amay nuy ha diyà ta langit. Kenà ba mahal kaw pa dì hu mga tagbis? ²⁷ Bisan ku agkatungkayan nuy en agkanugunan sa kinabuhì nuy ba saena harì nuy en gayed masumpayan.

²⁸ “Daw imbà kaw agkasamuk ku inu sa bistiyen nuy? Henhenaa nuy sa mga bulak ku agkainu-inu sa pagtubù dan. Harì sidan tagpanahì hu pinaksuy dan. ²⁹ Ba ikagiyen ku inyu ha bisan si Harì Salomon su anay sa sapian hurà makagbisti hu iling kadagway taini ha mga bulak. ³⁰ Ku madagway sa kabuhata hu Dios hu mga sagbet ha laus dà agkangagangu daw bigsuli iyan kaw pa kan harì mailahan hu bisti. Imbà man kaatiyuay tungkay sa pagsalig nuy hu Dios?

³¹ “Aman harì kaw gayed masamuk hu kagi nuy ‘Inu gid sa agkan-en daw sa ag-inumen day daw sa agbistiyen day?’ ³² Ta iyan dà agkasamuk sa mga etaw ha hurà pa makakilala hu Dios. Sa Amay nuy diyà ta langit natun-an din ha agkinahanglanan nuy gayed haena. ³³ Una hu alan ipagharì nuy sa Dios diyan ta inyu daw buhaten nuy sa matareng dayun iila din gayed inyu sa alan ha agkinahanglanan nuy. ³⁴ Aman harì kaw agkasamuk ku inu sa maul-ulahan ku malugay ta ku makauma asem haena human nuy en henhenaa. Harì nuy enà iisab haena hu kasamukan nuy iman.

*Sa Katudluanan Mahitenged Hu Paghukum
(Mateo 7:1-5; Lucas 6:37-38,41-42)*

¹ “Harì nuy aghukumi sa duma ha mga etaw ta daw harì kaw daan hukuman hu Dios. ² Ta ku inu sa ighukum nuy hu duma nuy iyan en daan haena ighukum inyu hu Dios, daw sa kabegat hu ighukum nuy iyan en daan haena kabegat hu ighukum inyu hu Dios.

³ “Imbà nuy man tag-ahaaya sa puling hu duma nuy? Hurà nuy ba diay katun-i ha sa inyu ha puling iling kaadagi hu batang? ⁴ Imbà kaw tag-ikagi ha ag-awaen nuy haena sa atiyuay ha puling hu duma nuy ha sa inyu ha puling bà daan su batang? ⁵ Sinyu sa tagpasibù-sibù, unahen nuy gayed awaen sa puling nuy ha bà su batang na ku makaindan kaw en human nuy dayun awaa sa nakapuling duun hu duma nuy.

⁶ “Harì nuy iila duun hu mga asu sa mga butang hu Dios ta bà kaw dà taena kagata, daw harì nuy daan iglambeg sa mahalen ha perlas duun hu mga babuy ta bà dan dà haena takunai.

*Sa Pagpanayù Duun Hu Dios
(Mateo 7:7-12; Lucas 11:9-13)*

⁷ “Panayù kaw duun hu Dios ta ilahan kaw gayed kandin, pan-ahà kaw daw makaahà kaw, pangumaw kaw daw puwaan kaw kandin. ⁸ Ta bisan sin-u sa agpanayù ag-ilahan daw saena ha agpan-ahà makaahà daw sa agpangumaw ag-puwaan. ⁹ Ku amin inyu agpanayù sa batà nuy hu supas ag-ilahan nuy ba diay hu batu? ¹⁰ Daw ku manayù hu sedà bunsalagan ba diay sa ig-ila nuy? ¹¹ Ku sinyu sa mga etaw ha makasasalà agkatuen

kaw tag-ila hu maayad duun hu mga batà nuy, labaw pa gayed sa Amay nuy diyà ta langit ta ku manayù kaw ilahan kaw gayed kandin hu mga maayad ha agpanayuen nuy.

¹² “Ku inu sa agkabayaan nuy ha buhaten diyan ta inyu hu mga duma nuy iyan daan haena buhaten nuy diyà ta kandan, ta iyan haena Kasuguan daw lalang hu Dios pinaagi hu mga propita.

Sa Dalan Ta Langit Daw Ta Inferno

(Mateo 7:13-14; Lucas 13:24)

¹³ “Duun kaw agi hu malig-et ha pultahan ta maluag sa pultahan daw malumu sa dalan payanaen diyà ta Inferno aman madakel sa duun tag-agi. ¹⁴ Malig-et sa pultahan daw malegen sa dalan payanaen hu kinabuhì ha hurà din katapusan aman atiyuay dà sa pakatulen duun.

Sa Bunga Hu Pamulahan

(Mateo 7:15-20; Lucas 6:43-44)

¹⁵ “Mag-andam kaw hu mga manunudlù ha biduen ta saena dumiyen ta inyu ha bà su mga tumutuu ba sa mga tigtudlù dan makadaet inyu.

¹⁶ Makilala nuy sidan ha biduen pinaagi hu tagbuhaten dan. Hari kuy makapanimù hu libas daw hu bugkà duun hu sampinit. ¹⁷⁻¹⁸ Iling taena ha sa maayad ha kayu pulus dà gayed maayad sa bunga din, ba sa madaet ha kayu madaet en daan sa mga bunga din. ¹⁹ Sa kayu ha madaet sa bunga din bà dà haena pilaya daw bigsuli. ²⁰ Aman sa etaw makilala nuy pinaagi hu tagbuhaten din.

Sa Hari Makalagkes Duun Hu Tagharian Hu Dios

(Mateo 7:21-23; Lucas 13:25-27)

²¹ “Amin mga etaw ha tag-ikagi hu Ginuu a kandan ba hurà sidan makalagkes duun hu tagharian hu Dios, ta iyan dà pakaseled duun taena sa tagtuman hu agkabayaan hu Amay ku diyà ta langit. ²² Duun asem hu Aldaw hu Paghukum madakel sa mag-ikagi hu ‘Ginuu, pinaagi hu ngaran nu insaysay day sa impaikagi nu daw pigbugaw day sa mga busaw daw madakel pa gayed ha mga belenganen sa nabuhat day.’ ²³ Ba bà ku dà sidan ikagiyi hu ‘Hari ku inyu agkakilala aman paman-awà kaw dini ta kanak sinyu sa mga madaet sa buhat din.’

Sa Daruwa Ha Migbalay

(Mateo 7:24-27; Lucas 6:47-49)

²⁴ “Bisan sin-u sa tagpaliliman hu lalang ku daw magtuman daan taena agkailing hu etaw ha migbalay hu tungkay malig-en. ²⁵ Su mamagyu daw mamahà hurà gayed haena kapilay sa balay ta tungkay nalog-enan. ²⁶ Ba saena ha tagpaliliman hu lalang ku ba hari tagtuman agkailing hu etaw ha bà dà miglawig. ²⁷ Su mamagyu daw mamahà napilay haena daw nakagas.”

²⁸ Su makapenga si Jesus magtudlù saena ha mga etaw nangabeleng ²⁹ ta sa kandin ha pagtudlù amin duun gahem dì ku mga manunudlù hu Kasuguan.

8

Sa Pagbulung Hu Sanglahen

(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

¹ Su tumubang en si Jesus duun ku bubungan madakel tungkay sa namanduma kandin. ² Amin

daan sanglahen ha luminuhud diyà ta kandin daw hangyù hu “Ginuu, ku mabayà ka ngaay bulungen a ikaw taini ha mahugaw ha dalu ku.”

³ Dinampà hi Jesus su sanglahen daw ikagiya hu “Agkabayà a aman maulian ka.” Sagunà haena naulian. ⁴ Dayun inikagiyan hi Jesus hu “Hari ka manunultul hu bisan sin-u ba dumuun ka taena ha sinaligan hu paghalad ta daw masusi din ha naulian kad en. Maghalad ka sumalà hu Kasuguan hi Moises ta daw malimpyuwan ka daw matun-an hu mga etaw ha naulian kad en.”

*Sa Pagbulung Hu Suluguen Hu Kapitan
(Mateo 8:5-13; Lucas 7:1-10)*

⁵ Su diyà en si Jesus ta Capernaum amin diyà kapitan hu sundalu ta Roma ha tuminalagbù ki Jesus daw hangyù hu ⁶ “Ginuu, agkatungkayan hu dalu sa suluguen ku diyà ta balay na hari en pakakayug-kayug daw agkasakitan gayed.”

⁷ Tuminubag si Jesus hu “Ahaen ku iman haena ta daw maulian.”

⁸ Ba saena ha kapitan tuminubag hu “Ginuu, agkagayhà a ku dumiyà ka ta balay ku aman bà nu dà ikagiya ha maulian en haena sa suluguen ku. ⁹ Natun-an ku ha mahimu nu haini ta siak suluguen a daan hu agalen ku ha sundalu daw amin daan mga sundalu ha sakup ku. Ku ipahipanaw ku sidan agtuu gayed. Bisin inu sa igsugù ku hu suluguen ku agbuhaten din daan haena.”

¹⁰ Su mapaliman haena hi Jesus nabeleng gayed daw inikagiyan din su mga etaw ha namanduma kandin hu “Laus gayed sa ag-ikagiyan ku inyu ha hurà ku pa gayed naahà duun hu mga kaliwatan hi Israel ha agkailing taini sa pagtuu din.

¹¹ Ikagiyeen ku inyu ha amin asem madakel ha mga etaw iling kandin ha kenà Judio ha maamul-amul daw makigsalu diyà ki Abraham daw ki Isaac daw ki Jacob duun hu tagharian hu Dios. ¹² Ba sa mga Judio ha iyan ngaay pigtaganahan taena ha tagharian hu Dios ilambeg paman duun hu kasukileman diyà ta guwà ha duun sidan makag-uluhaay hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan.”

¹³ Dayun inikagiyan hi Jesus haena sa kapitan ha “Umuli kad en ta saena ha suluguen nu ha agkadaluwan maulian en tumenged hu pagtuu nu.” Aman sagunà dayun haena naulian.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw

(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)

¹⁴ Su sumeled en si Jesus diyà ta balay hi Pedro naahà din sa ugang ha bahi hi Pedro ha hari en pakabangun ta agkagenaw. ¹⁵ Inibitan hi Jesus sa alima taena aman sagunà naulian. Dayun migbangun haena daw sinugbahan din say Jesus.

¹⁶ Su madani en agpanukilem pinan-uwit hu mga etaw diyà ki Jesus sa mga pinan-ulinan en hu busaw, aman pinamugaw din sa mga busaw pinaagi hu mga lalang din daw naulian daan sa alan ha agkangadaluwan. ¹⁷ Nabuhat din haena ta daw matuman sa inikagi hi Isaias sa propita ha tagyanaen

“Inawà din sa mga kaluyahen taw daw inuwit din sa mga dalu taw.”

Sa Agpamanduma Ngaay Ki Jesus

(Mateo 8:18-22; Lucas 9:57-62)

¹⁸ Su maahà hi Jesus sa madakel ha mga etaw ha nangaamul-amul diyà ta kandin inikagiyan din sa mga tinun-an din ha lumayun sidan duun taena ha danaw. ¹⁹ Amin manunudlù hu Kasuguan ha uminubay diyà ki Jesus ha minikagi hu “Manunudlù, agduma a ikaw bisan hindu ka duun agpayanaen.”

²⁰ Ba tuminubag si Jesus hu “Sa laku amin din tagtimaan daw sa mga tagbis amin dan daan mga dalagpuay, ba siak sa Suled hu Kaet-etawan hurà ku himlayà.”

²¹ Amin pa daan sumusunud hi Jesus ha minikagi hu “Ginuu, harì a pa makaduma ikaw iman ta iglebeng ku pa si Amay.”

²² Ba inikagiyan haena hi Jesus ha “Dumuma kad kanak ta su mga etaw ha hurà dan pa kinabuhì iyan en maglebeng hu mga minatay.”

Sa Pagbaldeng Hi Jesus Hu Kalamag

(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

²³ Si Jesus luminulan hu barutu daw sa mga tinun-an din luminulan daan. ²⁴ Su taglulan en sidan tigkan namagyu aman nataguan hu wahig haena sa barutu. Ba si Jesus tagtiduga hu kandin. ²⁵ Aman pinukaw ku mga tinun-an din daw ikagi hu “Ginuu, luwasa kay ikaw ta agkalened kuy en.”

²⁶ Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Imbà kaw man agkangahaldek? Hari kaw ba diay agsalig kanak?” Dayun migbangun si Jesus daw baldenga sa kalamag daw mga baled aman sagunà migleneng.

²⁷ Sa mga tinun-an hi Jesus tungkay gayed nangabeleng ha tagyanaen “Inu gid haini ha etawa ha bisan sa kalamag daw mga baled agtuu kandin?”

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Ha Inulinan Hu Mga Busaw

(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

²⁸ Su makalayun en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta ubay ta Gadara amin diyà daruwa ha etaw ha nangapuun duun hu panlebengà ha inulinan en hu mga busaw. Mga mabis-ay gayed sidan aman hari pakaagi sa mga etaw duun taena. Ba su masal-aw dan si Jesus ²⁹ nakapangulahì sidan ha tagyanaen “Inu sa labet nu kanay sikaw sa Batà hu Dios? Agpasipalahan kay ba ikaw iman bisan ku kenà pa haini panahun?”

³⁰ Ubay diyà ta kandan sa madakel tungkay ha mga babuy ha tagpanuwalà ³¹ aman pina-gayukan hu mga busaw si Jesus hu kagi dan “Ku agbugawen kay ikaw diyà kay ipaulì tayaa ha mga babuy.”

³² Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Pamandiyà kaw en.” Aman sagunà guminuwà su mga busaw duun ku daruwa ha etaw daw namanagù duun ku mga babuy. Namamulaguy su mga babuy diyà ta alug daw nangakasabay sidan duun ku danaw dayun nangamatay. ³³ Su mga etaw ha tagbantay ku mga babuy namamulaguy daan payanaen diyà ta banuwa daw intultul dan sa nahitabù ku mga babuy daw ku nainu-inu sa ingkaulii taena ha inulinan hu mga busaw. ³⁴ Dayun inelegan si Jesus

hu mga etaw. Su maahà dan haena pinagayukan dan ha umawà gayed duun taena ha lugar.

9

*Sa Pagbulung Hu Piglantung Ha Etaw
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)*

¹ Luminulan si Jesus duun hu barutu daw umin-ulì duun hu banuwa din diyà ta layun. ² Amin mga etaw ha taglantung hu minatay en sa dibaluy ha lawa din daw inuwit dan haena diyà ki Jesus. Su matun-an hi Jesus ha adagi gayed sa pagsalig kandin taena ha mga etaw inikagiyan din su agkadaluan hu “Magmalipayen ka ta napasaylu en sa mga salà nu.”

³ Amin daan diyà mga manunudlù hu Kasuguan ha nakahenà-henà hu “Saini ha etawa tagtameyes gayed hu Dios.”

⁴ Ba saena ha mga henà-henà dan natun-an hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw taghenà-henaay hu madaet iling tayan? ⁵ Inu diay sa malumu ha ikagiyan duun taini ha agkadaluan? Iyan ba sa ‘Napasaylu en sa mga salà nu’ daw ku iyan ba sa ‘Bangun ka daw hipanaw kad en’? ⁶ Ba iman igpaahà ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan amin ku kagahem dini ta kalibutan hu pagpasaylu hu mga salà.” Aman inikagiyan din su etaw ha minatay en sa dibaluy ha lawa din hu “Bangun kad, luluna sa banig nu daw ulì kad en.” ⁷ Sagunà haena minangun daw ulì. ⁸ Su maahà haena hu mga etaw tungkay sidan nangabeleng daw dinayè dan

sa Dios tumenged ta in-ila din ki Jesus sa kagahem ha iling taena.

Sa Pag-umaw Ki Mateo

(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹ Su dumayun si Jesus naahà din sa tagpinuu ha tagpanukut hu buhis ha tagngaranan ki Mateo. Inikagiyan din haena ha “Dumuma ka kanak” aman huminitindeg si Mateo daw duma kandin.

¹⁰ Su tagkaen si Jesus diyà ta balay hi Mateo madakel ha mga manunukut hu buhis daw mga masinupaken sa nakigsalu kandin daw hu mga tinun-an din. ¹¹ Su maahà haena hu mga Fariseo nanginginsà sidan duun hu mga tinun-an hi Jesus hu “Imbà sa Manunudlù nuy pakigsalu ku mga limbungan ha manunukut hu buhis daw hu mga masinupaken?”

¹² Su mapaliman haena hi Jesus uminikagi hu “Sa harì agkadaluwan harì daan tagpabulung, ba sa agkadaluwan tagkinahanglan hu mamumu-lung. ¹³ Susiyen nuy ku inu sa kahulugan hu lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Magmahid-uwen kaw hu mga duma nuy ta iyan haini tungkay ku agkabayaan di hu mga halad nuy.’ Ta sa pagdini ku kenà para hu mga matareng en ba sa tuyù ku iyan sa mga makasasalà.”

Sa Pangingsà Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen

(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

¹⁴ Amin mga sumusunud hi Juan ha Bautista ha duminiyà ki Jesus daw pangingsà hu “Imbà sikay daw sa mga Fariseo tagsalang hu pagkaen ba sa ikaw ha mga tinun-an harì gayed tagsalang?”

¹⁵ Tuminubag si Jesus hu “Mabaluy ba diay ku amin kaamulan ha sa mga inimbita maglugul ku diyà pa ta kandan sa agpangasawa? Hari gayed haena mabaluy. Ba mauma sa panahun ha ipaawà en diyà ta kandan su agpangasawa daw human sidan agsalang hu pagkaen.

¹⁶ “Hurà etaw ha agtapikan din hu bag-u pa sa daan en ha pinaksuy ta su bag-u ha manggad bà dà aglegkè daw su daan ha pinaksuy bà dà daan agkahigbit. ¹⁷ Iling daan hu talaguay ha anis, ku daan en haena hari mabaluy ha taguan hu bag-u pa ha binu ta bà dà magbutu daw kahudhud su binu. Kinahanglan gayed ha sa bag-u pa ha binu duun dà daan itagù hu bag-u pa ha talaguay.”

*Sa Minatay Ha Batà Daw Sa Bahi Ha Daluwanen
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)*

¹⁸ Su kamulu pa tag-ikagi si Jesus amin punuan ha nakauma daw luminuhud diyà ta kandin. Dayun minagayuk ki Jesus hu kagi din “Daw pa minatay su laga-laga ku, ba ku dumiyà ka daw dampayen nu haena mabanhaw dà gayed.”

¹⁹ Aman si Jesus daw sa mga tinun-an din duminuma ku punuan.

²⁰ Su diyà pa sidan ta dalan amin bahi ha sampulù en daw daruwa ha tuig sa kahudhud din. Saena uminubay diyà ta talikudan hi Jesus daw ibiti sa sagayadan hu pinaksuy taena ²¹ ta nahenhanaan ku bahi ha “Bisan ku bà a dà makaibit duun hu pinaksuy hi Jesus maulian a gayed.”

²² Su lumingi si Jesus naahà din haena aman inikagiyan din hu “Pandayai sa gahinawa nu ta sa

ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak.” Sagunà naulian su bahi.

²³ Su sumeled en si Jesus duun hu balay ku punuan naahà din sa tagpamulalà daw sa madakel ha mga etaw ha ben kagulub en.

²⁴ Dayun inikagiyan din su mga etaw hu “Paman-awà kaw dini ta saini ha batà hurà patay ba bà dà tagtiduga.” Ba bà dan dà agkapatawahi si Jesus. ²⁵ Su maman-awà en su mga etaw sumineled si Jesus daw ibiti sa alima ku batà aman nakabangun haena. ²⁶ Saini ha tultulanen nakalekep duun hu alan ha mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Daruwa Ha Buta

²⁷ Su dumayun si Jesus amin daruwa ha buta ha luminupug kandin daw pangumaw hu “Sikaw sa Kaliwat hi David, kahid-uwi kay gayed ikaw.”

²⁸ Su sumeled en haena duun hu balay uminubay diyà ta kandin su daruwa ha buta, aman ininsaan sidan hi Jesus hu “Agtuu kaw ba ha mahimu ku ha maulian kaw?”

Tuminubag sidan hu “Hee, Ginuu.”

²⁹ Dayun dinampà hi Jesus sa mga mata dan daw ikagi ha “Sumalà hu pagtuu nuy maulian kaw en.”

³⁰ Sagunà sidan nakaindan. Ba binalaudan sidan hi Jesus hu “Hari kaw gayed manunultul hu bisan sin-u mahitenged hu nahitabù inyu.” ³¹ Ba su humipanaw en sidan bà dà sidan nasì nanunultul mahitenged ki Jesus, aman saena nakalekep duun hu alan ha mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Naemaw

³² Su maipus en su nakaindan ha mga buta amin daan etaw ha naemaw tumenged ta inulinan hu

busaw saena inuwit hu mga etaw diyà ki Jesus.
³³ Su bugawen hi Jesus su busaw sagunà nakaikagi su emaw. Sa mga etaw diyà tungkay nangabeleng hu kagi dan “Dini ta bugtà ta Israel daw pa gayed nahitabù sa iling taini.”

³⁴ Ba sa mga Fariseo minikagi hu “Agkabugaw din sa mga busaw pinaagi hu gahem taena ha agalen hu mga busaw.”

Sa Maluag Ha Legtayan

³⁵ Nalekep hi Jesus sa alan ha banuwa daw migtudlù duun hu mga simbahan hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios daw naulian din daan sa alan ha mga dalu hu mga etaw. ³⁶ Su maahà din sa kaet-etawan nahid-uwan din gayed sidan ta agkailing sidan hu mga karniro ha agkangasamuk daw tagkangalaag ta hurà duun magbalantay. ³⁷ Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Maluag gayed sa legtayan daw napanday en nahinug ba atiyuay dà sa agpamanlegtay duun. ³⁸ Aman humangyù kaw duun hu Dios ha suguen din sa mamanlegtay taini ha uma din.”

10

Sa Mga Apostoles Ha Sinugù Hi Jesus

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

¹ Inamul-amul hi Jesus su sampulù daw daruwa ha tinun-an din, dayun pinagaheman din sidan ta daw mabugaw dan sa mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw daw maulian dan daan sa bisan inu ha dalu.

² Iyan haini ngaran taena ha sampulù daw daruwa ha apostoles ha sinugù hi Jesus, si Simon

ha tagngaranan daan ki Pedro daw si Andres sa suled din, si Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo, ³ si Felipe daw si Bartolome, si Tomas daw si Mateo sa manunukut hu buhis, si Santiago sa batà hi Alfeo daw si Tadeo, ⁴ si Simon sa sakup hu Cananiyo daw si Judas Iscariote ha iyan miglimbung ki Jesus.

Sa Mga Panugun Hi Jesus Duun Hu Mga Apostoles

(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

⁵ Saena ha sampulù daw daruwa sinugù hi Jesus daw tinugun sidan hu kagi din “Harì kaw dumuun hu kenà mga Judio daw hu bisan hindu ha banuwa diyà ta Samaria, ⁶ ba duun kaw dà payanaen hu mga kaliwatan hi Israel ta nail-ing en sidan hu mga karniro ha nangalaag. ⁷ Ku tagdiyà kaw en itultul nuy kandan ha madani en sa pagharì hu Dios. ⁸ Maulian nuy sa agkangadaluwan daw banhawen nuy sa minatay en. Maulian nuy daan sa mga sanglahen daw bugawen nuy sa mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw. Harì kaw manayù hu bayad duun hu mga etaw ha pigbuligan nuy ta sa gahem ha in-ila ku inyu hurà din bayad. ⁹ Harì kaw daan mag-uwit hu salapì, ¹⁰ hu lutù daw hu ilisan nuy, hu sapatus nuy daw hu sugkud, ta sa tagtalabahu angayan ha ilahan gayed hu mga kinahanglanan din.

¹¹ “Bisan hindu ha banuwa ha mauma nuy pan-ahaen nuy sa etaw ha agdawat inyu daw diyà kaw en magtimà hangtud ha umawà kaw duun taena ha banuwa. ¹² Ku agseled kaw en duun hu balay ikagiyan nuy sidan ha ‘Magmalinawen

kaw gayed alan.’ ¹³ Saena ha dumawat inyu malinawen gayed sa pagtimà dan. Ba ku harì kaw kandan dawatén hurà pulus ku umikagi kaw ha magmalinawen gayed sidan. ¹⁴ Ku makauma kaw duun hu banuwa ba hurà en dumawat inyu daw harì daan sidan magpaliliman hu tigtultul nuy, awai haena ha balay daw ku banuwa. Ba pugpuga nuy sa aliyabuk diyan ta paa nuy ta iyan haena timaan ha silutan gayed sidan hu Dios. ¹⁵ Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Sodoma daw ta Gomora di hu mga etaw duun taena ha banuwa.

Sa Pakauma Ha Pasipala

(Mateo 10:16-25; Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17)

¹⁶ “Agkailing kaw hu mga karniro daw agsuguen ku inyu duun hu mga etaw ha agkailing hu asu ha agpamangagat. Aman mag-andam kaw ba kinahanglan daan ha harì nuy mapasipalahan sa bisan sin-u. ¹⁷ Magbantay kaw ta itugyan kaw asem duun hu maghukum inyu daw lagkutan kaw pa gayed kandan duun hu mga simbahan. ¹⁸ Ipaatubang kaw daan kandan duun hu mga gobernador daw mga harì tumenged hu pagtuu nuy kanak, ba iyan haena paagi ha matultul a inyu diyà ta kandan daw duun hu kenà mga Judio. ¹⁹ Ku dakepen kaw kandan harì kaw agkasamuk ku inu sa ipanubag nuy. Duun taena ha panahun sa Dios iyan magtudlù inyu ²⁰ ta sa ag-ikagiye nuy kenà inyu ha lalang ba kandin en hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios ha Amay nuy.

²¹ “Duun taena ha panahun itugyan hu etaw sa suled din ta daw mapatay daw itugyan daan hu amay sa batà din. Sa mga batà sumukul hu mga laas dan daw pahimatayan dan daan.

²² Kuntrahen kaw hu kaet-etawan tumenged kanak, ba sa harì umendà hu pagtuu hangtud hu katapusan mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan. ²³ Ku pasipalahan kaw kandan duun hu sabuwa ha banuwa pulaguy kaw duun hu lain. Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì nuy pa makalekep sa Maayad ha Tultulanen diyà ta Israel lumikù ad en siak sa Suled hu Kaet-etawan.

²⁴ “Sa tagpatudlù kenà labaw dì hu tagtudlù kandin daw sa suluguen kenà labaw dì hu agalen din. ²⁵ Ikalipay gayed hu tinudluan ku mailing daan hu tagtudlù kandin, daw ikalipay daan hu suluguen ku mailing hu agalen din. Ku pign-garanan a hu mga etaw ha Yawà ayuwà pa madaet sa ingaran dan inyu sinyu sa mga sakup ku.

*Sa Angayan Ha Mahaldekan Hu Etaw
(Mateo 10:26-31; Lucas 12:2-7)*

²⁶ “Harì kaw gayed mahaldek taena ha mga etaw. Sa alan ha inlilung iman makahiwal dà asem ku malugay, daw sa harì iman tag-ikagiyen mapaliman dà asem ku malugay. ²⁷ Sa mga lalang ku ha iyan kaw dà nakapaliman duun ipanunultul nuy gayed duun hu mga etaw. ²⁸ Harì nuy agka-haldeki sa iyan din dà agkapatay sa lawa nuy ba harì din mapatay sa gimukud nuy. Ba iyan nuy ka-haldeki sa Dios ha makapaagbul hu lawa nuy daw hu gimukud nuy diyà ta Inferno. ²⁹ Henhenaa nuy ha bisan sa mga atiyuay ha tagbis harì agpatay

ku hari igtugut hu Dios. ³⁰⁻³¹ Aman hari kaw agkasamuk ta mahal kaw pa di hu mga tagbis, ta bisan sa buhuk nuy naiyap en hu Dios.

Sa Ag-angkenen Hi Jesus

(Mateo 10:32-33; Lucas 12:8-9)

³² “Bisan sin-u haena sa ag-angken kanak duun hu mga etaw angkenen ku daan duun hu Amay ku diyà ta langit. ³³ Ba sa tag-ikagi duun hu mga etaw ha hari a kandin agkakilala hari ku daan haena kilalahen duun hu Amay ku diyà ta langit.

Sa Kagubut

(Mateo 10:34-36; Lucas 12:49-53)

³⁴ “Hari nuy aghenhenaa ha sa pagdini ku ta kalibutan makaila inyu hu maayad ha pagdapità. Hurà a dini ta daw magmalinawen kaw ba sa pagdini ku makaila inyu hu kagubut. ³⁵ Tumenged kanak sabaen hu batà ha maama sa amay din. Sabaen daan hu batà ha bahi sa inay din daw sabaen hu lagambay sa ugang din. ³⁶ Ta sa kuntra hu etaw duun dà agkapuun hu pamilya din.

Sa Laus Ha Sumusunud Hi Jesus

(Mateo 10:37-39; Lucas 14:26-27)

³⁷ “Bisan sin-u sa tungkay din palanggà sa mga laas din daw sa mga batà din di kanak kenà angayan ha sumusunud ku. ³⁸ Bisan sin-u haena sa hari agkabayà tag-antus hu alan ha mga malegen bisan duun hu kamatayen saena kenà angayan ha sumusunud ku. ³⁹ Bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tag-sunud kanak bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

⁴⁰ “Bisan sin-u sa agdawat inyu agdawat daan kanak, daw saena ha agdawat kanak agdawat daan hu Dios ha migsugù kanak. ⁴¹ Bisan sin-u sa dumawat hu etaw ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios daw hu matareng ha etaw saena mailahan hu bales iling hu madawat taena ha dinawat din. ⁴² Daw bisan sin-u sa makapainum hu bisan nangkatasa dà ha wahig duun hu pinakahudiyanan en ha sumusunud ku, balesan gayed haena hu Dios.”

11

Si Jesus Daw Si Juan Ha Bautista (Mateo 11:1-19; Lucas 7:18-35)

¹ Su makapenga en si Jesus hu mga panugun din duun taena ha sampulù daw daruwa ha tinunan din duminuun dayun hu nakag-uubayà ha banuwa daw panudlù.

² Su diyà en ta purisuwat si Juan ha Bautista napaliman din sa mga binuhat hi Cristo, aman sinugù din sa mga sumusunud din ³ ha insaan dan si Jesus hu “Iyan kad ba haena sa intagnà ha makauma dini ta kalibutan daw ku amin pa ba lain ha pagsalapen day?”

⁴ Tuminubag si Jesus hu “Likù kaw diyà ki Juan daw tultuli nuy hu napaliman nuy daw hu naahà nuy ha binuhat ku. ⁵ Saena iyan sa nakaindan sa mga buta daw nakahipanaw sa mga pigket, nangaulian sa mga sanglahen daw nakapaliman daan sa mga bengel. Amin en daan nabanhaw ha minatay daw sa Maayad ha Tultulanen insangyaw en daan duun hu mga makaluluuy ha mga etaw.

⁶ Malipayen gayed sa etaw ha harì tagduwa-duwa hu pagsalig din kanak.”

⁷ Su tag-ulì en haena sa mga sumusunud hi Juan inikagiyan hi Jesus sa mga kaet-etawan hu “Inu sa tuyù nuy su dumiyà kaw ki Juan duun taena ha pinakabulung-bulung ha lugar? Duminiyà kaw ba hu pag-ahà hu etaw ha agkailing hu salaysay ha ku agkalamagen agkahuyung dà? ⁸ Duminiyà kaw ba daan ta daw maahà nuy sa tungkay madagway ha pinaksuy din? Hurà gayed ta sa etaw ha tag-pinaksuy hu madagway duun taw dà agkaahà hu mga balay hu harì. ⁹ Kenà ba iyan man inahà nuy diyà sa propita? Laus gayed ha propita si Juan daw labaw pa haena ¹⁰ ta iyan en su sinubay duun hu insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen

‘Igpauna ku dì ikaw ta daw makapangandam hu ag-agiyen nu.’

¹¹ Laus gayed sa tag-ikagiyen ku inyu ha duun taini ha kalibutan hurà en labaw dì ki Juan ha Bautista, ba bisan sa kinaatiyuayan ha tagharian hu Dios labaw pa daan dì ki Juan. ¹² Sugud dà duun hu pagtudlù hi Juan ha Bautista sa mga etaw tagsalapà gayed ha magharì en kandan sa Dios, aman sa duma agpegesen dan ngaay haena ha magharì en. ¹³ Ta sa pagharì hu Dios inikagi en hu mga propita daw bisan duun hu Kasuguan payanaen ki Juan. ¹⁴ Maayad ku tuuwan nuy gayed ha si Juan iyan katumanan hu tagnà ha makauna si Elias dini dì hu Mesiyas. ¹⁵ Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.

¹⁶⁻¹⁷ “Inu man sa agpailingan ku inyu? Agkailing kaw hu mga batà ha tag-alù-alù duun hu bali-

gyaanan ha tag-ikagi duun hu mga duma dan hu ‘Tagkanta kay ba bà su hurà nuy duun labet. Taglugul kay ba harì kaw tag-agalà hu inyu.’ ¹⁸ Su makauma si Juan sa tagsalang hu pagkaen daw hurà inum hu binu inikagi nuy ha bà dà haena agkalibeg. ¹⁹ Siak sa Suled hu Kaet-etawan sa harì tagsalang hu pagkaen daw pag-inum kagi nuy paman ‘Ahà kaw tayana ha agapan daw beleng-beleng, sa mga amigu din mga limbungan ha mga manunukut hu buhis daw mga masinupaken.’ Ba pinaagi hu maayad ha bunga hu mga buhat day napamatud-an ha hustu gayed sa mga paagi hu Dios.”

*Sa Kahukumi Hu Harì Agtuu
(Mateo 11:20-24; Lucas 10:13-15)*

²⁰ Hinukuman hi Jesus sa tagtimà duun hu mga banuwa ha pigpaahaan din hu mga belenganen ta hurà sidan maghinulsul. Inikagiyan din sidan hu ²¹ “Sinyu sa taga-Corazin daw taga-Betsaida, kahid-u nuy gayed ta sa mga belenganen ha binuhat ku diyan ta inyu, ku naahà pa ngaay hu kenà mga Judio diyà ta Tiro daw ta Sidon maghinulsul gayed sidan daw magbasul hu mga salà dan. ²² Ba ikagiyan ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Tiro daw ta Sidon di hu inyu. ²³ Daw sinyu daan sa taga-Capernaum, kagi nuy ha iyan kaw en mga matangkaw ha etaw ba ilambeg kaw asem diyà ta Kamatayan, ta sa mga belenganen ha naahà nuy ku iyan pa ngaay nakaahà duun sa mga etaw diyà ta Sodoma harì ngaay haena bigsulan na duduun pa gan haena. ²⁴ Ba ikagiyan ku inyu

ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Sodoma dì hu inyu.”

Sa Pagpangumaw Hi Jesus

(Mateo 11:25-30; Lucas 10:21-22)

²⁵ Duun taena ha panahun mig-ampù si Jesus hu “Amay ku ha Magbabayà hu alan diyan ta langit daw dini ta kalibutan, adagi sa pagpasalamat ku ikaw ta sa inlilung duun hu mga matatau daw nangakatunghà ha mga etaw impadayag nud en duun hu mga etaw ha hari pa agpakatuen iling hu mga batà. ²⁶ Aman Amay ku, tagpasalamat a gayed diyan ta ikaw hu kabuhata nu duun tumenged ta iyan haena agkabayà-bayaan nu.”

²⁷ Dayun minikagi si Jesus duun hu mga etaw ha “Insalig en kanak hu Dios ha Amay ku sa alan. Iyan dà haena nakakilala kanak daw iyan a dà daan nakakilala kandin daw iyan dà daan sa mga etaw ha agkabayaan ku ha makakilala kandin.

²⁸ “Sinyu sa agkapedaan daw agkabegat-begatan, dumini kaw ta kanak ta igpahimlay ku inyu. ²⁹ Buhaten nuy sa igsugù ku inyu daw magtuen kaw dini ta kanak ta daw makahimlay kaw, ta maluluy-en daw tagpaubus a. ³⁰ Sa igsugù ku inyu mahagkap dà tungkay daw kenà malegen ha agbuhaten.”

12

Sa Tagbayà Hu Aldaw Hu Paghimlay

(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

¹ Amin aldaw hu Sabado ha nakaagi say Jesus duun hu uma. Tumenged ta agkangauhul en

sa mga tinun-an din namanimù sidan hu bunga taena ha mga pamulahen duun daw kinaen dan. ² Ba su maahà haena hu mga Fariseo inikagiyan dan si Jesus hu “Ahaa sa mga tinun-an nu ta nasupak dan gayed sa Kasuguan mahitenged hu Aldaw hu Paghimlay.”

³ Ba tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy ba diay kabasa haena sa binuhat hi David su mangauhul sidan hu mga duma din? ⁴ Sumineled haena duun ku Tabernaculo daw kan-a su supas ha inhalad duun hu Dios dayun inilahan din su mga duma din bisan ku para dà ngaay haena hu mga sinaligan hu paghalad. ⁵ Daw hurà nuy pa ba diay daan kabasa duun hu Kasuguan ha sa mga sinaligan hu paghalad duun hu Timplo hari daan sidan taghimlay duun hu Aldaw hu Paghimlay? Ba hurà sidan makasalà. ⁶ Ikagiyan ku inyu ha amin nakadini ta inyu ha labaw pa di hu Timplo. ⁷ Sa lalang hu Dios tagyanaen ‘Magmahid-uwen kaw hu mga duma nuy ta iyan haini tungkayan ku agkabayaan di hu mga halad nuy.’ Ku natun-an nuy pa ngaay haena hari kaw ngaay maghukum hu mga etaw ha hurà din salà. ⁸ Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a tagbayà hu Aldaw hu Paghimlay.”

Sa Pagbulung Hu Kimay

(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

⁹ Duminayun si Jesus diyà ta simbahan ¹⁰ daw amin daan etaw diyà ha kimay. Diyà daan sa mga etaw ha tagpan-ahà hu katarengan ta daw makasumbung dan si Jesus aman ininsaan dan hu “Igtugut ba hu Kasuguan ha mamulung kuy hu agkadaluwan ku Aldaw hu Paghimlay?”

¹¹ Si Jesus tuminubag ha “Ku amin nuy karniro ha mahulug duun hu bangbang ku Aldaw hu Paghimlay saena butwaen nuy gayed di ba?

¹² Mahal pa gayed sa etaw di hu karniro, aman ku agbulig kuy hu etaw duun hu Aldaw hu Paghimlay saena harì pakasupak hu Kasuguan.”

¹³ Dayun inikagiyan din haena sa kimay ha “Bunhata sa alima nu.” Aman binunhat din haena dayun sagunà naulian. ¹⁴ Su mga Fariseo namanguwà daw miglalang-lalang sidan ku in-inuwen dan sa kahimatayi ki Jesus.

Si Jesus Sa Pinilì Hu Dios

¹⁵ Tumenged ta natun-an hi Jesus sa agbuhaten hu mga Fariseo minawà haena diyà. Madakel ha mga etaw sa namanduma kandin daw naulian din sa alan ha agkangadaluwan, ¹⁶ ba binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan gayed haena ikagiye ku sin-u. ¹⁷ Nahitabù haena ta daw matuman sa lalang hu Dios pinaagi ki Isaias sa propita ha tagyanaen

¹⁸ “Iyan haini suluguen ha pinilì ku daw tungkay ku gayed palanggà ha tigkabayà-bayà ku. Paulinan ku haini hu Balaan ha Ispiritu daw isangyaw din sa matareng ha paghukum ku duun hu alan ha kaet-etawan. ¹⁹ Harì haini makigsawalà ba manayù-nayù sa pag-ikagi din, daw harì daan bà dà tagpapalpaliman hu mga etaw. ²⁰ Harì din bà dà agbalia sa sedsed ha nabalukù daw harì din daan bà dà agpedengi sa sulù ha tagpedek-pedek en, ba agbuligan din haena sa maluya sa pagsalig din duun hu Dios ta daw harì sidan

bà dà kalaag. Hari din haena ag-endaan pagbuhat hangtud ha sa pagkamatareng makalekep en duun hu bisan hindu. ²¹ Iyan haini paghinamen hu alan ha kaet-etawan.”

Sa Labaw Di Ki Satanas

(Mateo 12:22-32; Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23)

²² Amin etaw ha nabuta daw naemaw tumenged ta inulinan hu busaw saena inuwit hu mga etaw diyà ki Jesus. Naulian din haena aman sagunà nakaindan daw nakaikagi. ²³ Sa alan ha mga etaw ha nakaahà taena tungkay nangabeleng daw nakaikagi sidan hu “Iyan en gid haini su Mesiya ha intagnà ha Kaliwat hi David.”

²⁴ Ba su mapaliman haena hu mga Fariseo minikagi sidan hu “Sa gahem taini ha etaw hu pagbugaw hu busaw diyà dà napuun ki Beelsebul sa agalen hu mga busaw.”

²⁵ Natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman inikagiyan din sidan hu “Sa ginharian ha tagsasabà sa mga etaw duun agkabengkag gayed, daw sa pamilya daw ku banuwa ba ha magsasabà mabengkag daan haena. ²⁶ Aman ku sabaen hi Satanas sa mga sakup din sa ginharian din mabengkag gayed. ²⁷ Ku laus pa ngaay sa inikagi nuy ha sa gahem ku hu pagbugaw taena ha mga busaw in-ila kanak hi Beelsebul, sin-u diay sa mig-ila hu gahem taena ha mga duma nuy ha tagpamugaw daan hu mga busaw? Pinaagi hu mga buhat dan natun-an taw ha sayep sa tag-ikagiye nuy. ²⁸ Saini ha gahem ku duun gayed napuun hu Balaan ha Ispiritu. Iyan haena

igkatun-i taw ha iman tagharì en sa Dios dini ta kanuy.

²⁹ “Henhenaa nuy ha hurà bisan sin-u ha makaseled duun hu balay hu mabis-ay ha etaw hu pag-agaw hu mga butang din ku harì din unahen bakusen su mabis-ay ha etaw daw human din katimù sa mga butang duun taena ha balay.

³⁰ “Bisan sin-u sa kenà ku duma iyan gayed agsupak kanak, daw saena ha harì agbulig kanak iyan ag-abug hu mga etaw. ³¹ Aman ag-ikagiye ku inyu ha mabaluy pa ha mapasaylu sa alan ha mga salà hu etaw bisan sa pagtameyes hu duma, ba sa pagtameyes hu Balaan ha Ispiritu harì gayed mapasaylu. ³² Bisan sin-u haena sa magtameyes kanak siak sa Suled hu Kaet-etawan mabaluy pa ha pasayluwen, ba sa magtameyes hu Balaan ha Ispiritu harì en gayed mapasaylu iman daw hangtud hu hurà din katapusan.

Sa Bunga Hu Pamulahan

(Mateo 12:33-37; Lucas 6:43-45)

³³ “Sa maayad ha kayu pulus dà gayed maayad sa bunga din, ba sa madaet ha kayu madaet en daan sa bunga din. Agkakilala taw sa kayu pinaagi hu bunga din. ³⁴ Sinyu sa mga bunsalagan, in-inuwen nuy pag-ikagi hu maayad ha mga madaet kaw man? Ta ku inu sa duun hu henà-henà hu etaw iyan daan haena agkaikagi din. ³⁵ Sa maayad ha etaw maayad daan sa agkaikagi din, ba sa madaet ha etaw madaet daan sa pag-ikagi din. ³⁶ Ikagiye ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum sa kada sabuwa inyu agpanubag duun hu Dios mahitenged taena ha nangaikagi nuy ha

hurà din pulus, ³⁷ ta sa alan ha mga naikagi nuy iyan dà maghukum inyu ku silutan kaw ba daw ku harì.”

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen

(Mateo 12:38-42; Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)

³⁸ Amin mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha minikagi diyà ki Jesus hu “Manunudlù, ipaahà kay ikaw hu timaan ha belenganen.”

³⁹ Ba tuminubag si Jesus hu “Sa mga etaw iman ha madaet sa mga buhat dan daw nakadiyù en duun hu Dios iyan tagpan-ahà hu mga belenganen. Ba iyan dà makapaahà ku inyu ha timaan sa naul-ulahan hi Jonas ha propita ⁴⁰ ta si Jonas linam-ed hu adagi ha sedà ba duun hu tatulu ha aldaw imbula dà. Siak sa Suled hu Kaet-etawan makaduun a daan hu alima hu kamatayen ba sugud taena payanaen hu tatulu ha aldaw mabanhaw a dà. ⁴¹ Asem ku Aldaw hu Paghukum hukuman kaw hu silut taena ha mga taga-Ninive ta mighinulsul sidan hu mga salà dan su mapaliman dan sa intultul hi Jonas. Ba iman dini en sa labaw pa dì ki Jonas ba harì nuy agdawaten. ⁴² Hukuman kaw daan asem hu silut taena ha rayna ta Sheba ta saena madiyù sa hinipanawan din hu pagpaliliman hu katudluanan hi Harì Salomon. Ba iman dini en sa matatau pa dì ki Salomon ba harì nuy agtuuwan.

Sa Busaw Ha Agpan-ahà Hu Ag-ulian Din

(Mateo 12:43-45; Lucas 11:24-26)

⁴³ “Ku umawà en sa busaw duun hu etaw ha inulinan din aghipanaw haena ta agpan-ahà hu agtimaan din. Ba ku harì en makaahà

⁴⁴ agkahenhenaan din ha lumikù dà duun taena ha pigtimaan din su anay. Ku maahà din dà haena ha hurà en duun tagtimà daw limpyu en ⁴⁵ agpangembang su busaw hu pitu ha duma din ha ayuwà pa madaet di kandin daw ulinan dan dà paman haena sa etaw. Aman ayuwà pa malegen sa kahintang taena ha etaw di su anay. Iyan daan haena maul-ulahan hu madaet ha mga etaw iman.”

Sa Kadumahan Hi Jesus

(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

⁴⁶ Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi duun taena ha madakel ha mga etaw nakauma si Inay din daw sa mga suled din ta amin dan ag-ikagiye kandin, ba diyà dà sidan tagtiyadeg ta guwà. ⁴⁷ Amin etaw ha uminikagi diyà ki Jesus hu “Si Inay nu daw sa mga suled nu diyà tagtiyadeg ta guwà ta amin dan kun ag-ikagiye ikaw.”

⁴⁸ Ba si Jesus tuminubag hu “Iman ikagiye ku inyu ku sin-u sa inay ku daw sa mga suled ku.”

⁴⁹ Dayun intuen din sa mga sumusunud din daw ikagi hu “Taini en sa inay ku daw sa mga suled ku ⁵⁰ ta bisan sin-u sa tagtuman hu agkabayaan hu Amay ku diyà ta langit iyan en haena inay ku daw mga suled ku.”

13

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Binhi

(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Duun taena ha aldaw uminawà si Jesus diyà ta balay daw pinuu duun hu kilid ku danaw.

² Tumenged ta madakel tungkay sa mga etaw ha nangaamul-amul diyà ta kandin mininuu haena duun hu barutu na sa mga etaw diyà dà ta gaun hu pagpaliliman kandin. ³ Dayun madakel sa mga intudlù din kandan pinaagi hu mga pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha duminiyà ta uma hu pagpamegas. ⁴ Su isawed din haena sa binhì amin diyà dà nakatanà ta dalan aman pinanukà hu mga tagbis. ⁵ Amin daan binhì ha duun dà nakatanà hu batuwèn. Saena laus dà lumineteb ta atiyuay dà sa pisà duun, ⁶ ba su sildahan hu tungkay mapasù sagunà dà haena nangagangu ta hurà man panggamut. ⁷ Amin daan binhì ha duun nakatanà hu sampiniten. Tuminubù daan haena ba naenep dà hu mga sampinit. ⁸ Ba amin binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà. Saena tuminubù daan daw namunga gayed, sa duma duun tignanggatus sa bunga din daw sa duma daan namunga hu tigkaeneman na amin daan namunga hu tigkatluan.

⁹ “Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.”

Sa Katuyuan Hu Mga Pananglitan

(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

¹⁰ Uminubay diyà ki Jesus sa mga tinun-an din daw panginginsà hu “Imbà mga pananglitan sa taggamiten nu ku tagtudlù ka hu mga etaw?”

¹¹ Tuminubag si Jesus hu “Sa inlilung su anay mahitenged hu pagharì hu Dios impadayag en inyu, ba saena hurà katun-i hu duma ha mga etaw. ¹² Sa etaw ha amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel di hu kinahanglanan

din, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyen din dà timuen pa gayed diyà ta kandin.

¹³ Iyan haini hinengdan ha mga pananglitan sa taggamiten ku ta

‘Tag-ahà sidan ba harì pakaindan, daw tagpaliliman daan sidan ba harì pakasabut.’

¹⁴ Natuman diyà ta kandan sa inikagi hi Isaias sa propita ha tagyanaen

‘Sigi dà sidan tagpalilimanà ba harì sidan pakasabut daw sigi dà sidan tag-ahaay ba harì sidan pakaindan, ¹⁵ ta inipelan dan sa mga talinga dan daw taglipedengà sidan daw tungkay gayed madesen sa henà-henà dan. Ta ku pakaindan pa daw pakasabut ngaay sidan maghinulsul gayed hu mga salà dan daw luwasen sidan hu Dios.’

¹⁶ Ba malipayen kaw gayed ta nakaindan kaw daw nakapaliman kaw daan. ¹⁷ Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha madakel ngaay sa mga propita daw matareng ha etaw su anay ha agkabayà tungkay ag-ahà hu naahà nuy iman daw agpaliliman ngaay daan hu napaliman nuy iman, ba hurà dan en gayed haena kahimu.

Sa Kahulugan Hu Pananglitan Mahitenged Hu Binhì

(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

¹⁸ “Magpaliliman kaw en ta ag-ikagiyen ku inyu sa kahulugan taena ha pananglitan mahitenged hu namegas. ¹⁹ Ku amin mga etaw ha nakapaliman mahitenged hu pagharì hu Dios ba hurà makasabut taena, agkailing sidan hu binhì ha diyà dà nakatanà ta dalan ta sagunà pakauma

si Satanas daw agawen din sa napaliman dan.

²⁰ Su binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen iyan su mga etaw ha nakapaliman hu lalang hu Dios daw sagunà duminawat taena ha malipayen.

²¹ Ba tumenged ta harì agpanggamut sa pagtuu dan saena harì en agkalugay. Ku makauma sa malegen ha alantusen daw pasipalahan sidan tumenged hu pagdawat dan hu lalang hu Dios sagunà dà sidan ag-endà hu pagtuu. ²² Su binhì

ha duun nakatanà ku sampiniten iyan su mga etaw ha nakapaliman en hu lalang hu Dios. Ba tumenged hu mga kasamukan dan dini ta kalibutan daw hu kabayà dan ha magsapian sidan sa lalang hu Dios agkalipatan dan dà aman harì en haena agpamunga diyà ta kandan. ²³ Ba su binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà iyan su mga etaw ha nakapaliman hu lalang hu Dios daw nakasabut taena aman agpamunga. Sa duma agpamunga hu madakel daw sa duma tumanan dà sa bunga dan, sa duma atiyù dà daan sa bunga dan.”

Sa Impamegas Ha Binhì Daw Sa Hilamunen

²⁴ Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus ha tagyanaen “Sa paghari hu Dios agkailing hu etaw ha namegas hu maayad ha binhì duun hu uma din. ²⁵ Ba su tagtiduga en haena su daleman nakauma daan sa kuntra din dayun migsawed hu

mga lisu hu hilamunen duun taena ha uma daw awà. ²⁶ Aman su mamunga en su impamegas ha binhì nakaamul daan duun sa hilamunen.

²⁷ “Su mga suluguen taena ha etaw duminiyà ta kandin daw uminikagi hu ‘Maayad sa impamegas

ha binhì duun taini ha uma nu. Hindu gid hayana napuun sa mga hila munen?”

²⁸ “Saena ha etaw tuminubag hu ‘Sa kuntra ku migsawed tayana.’

“Aman minikagi sa mga suluguen din hu ‘Agkabayà ka ba ha baduten day en hayana sa mga hila munen?”

²⁹ “Ba saena ha etaw tuminubag hu ‘Harì nuy pa enà ta makalagkes kan sa pamulohen taw.

³⁰ Ipatayà en enà taman hu tilegtay. Asem ku tilegtay ikagiyan ku sa agpamanlegtay ha unahen dan amulen sa mga hila munen daw bigsuli daw human su impamegas daw itagù duun hu bugawan.’ ”

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pag-adagi Hu Tagharian Hu Dios

(Mateo 13:31-35; Marcos 4:30-34; Lucas 13:18-21)

³¹ Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus ha tagyanaen “Sa pag-adagi hu tagharian hu Dios agkailing hu lisu ha impamegas duun hu uma.

³² Bisan ku atiyuay gayed tungkay ha lisu ba ku tumubù en haena mabuhat ha tungkay kinadagiyan ha pamulohen daw sa mga panga din mabuhat ha dalagpuay daw salagà hu mga tagbis.”

³³ Amin pa lain ha pananglitan ha inikagi hi Jesus ha tagyanaen “Sa tagharian hu Dios agkailing daan hu igpatulin ha iglamud duun hu madakel ha harina dayun su harina agtulin.”

³⁴ Inikagi haena hi Jesus duun hu mga etaw pinaagi hu mga pananglitan. Sa alan ha inikagi

hi Jesus kandan pinaagi dà gayed hu mga pananglitan. ³⁵ Aman natuman sa inikagi hu propita ha tagyanaen

“Mga pananglitan sa aggamiten ku ku tag-ikagi a duun hu mga etaw. Igtultul ku kandan haena sa inlilung sugud dà hu katanghagaa ta kalibutan.”

Sa Kahulugan Hu Impamegas Daw Hu Hilamunen

³⁶ Su umawà si Jesus duun ku madakel ha mga etaw sumineled haena diyà ta balay. Dayun uminubay diyà ta kandin su mga tinun-an din ha minikagi hu “Saysaya kanay sa kahulugan taena ha pananglitan nu mahitenged hu hilamunen duun hu uma.”

³⁷ Tuminubag si Jesus hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a su namegas hu maayad ha binhì. ³⁸ Saena ha uma iyan sa kalibutan daw su maayad ha binhì iyan sa mga tagharian hu Dios. Saena ha mga hilamunen iyan sa mga sakup hi Satanas ³⁹ daw su kuntra ku ha migsawed ku lisu taena ha hilamunen iyan si Satanas. Sa tilegtay iyan sa katapusan hu panahun daw sa agpamanlegtay iyan sa mga balinsuguen hu Dios.

⁴⁰ “Iling hu hilamunen ha agsakemen daw bigsuli iyan daan haena maul-ulahan hu katapusan hu panahun. ⁴¹ Siak sa Suled hu Kaet-etawan agsuguen ku sa mga balinsuguen hu Dios ha amulamulen dan sa mga etaw ha migbuhat hu madaet daw su mga etaw ha iyan igpakasalà hu mga duma dan ⁴² daw ipanlambeg sidan diyà ta Inferno ha duun sidan makag-ulahuay hu kalugul

daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan. ⁴³ Dayun sa mga matareng ha etaw mailing hu aldaw ha magpangaluanlag duun hu tagharian hu Dios ha Amay dan. Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.

Sa Mga Pananglitan Mahitenged Hu Tagharian Hu Dios

⁴⁴ “Sa tagharian hu Dios agkailing hu bulawan ha nakalebeng duun hu uma. Amin etaw ha nakaahà duun aman tungkay gayed nalipay. Ba bà din dà haena tinambuni daw pauuli. Dayun impamaligyà din sa alan ha mga butang din daw palilikù hu pagpalit taena ha uma.

⁴⁵ “Sa tagharian hu Dios agkailing daan taena ha agpanapì pinaagi hu pagpamalit hu perlas. ⁴⁶ Su makaahà haena hu tungkay madagway ha perlas imbaligyà din sa alan ha mga butang din daw palita haena sa madagway ha perlas.

⁴⁷ “Sa tagharian hu Dios agkailing daan hu baling ha inlabya duun hu danaw. Ku mataguan en haena hu migkalain-lain ha sedà ⁴⁸ guyuden haena hu mamamaling diyà ta gaun. Dayun pamilien dan sa maayad duun daw itagù duun hu talaguay, ba sa mga madaet duun bà dan dà iglambeg. ⁴⁹ Iyan daan haena maul-ulahan asem duun hu katapusan hu panahun. Igtapid hu mga balinsuguen hu Dios sa madaet ha etaw duun taena ha matareng ⁵⁰ daw ipanlambeg sa madaet diyà ta Inferno ha duun sidan makag-ulahuay hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan.”

⁵¹ Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Nasabut nuy ba sa tag-ikagiye ku?”

Tuminubag sidan hu “Hee.”

⁵² Inikagiyan din sidan hu “Sa manunudlù hu Kasuguan ha tinudluan mahitenged hu tagharian hu Dios agkailing hu etaw ha madakel tungkay sa mga butang din diyà ta balay din, daw saena ha mga butang kenà alan dà karaan ba amin daan duun mga bag-u.”

Si Jesus Diyà Ta Nazaret

(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

⁵³⁻⁵⁴ Su mapengahan hi Jesus ikagiya sa mga pananglitan luminikù duun hu kandin ha banuwa daw migtudlù duun hu simbahan. Ba sa nakapaliman kandin tungkay nangabeleng hu kagi dan “Sin-u gid sa migtudlù kandin daw imbà pakahimu hu mga belenganen? ⁵⁵ Kenà ba batà man hayana hu panday daw sa inay din iyan man si Maria, sa mga suled din iyan si Santiago daw si Jose, si Simon daw si Judas, ⁵⁶ daw dini dà daan tagtimà sa mga atebay din? Imbà din agkahimu sa mga belenganen?” ⁵⁷ Tumenged taena hurà dan dawata sa intudlù din.

Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sa propita agtahu-ran duun hu bisan hindu ha lugar di hu kandin ha banuwa daw duun hu balay din.”

⁵⁸ Tumenged ta hari en daan sidan agtuu kandin atiyuay dà sa impaahà din kandan ha mga belenganen.

14

Sa Pagpatay Hi Juan Ha Bautista (Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

¹ Duun taena ha panahun napaliman hi Hari Herodes sa mga tultulanen mahitenged ki Jesus, ² aman inikagiyan din sa mga sinaligan din hu “Iyan haena si Juan ha Bautista ha nabanhaw aman agkahimu din sa mga belenganen.”

³ Si Herodes iyan migsugù ha dakepen si Juan daw bakusa diyà ta purisuwan. Binuhat din haena tumenged ta inasawa hi Herodes si Herodias sa asawa daan hu suled din ha si Felipe ⁴ ba inikagiyan hi Juan si Herodes hu “Nasupak nu gayed sa Kasuguan tumenged ta inasawa nu sa asawa hu suled nu.” ⁵ Aghimatayan ngaay hi Herodes si Juan ba agkahaldek daan hu mga Judio ta tinuuwan dan si Juan ha propita gayed.

⁶ Su aldaw ha agsaulugen hi Herodes sa kabataa kandin suminayaw sa laga hi Herodias duun hu atubangan taena ha nangamul-amul diyà. Tumenged ta tungkay gayed haena nabayà-bayaan hi Herodes ⁷ impanumpà din ha iila din sa bisan inu ha panayuen taena ha suminayaw. ⁸ Tinudluan hi Herodias su laga din aman uminikagi haena hu “Iila nu iman kanak sa ulu hi Juan ha Bautista ha iugsak duun hu lampay.” ⁹ Tungkay gayed ngaay naguul su hari ba tumenged hu panumpà din duun hu atubangan taena ha inimbita din insugù din ha buhaten haena sa pinanayù ku laga. ¹⁰ Aman pinungulan si Juan diyà ta purisuwan ¹¹ daw iugsak sa ulu din duun hu lampay. Dayun indawag duun ku laga aman inuwit din haena

diyà ki Inay din. ¹² Sa lawa hi Juan tinimù hu mga sumusunud din diyà ta purisuwan daw ilebeng. Dayun duminiyà sidan ki Jesus daw itultul haena.

*Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-13)*

¹³ Su mapaliman hi Jesus sa tultul mahitenged hu kamatayen hi Juan luminulan haena duun hu barutu ha iyan dà sidan hu mga tinun-an din daw duun hu pinakabulung-bulung ha lugar. Ba su mapaliman hu mga etaw ha tagtimà duun taena ha mga banuwa namanlupug sidan ki Jesus ba diyà sidan uminagi ta gaun. ¹⁴ Su kumawas en si Jesus duun ku barutu naahà din sa madakel tungkay ha mga etaw aman nahid-uwang din gayed sidan dayun naulian din sa agkan-gadaluwan.

¹⁵ Su panday en agkahapun inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din hu “Agkahapun en daw pinakabulung-bulung haini ha lugar. Sugua nud en sa mga etaw ha mamanduun sidan hu mga banuwa ta daw makapalit sidan hu agkan-en dan.”

¹⁶ Ba si Jesus tuminubag hu “Kenà en kina-hanglan ha maman-uli sidan. Iyan kaw en mag-ila kandan hu pagkaen.”

¹⁷ Minikagi sidan hu “Amin dini pagkaen ba lalima dà ha buuk ha supas daw daruwa dà daan ha buuk ha sedà.”

¹⁸ Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Uwita dini ta kanak.” ¹⁹ Dayun impapinuu din su mga etaw ta saena sagbeten ha bugtà. Tinimù din su lalima ha supas daw su daruwa ha sedà dayun huminangad

diyà ta langit daw ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din su supas daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw. ²⁰ Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun, saena sampulù pa daw daruwa ha ambung. ²¹ Lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama ha nangakakaen daw amin pa mga bahi daw mga batà.

*Sa Paghipanaw Hi Jesus Duun Hu Danaw
(Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)*

²² Impalulan hi Jesus sa mga tinun-an din duun hu barutu ta daw makauna en sidan diyà ta layun ku danaw. Dayun impaulì din su mga etaw. ²³ Su maipus en sidan si Jesus duminuun hu buntud daw mig-ampù ha sabubuwa dà. Su agpanukilem en didiyà pa si Jesus. ²⁴ Ba su barutu ha taglulanan hu mga tinun-an din diyà en ta taliwarà taena ha danaw daw saena tagkakiling-kiling en tumenged hu adagi ha baled ta natalagbù dan sa kalamag.

²⁵ Su madani en agkaaldaw si Jesus luminupug kandan sa huminipanaw duun taena ha wahig ta ag-amul diyà ta kandan. ²⁶ Su maahà hu mga tinun-an haena sa bayà-bayà en taghipanaw diyà ta wahig tungkay gayed sidan nangahaldek, aman nakapangulahì sidan hu “Kalag en hayana.”

²⁷ Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Pandayai nuy sa gahinawa nuy daw harì kaw agkangahaldek ta iyan a haini.”

²⁸ Dayun minikagi si Pedro hu “Ginuu, ku laus ha iyan ka hayon ipadiyan a daan.”

²⁹ Tuminubag si Jesus ha “Dumini kad en.”

Aman uminawà si Pedro duun taena ha barutu daw hipanaw diyà ta wahig payanaen ki Jesus. ³⁰ Ba su magedam din sa maseleg ha kalamag nahaldek haena. Aman agkalened en ngaay ba nakapangulahì hu “Ginuu, buligi a.”

³¹ Sagunà haena inibitan hi Jesus daw ikagiyi hu “Imbà ka man tagduwa-duwa? Hari ka ba diay agsalig kanak?”

³² Su lumulan en sidan duun ku barutu uminendà daan sa kalamag. ³³ Dayun sa mga tinun-an din duun ku barutu suminimba ki Jesus hu kagi dan “Batà ka gayed hu Dios.”

*Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Diyà Ta Genesaret
(Mateo 14:34-36; Marcos 6:53-56)*

³⁴ Su makalayun en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Genesaret ³⁵ nakilala si Jesus hu mga etaw diyà, aman pinaelegan dan sa mga agkangadaluwan duun hu ubayà dan ha mga banuwa. Pinan-uwit haena diyà ki Jesus ³⁶ daw pinagayukan dan si Jesus ha su agkangadaluwan makaibit ngaay duun hu sagayadan hu pinaksuy din. Sa alan ha nakaibit duun nangaulian gayed.

15

*Sa Tulumanen Hu Mga Fariseo
(Mateo 15:1-9; Marcos 7:1-13)*

¹ Amin mga Fariseo daw mga manunudlù hu Kasuguan ha nangapuun ta Jerusalem ha namandiyà ki Jesus daw ikagiyi hu ² “Imbà supaka hu mga tinun-an nu sa tulumanen ha imbilin kanuy hu mga gin-apuan taw? Ta hari en sidan agpamangenaw ta alima dan ku agkaen.”

³ Ba si Jesus tuminubag hu “Imbà nuy daan supaka sa Kasuguan hu Dios ta daw iyan nuy dà matuman sa inyu ha tulumanen?” ⁴ Ta inikagi hu Dios ha ‘Tahura sa mga laas nuy’ daw ‘Saena ha tagtameyes hu mga laas din kinahanglan ha himatayan.’ ⁵ Ba kagi nuy ha agkabaluy ha bà nuy dà ikagiya sa mga laas nuy hu ‘Taini ngaay sa igbulig ku inyu ba ighalad ku duun hu Dios’ aman harì kaw pakabulig hu mga laas nuy. ⁶ Saena ha binuhat nuy kenà gayed pagtahud hu mga laas. Aman tumenged taena ha tulumanen nuy binuhat nuy ha hurà pulus hu Kasuguan hu Dios. ⁷ Bà kaw dà gayed tagpasibù-sibù. Laus gayed sa intagnà hi Isaias mahitenged inyu ha tagyanaen ⁸ ‘Saini ha mga etaw tag-ikagi ha tagtahuran a kandan ba sa henà-henà dan hurà dini ta kanak. ⁹ Sa pagsimba dan kanak hurà din pulus daw sa katudluan dan bà dà mga tulumanen ha binuhat hu etaw.’ ”

Sa Igpakasala Hu Etaw

(Mateo 15:10-20; Marcos 7:14-23)

¹⁰ Inamul-amul hi Jesus sa mga etaw daw ikagiya sidan hu “Magpaliliman kaw gayed daw sabuta nuy haini. ¹¹ Sa igpakasala hu etaw kenà iyan sa agkangkakaen din ba iyan sa mga madaet ha lalang ha agkapuun duun hu bàbà din.”

¹² Dayun uminubay diyà ta kandin sa mga tinun-an din hu kagi dan “Hurà nu ba katun-i ha nangasilag su mga Fariseo taena ha inikagi nu?”

¹³ Ba si Jesus tuminubag hu “Aghilamunen sa agtubù ha hurà ipamula hu Dios ha Amay ku.

¹⁴ Bay-ani nuy sa mga Fariseo ta agkailing sidan

hu buta ha tagkipit daan hu duma din ha buta na bà dà sidan agkangahulug duun hu bangbang.”

¹⁵ Minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Saysaya nu kanay haena sa pananglitan nu.”

¹⁶ Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Hurà kaw pa ba diay daan makasabut? ¹⁷ Hari nuy ba diay agkatun-an ha sa agkangakaen hu etaw bà dà agsagad diyà ta getek din dayun agkaawà dà haena? ¹⁸ Ba sa agkaikagi hu etaw diyà gayed agkapuun ta gahinawa din daw iyan haena igpakasalà din. ¹⁹ Ta duun hu gahinawa agkapuun sa madaet ha henà-henà, sa pagpangimatay daw sa pagpanapaw, sa pagbuhat hu malaw-ay daw sa pagpanakaw, sa pagbutang-butang daw sa pagdaet hu dengeg. ²⁰ Iyan haena igpakasalà hu etaw, ba saena ha tulumanen hu pagpangenaw ta alima daw human kaen kenà iyan igpakasalà hu etaw.”

*Sa Pagtuu Hu Bahi Ha Kenà Judio
(Mateo 15:21-28; Marcos 7:24-30)*

²¹ Uminawà diyà si Jesus daw duminuun hu lugar ha ubay ta Tiro daw ta Sidon. ²² Amin diyà bahi ha sa mga kapuun din su anay taga-Canaan ha duminiyà ki Jesus daw hangyù hu “Ginuu ha Kaliwat hi David, kahid-uwi a ikaw. Agkatungkayan sa laga-laga ku ta inulinan hu busaw.”

²³ Ba si Jesus hurà en magtubag. Aman sa mga tinun-an din pinagayukan dan si Jesus hu “Ipaawà hayana sa taglupugà kanuy ha bahi ta pinakaul-leg.”

²⁴ Inikagiyan hi Jesus su bahi ha “Iyan dà pinael-egan kanak hu Dios sa mga kaliwatan hi Israel ta agkailing sidan hu nangalaag ha mga karniro.”

²⁵ Ba saena ha bahi bà dà luminuhud duun hu atubangan hi Jesus ha tagyanaen “Ginuu, buligi a gayed ikaw.”

²⁶ Minikagi si Jesus hu “Kenà maayad ku agawen sa tagkan-en hu batà daw ipakaen hu mga asu.”

²⁷ Tuminubag su bahi ha “Ginuu, laus gayed hayana ba bisan sa mga asu pakakaen daan hu mumu duun hu lamisa taena ha agalen dan.”

²⁸ Inikagiyan hi Jesus su bahi ha “Tungkay gayed adagi sa pagtuu nu aman sa agpanayuen nu kanak buhaten ku.” Sagunà naulian su laga-laga ku bahi.

Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Mga Etaw

²⁹ Minawà si Jesus diyà daw duun minagi ku kilid taena ha Danaw ta Galilea. Dayun duminuun hu buntud daw pinuu. ³⁰ Namandiyà daan ta kandin sa madakel tungkay ha mga etaw ha tag-uuwit hu mga pigket daw mga buta, mga piang daw mga emaw daw amin pa daan madakel gayed ha agkangadaluwan. Impan-ugsak dan haena duun hu atubangan hi Jesus dayun nangaulian sidan. ³¹ Su maahà haena hu mga etaw tungkay sidan nangabeleng ta pakaikagi en su emaw daw pakahipanaw en daan su pigket, pakaindan en su buta daw naulian daan su piang. Aman dinayè dan sa Dios ha iyan Dios hu kaliwatan hi Israel.

Sa Pagpakaen Ku Haepat Ha Libu Ha Mga Etaw (Mateo 15:32-39; Marcos 8:1-10)

³² Inamul hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan hu “Agkahid-uwan ku haini sa mga etaw ta tatulu en ha aldaw sa pagduma-dumahà dan kanuy daw hurà dan en gayed agkakaen. Hari ku agkabayaan ha ipauli ku sidan ha hurà dan makaen ta kan ku tasien sidan diyà ta dalan.”

³³ Ba tuminubag su mga tinun-an din hu “Hindu kay duun makatimù hu igpakaen kandan ta pinakabulung-bulung haini ha lugar daw madakel tungkay sidan?”

³⁴ Ininsaan sidan hi Jesus hu “Pila ha buuk sa supas nuy?”

Tuminubag sidan hu “Pitu dà ha buuk daw amin daan atitiyuay ha sedà ha pila dà daan ha buuk.”

³⁵ Impapinuu hi Jesus sa mga etaw diyà ta bugtà. ³⁶ Tinimù din su pitu ha supas daw su sedà dayun ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw. ³⁷ Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun, saena pitu pa ha ambung. ³⁸ Haepat ha libu sa kadakelen hu mga maama ha nangakakaen daw amin pa mga bahi daw mga batà.

³⁹ Su ipauli hi Jesus su mga etaw luminulan hu kandin duun hu barutu payanaen diyà ta Magadan.

16

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen

(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

¹ Amin mga Fariseo daw Saduceo ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay kandin, aman hinangyù dan si Jesus ha ipaahà din kandan sa belenganen ha iyan timaan ha sinugù haena hu Dios.

² Ba si Jesus tuminubag ha “Ku mapawà sa langit ku daleman pakaikagi kaw hu ‘Agsilda asem.’” ³ Ku agdaklep ku maselem pakaikagi kaw daan hu ‘Ag-udan.’ Natun-an nuy sa mga timaan hu panahun, ba imbà nuy harì agkatun-i sa timaan hu agkaula-ula iman? ⁴ Sa mga etaw iman ha madaet sa mga buhat dan daw nakadiyù en duun hu Dios iyan tagpan-ahà hu mga belenganen, ba iyan dà makapaahà ku inyu ha timaan sa naul-ulan hi Jonas ha propita.” Dayun inawaan sidan hi Jesus.

*Sa Katudluanan Hu Mga Fariseo Daw Saduceo
(Mateo 16:5-12; Marcos 8:14-21)*

⁵ Su lumayun en say Jesus duun ku danaw nalipat sa mga tinun-an din pag-uwit hu supas.

⁶ Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Magbantay kaw hu igpatulin taena ha mga Fariseo daw Saduceo.”

⁷ Aman miglalang-lalang sa mga tinun-an din hu “Iyan gid ta hurà kuy makauwit hu supas.”

⁸ Ba saena natun-an hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw tag-ikagi ha hurà kaw makag-uwit hu supas? Harì kaw ba diay agsalig kanak? ⁹ Harì kaw pa ba diay pakasabut? Nalipatan nuy en ba diay haena sa lalima ha libu ha mga etaw ha impakaen ku hu lalima dà ha buuk ha supas? Pila man ha ambung sa nasamà duun?

¹⁰ Daw nalipatan nuy en ba daan haena sa haepat ha libu ha mga etaw ha impakaen ku hu pitu dà ha buuk ha supas? Pila man daan ha ambung

sa nasamà duun? ¹¹ Imbà nuy harì agkasabut ha kenà supas sa tagsubayen ku? Ba magbantay kaw hu igpatulin taena ha mga Fariseo daw Saduceo.”

¹² Dayun human natun-i ku mga tinun-an hi Jesus ha kenà diay iyan bantayan dan sa igpatulin duun hu supas ba iyan sa mga katudluan hu mga Fariseo daw Saduceo.

Sa Inikagi Hi Pedro Mahitenged Ki Jesus

(Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

¹³ Su makauma say Jesus duun hu lugar ha ubay ta Cesarea Filipos ininsaan din sa mga tinun-an din hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan, sin-u a man duun hu pag-ikagi hu mga etaw?”

¹⁴ Tuminubag sidan hu “Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si Juan ha Bautista daw sa duma tag-ikagi daan ha iyan ka kun si Elias. Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si Jeremias daw ku iyan ka ba sa sabuwa duun hu mga propita.”

¹⁵ Ininsaan sidan hi Jesus hu “Sinyu, sin-u a man duun hu henà-henà nuy?”

¹⁶ Tuminubag si Simon Pedro hu “Iyan ka su Mesiya sa Batà hu bubuhay ha Dios.”

¹⁷ Inikagiyan haena hi Jesus hu “Simon ha batà hi Juan, napanalanginan ka ta sa ingkatun-i nu tayana kenà pinaagi hu etaw dà ta impadayag ikaw hu Amay ku diyà ta langit. ¹⁸ Ikagiyan ku ikaw ha iman sa ngaran nu iyan si Pedro ha tagkahulugan hu Batu. Saena ha inikagi nu mahitenged kanak iyan daan batu ha malig-en ha duun taena agtukura sa alan ha tumuu kanak daw saena harì en gayed madaeg bisan pa hu

kamatayen. ¹⁹ Iman igسالig ku ikaw sa yawi ta daw mapuwaan nu sa henà-henà hu etaw ha agharian hu Dios. Saena ha igbaldeng nu dini ta kalibutan imbaldeng en hu Dios diyà ta langit, daw sa ig-tugut nu dini ta kalibutan intugut en hu Dios diyà ta langit.” ²⁰ Dayun binalaudan hi Jesus sa mga tinun-an din ha harì gayed manunultul ha si Jesus iyan en su Mesiyas.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din

(Mateo 16:21-28; Marcos 8:31 - 9:1; Lucas 9:22-27)

²¹ Sugud taena sinaysay hi Jesus duun hu mga tinun-an din ha kinahanglan ha dumiyà gayed ta Jerusalem daw mag-antus hu madakel ha mga pasipala hu mga magulang daw hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan, daw pahimatayan dan gayed ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw dà.

²² Inubayan hi Pedro si Jesus daw baldenga hu kagi din “Ginuu, harì hayan mahitabù ikaw.”

²³ Ba sumininalu si Jesus diyà ki Pedro daw ikagi hu “Awà ka dini ta kanak, Satanas. Agkaelangan a ikaw ta sa henà-henà nu kenà kandin hu Dios ba kandin dà hu etaw.”

²⁴ Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Bisan sin-u sa agkabayà agsunud kanak kinahanglan ha lipatan din gayed sa kandin ha agkabayaan daw antusen din sa alan ha mga malegen bisan duun hu kamatayen ta daw makasunud kanak. ²⁵ Ta bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tag-sunud kanak bisan duun hu kamatayen mailahan

hu kinabuhì ha hurà din katapusan. ²⁶ Inu man sa pulus hu etaw ku maangken din sa tibuuk ha kalibutan ba malaag sa kinabuhì din? Hurà gayed pakapalit hu kinabuhì ha hurà din katapusan. ²⁷ Siak sa Suled hu Kaet-etawan aglikù a dà dini ku malugay duma hu mga balinsuguen hu Dios daw magpangaluanlag a iling hu Dios ha Amay ku. Duun asem taena balesan din sa kada sabuwa sumalà hu mga binuhat dan. ²⁸ Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha amin inyu tagtiyadeg dini iman ha hari pa matay na maahà ad en inyu ha Hari.”

17

Sa Pagkahalin Hi Jesus

(Mateo 17:1-13; Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

¹ Su maiwas en sa haenem ha aldaw dinuma hi Jesus si Pedro, si Santiago daw sa suled hi Santiago ha si Juan duun hu matangkaw ha bubungan ha iyan dà sidan. ² Duun hu atubangan dan tigkan nahalin si Jesus. Sa weleng din tagpangaluanlag iling hu aldaw daw sa pinaksuy din ben kaputì en gayed. ³ Tigkan daan nakahiwal diyà ta kandan si Moises daw si Elias ha nakiglalang ki Jesus.

⁴ Dayun minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Ginuu, maayad ta dini kay. Ku mabayà ka buhatan ku iman inyu hu tatulu ha lawig ta daw matukid kaw ki Moises daw ki Elias.”

⁵ Su tag-ikagi pa si Pedro amin tagpangaluanlag ha gabun ha nakabungkus kandan, daw amin lageng ha napuun duun ku gabun ha tagyanaen “Iyan en haini pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku. Magpaliliman kaw kandin.”

⁶ Su mapaliman haena ku mga tinun-an nanga-haldekan gayed sidan aman nangakaeb-eb sidan. ⁷ Ba inubayan sidan hi Jesus daw pan-ibiti sidan dayun ikagiyi hu “Bangun kaw daw hari kaw agkangahaldek.” ⁸ Su humangad sidan iyan dan dà naahà si Jesus.

⁹ Su tagtubang en sidan diyà ta alug binalaudan sidan hi Jesus hu “Hari nuy itultul haena sa naahà nuy hangtud ha mabanhaw a sa Suled hu Kaet-etawan.”

¹⁰ Nanginginsà sa mga tinun-an diyà ta kandin hu “Imbà sa mga manunudlù hu Kasuguan tag-ikagi ha kinahanglan ha si Elias makauna gayed dini dì hu Mesiyas?”

¹¹ Si Jesus tuminubag hu “Laus gayed ha mauna dini si Elias daw mapamandayan din sa alan.

¹² Ba ikagiyen ku inyu ha nakadini en si Elias ba hurà kakilala hu mga etaw aman bà dan dà pinasipalahi sumalà hu agkabayaan dan. Iling taena ipaantus a daan kandan siak sa Suled hu Kaet-etawan.” ¹³ Dayun human nasabut hu mga tinun-an din ha iyan din tagsubayen si Juan ha Bautista.

Sa Pagbugaw Hu Mabalaw Ha Busaw

(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

¹⁴ Su makauma si Jesus daw su tatulu ha tinun-an din duun hu mga etaw amin daan etaw ha luminuhud duun hu atubangan din ¹⁵ ha minikagi hu “Ginuu, kahid-uwi sa batà ku ha maama ta agkabidbid daw tag-antus gayed. Kapila en makaagbul duun hu hapuy daw duun hu wahig.

¹⁶ Inuwit kud en duun hu mga tinun-an nu ba hurà dan gayed kaulii.”

¹⁷ Minikagi si Jesus hu “Sinyu ha mga etaw sa hari agtuu daw suminuway duun hu pagka-matareng, nalugay en sa pagduma-dumahà taw. Inu pa diay kalugay sa pag-angat ku ha tumuu kaw kanak? Uwita dini hayana sa batà.”

¹⁸ Binaldeng hi Jesus su busaw ha uminulin taena ha batà aman sagunà guminuwà su busaw dayun naulian su batà.

¹⁹ Duminiyà ki Jesus sa mga tinun-an din ha iyan dà sidan daw ininsaan dan hu “Imbà day hurà kabugaw su busaw ha uminulin ku batà?”

²⁰ Tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy haena kabugaw ta kulang gayed sa pagtuu nuy. Laus gayed sa ag-ikagiyan ku inyu ha ku sa pagtuu nuy iling dà kaatiyù hu lisu hu mustasa mahimu en ha suguen nuy hayana sa bubungan ha humalin diyà ta alug na makahalin gayed. Hurà gayed hari nuy mahimu. ²¹ Ba saena ha kalasi hu busaw mabugaw pinaagi dà gayed hu hari agkaelangan ha pag-ampù.”

Sa Ikaduwa Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32; Lucas 9:44-45)

²²⁻²³ Su panahun ha naamul si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Galilea inikagiyan sidan hi Jesus hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan laus ad en itugyan duun hu aghimatay kanak ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà.” Tumenged taena nangaguul sa mga tinun-an hi Jesus.

Sa Buhis Hu Timplo

²⁴ Su makauma en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Capernaum ininsaan si Pedro hu mga manunukut hu buhis ta Timplo hu “Tagbayad ba sa Manunudlù nuy hu buhis taena ha Timplo?”

²⁵ Tuminubag si Pedro hu “Hee”.

Su makaseled en si Pedro diyà ta balay sagunà ininsaan hi Jesus hu “Simon, inu sa kahenhenaa nu taini? Sin-u ba sa tagbayad hu buhis duun hu mga hari dini ta kalibutan? Iyan ba sa mga sakup din daw ku iyan ba sa mga langyaw?”

²⁶ Tuminubag si Pedro hu “Iyan sa mga langyaw.”

Si Jesus minikagi ha “Ku iyan hayan hari ngaay magbayad hu buhis sa mga sakup hu hari. ²⁷ Ba para ha hari ki mapaukan taena ha mga manunukut hu buhis pamanuwit ka diyà tayà ha danaw. Sa una ha sumambat ikaw timuen nu sa salapì diyà ta bàbà din ta tumanan en haena ha ibayad ta hu buhis ta Timplo.”

18

Sa Labaw Duun Hu Tagharian Hu Dios

(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

¹ Duun taena ha panahun duminiyà ki Jesus sa mga tinun-an din daw ininsaan dan hu “Sin-u sa labaw duun hu tagharian hu Dios?”

² Inumaw hi Jesus sa sabuwa ha atiyuay ha batà daw ipaatubang din duun hu mga tinun-an din ³ daw ikagi hu “Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha hari kaw gayed maharian hu Dios ku hari kaw maghinulsul daw hari kaw daan mailing hu mga atiyuay ha mga batà. ⁴ Bisan sin-u sa magpaubus

iling taini ha atiyuay ha batà iyan labaw duun hu tagharian hu Dios. ⁵ Daw bisan sin-u haena sa agdawat hu batà iling taini tumenged kanak agdawat daan kanak.

Sa Agkahimu Ha Panulay

(Mateo 18:6-9; Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

⁶ “Bisan sin-u haena sa iyan agkahimu ha igpakasalà hu nakatuu en kanak maayad pa ngaay ku ihiket sa lieg din duun hu adagi ha batu daw leneda diyà ta dagat. ⁷ Pinakahaluhid-u gayed sa kaet-etawan tumenged hu panulay ha igpakasalà dan. Iyan en haena bagad dini ta kalibutan ba kahid-u gayed taena ha iyan agkahimu ha panulay. ⁸ Ku iyan igpakasalà nuy sa alima nuy daw sa paa nuy tampedà en haena daw ilambeg. Maayad pa ku pungkul kaw ba amin nuy kinabuhì ha hurà din katapusan dì sa daruwa sa alima nuy daw sa paa nuy ba ilambeg kaw diyà ta Inferno ha duun sa hapuy ha harì en agkapedengan. ⁹ Daw ku iyan daan igpakasalà nuy sa sabuwa ha mata nuy lugita en haena daw ilambeg. Maayad pa ha sabuwa dà sa mata nuy ba amin nuy kinabuhì ha hurà din katapusan dì sa daruwa ba ilambeg kaw diyà ta Inferno.

Sa Karniro Ha Nalaag

(Mateo 18:10-14; Lucas 15:3-7)

¹⁰ “Mag-andam kaw ha harì nuy maminusan haena sa agkailing hu atiyuay ha mga batà, ta ikagiyen ku inyu ha sa balinsuguen hu Dios ha tagbantay kandan harì gayed agsuway duun hu atubangan hu Dios ha Amay ku. ¹¹ Siak sa Suled hu

Kaet-etawan duminini a ta kalibutan hu pagpan-ahà daw hu pagluwas taena ha nangalaag.

¹² “Inu man sa henà-henà nuy? Ku amin etaw ha amin din nanggatus ha mga karniro daw nalaag sa sabuwa duun, inu gid sa buhaten din? Sa buhaten din iyan sa awaan din su kasiyaman daw siyam duun hu balalayan daw pan-ahaa su sabuwa ha nalaag. ¹³ Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha ku matulen din en haena sa sabuwa adagi pa gayed sa kalipay din duun di taena ha kasiyaman daw siyam ha hurà kalaag. ¹⁴ Iling daan hu Amay taw diyà ta langit ha harì agkabayà ha amin malaag duun hu mga batà din.

Sa Etaw Ha Nakasalà

¹⁵ “Ku amin nu duma ha nakasalà diyan ta ikaw elegen nu haena daw ikagiye hu salà din ha iyan kaw dà. Ku pagpalimanan ka kandin makag-uliay kaw hu maayad ha pagdapità. ¹⁶ Ba ku harì ka kandin palimanan tumimù ka hu sabuwa daw ku daruwa ba ha makapanistigus taena ha inikagi nu diyà ta kandin, ta ku amin sumbung kinahanglan gayed ha amin daruwa daw ku tatulu ha makapanistigus taena. ¹⁷ Ku harì pa gayed magpaliliman isumbung haena duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu ha duma nu. Ku harì pa gayed magpaliliman isipen nuy en haena ha hurà makakilala hu Dios daw iling hu limbungan.

¹⁸ “Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha sa igbaldeng nuy dini ta kalibutan imbaldeng en hu Dios diyà ta langit, daw sa igtugut nuy dini ta kalibutan intugut en hu Dios diyà ta langit.

¹⁹ “Amin ku pa ag-ikagiye ha ku amin daruwa inyu ha makag-uyun hu agpanayuen nuy duun hu Amay ku diyà ta langit saena iila din gayed. ²⁰ Ta ku amin bisan daruwa dà daw ku tatulu ba ha mag-amul-amul hu pagsimba kanak diyà a daan duma kandan.”

Sa Harì Pagpasaylu

²¹ Duminiyà si Pedro ki Jesus daw nanginginsà hu “Ginuu, kapila ku ba pasayluwa sa duma ku ha sigi dà pakasalà dini ta kanak? Taman ba hu kapitu?”

²² Tuminubag si Jesus hu “Ikagiye ku ikaw ha kenà bà dà kapitu ba pitu ha kapituwan.

²³ “Sa pagharì hu Dios agkailing hu harì ha naka-henà-henà ha husayen din sa mga utang hu mga suluguen din diyà ta kandin. ²⁴ Aman pinaelegan din su sabuwa ha nakautang hu sampulù ha libu. ²⁵ Tumenged ta harì gayed pakabayad insugù ku harì ha ibaligyà haena sa nakautang daw sa pam-ilya din daw sa mga butang din ta daw mabayaran sa utang din.

²⁶ “Ba su suluguen luminuhud duun hu atubangan taena ha harì daw pagayuk hu kagi din ‘Ilahi a enà ikaw hu panahun ta agpan-ahà a pa hu igbayad ku ikaw.’ ²⁷ Nahid-uan haena ku harì aman pinanas din sa mga utang taena daw ipauli.

²⁸ “Ba su tag-uli en haena nasal-aw din su duma din ha suluguen ha nakautang daan diyà ta kandin hu pila dà ha salapi. Pinekel din dayun su suluguen daw ikagiyi hu ‘Bayari en su utang nu kanak.’

²⁹ “Luminuhud daan haena diyà ta kandin daw pagayuk hu ‘Ilahi a enà ikaw hu panahun ta agpan-ahà a pa hu igbayad ku ikaw.’

³⁰ “Ba hurà din gayed haena kahid-uwi daw bà din dà paman impapurisu taman ha makabayad.

³¹ Su maahà haena hu mga duma din ha suluguen nangapauk gayed sidan aman insumbung dan duun ku hari.

³² “Dayun pinaelegan ku hari su suluguen din daw ikagiya hu ‘Madaet ka gayed ha suluguen ta pinanas kud sa ikaw ha mga utang dini ta kanak ta migpagayuk ka. ³³ Imbà nu hurà kahid-uwi su duma nu ha nakautang diyan ta ikaw iling hu kahid-uwi ku ikaw?’ ³⁴ Napauk gayed tungkay haena sa hari aman impapurisu din haena sa suluguen taman ha maaminan din mabayaran sa utang din.

³⁵ “Iling daan taena sa buhaten diyan ta inyu hu Amay ku diyà ta langit ku hari nuy gayed pasayluwen sa duma nuy.”

19

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-endaay (Mateo 19:1-12; Marcos 10:1-12)

¹ Su makapenga si Jesus magtudlù uminawà diyà ta Galilea daw likù ta Judea layun ta Jordan.

² Madakel daan sa agkangadaluwan ha naman-duma kandin daw nangaulian din sidan diyà.

³ Amin daan mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay kandin aman ininsaan dan hu “In-tugut ba hu Kasuguan taw ha endaan hu maama sa asawa din bisan ku hurà hinengdan?”

⁴ Tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy ba diay kabasa sa lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Su tanghagaen hu Dios sa alan binuhat din sa maama daw sa bahi?’ ⁵ Daw tagyanaen daan ‘Iyan haini hinengdan ha ag-awaan hu maama sa mga laas din daw duun en ag-amul hu asawa din ta nasabuwa en sidan sa daruwa ha etaw.’ ⁶ Pinaagi taena kenà en sidan daruwa ba sabuwa dà. Aman sa sinabuwa en hu Dios harì gayed mabaluy ha ipagsuwayà hu etaw.”

⁷ Ba su mga Fariseo uminikagi hu “Imbà isugù hi Moises ha sa maama ku agkabayaan din en ag-endai sa asawa din ilahan din haena hu kasulatan hu pag-endaay dayun human din ipahipanaw?”

⁸ Tuminubag si Jesus hu “Intugut hi Moises sa pag-endaay ta madesen gayed sa henà-henà nuy, ba su tanghagaen hu Dios sa alan hurà din itugut sa pag-endaay hu mig-asawa. ⁹ Ikagiye ku inyu ha saena ha ag-endaan din sa asawa din ha hurà makasalà na ku mangasawa hu lain ha bahi makapanapaw.”

¹⁰ Uminikagi sa mga tinun-an hi Jesus diyà ta kandin ha “Ku iyan diay hayana maayad pa hu maama ku harì en mangasawa.”

¹¹ Ba si Jesus tuminubag hu “Harì hayan agkadawat hu alan ta iyan dà haena sa daan en pinili hu Dios ha harì mangasawa. ¹² Amin mga katarengan ha sa maama harì agpangasawa, sa duma kandin en ha pagkaetaw sa hari agpangasawa, sa duma daan harì en agkabaluy agpangasawa, daw sa duma harì en agpangasawa ta daw harì maelangan sa pagsangyaw din mahitenged hu paghari hu Dios. Saena ha napili

hu Dios ha harì en mangasawa kinahanglan ha dawaten din haini.”

Si Jesus Daw Sa Atiyuay Ha Mga Batà

(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

¹³ Amin mga atiyuay ha mga batà ha inuwit diyà ki Jesus ta daw madampà din daw maampuan sidan. Saena ha mig-uwit kandan binaldeng hu mga tinun-an hi Jesus.

¹⁴ Ba uminikagi si Jesus hu “Ipaubay dini ta kanak sa mga batà daw harì nuy sidan ag-baldenga, ta sa mga etaw ha iling taini ha mga batà iyan tagharian hu Dios.” ¹⁵ Su madampà din sidan daw ampui uminawà si Jesus diyà.

Sa Sapihan Ha Etaw

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

¹⁶ Amin etaw ha duminiyà ki Jesus daw nangin-ginsà hu “Manunudlù, inu man sa maayad ha buhaten ku ta daw mailahan a hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

¹⁷ Tuminubag si Jesus hu “Imbà nu ig-insà ku inu sa maayad? Iyan dà sa Dios maayad. Ku agkabayà ka hu kinabuhì ha hurà din katapusan kinahanglan ha tumanen nu sa Kasuguan hu Dios.”

¹⁸ Saena ha etaw tuminubag hu “Inu man ha sugù duun taena ha Kasuguan?”

Minikagi si Jesus hu “Harì ka mangimatay daw harì ka manapaw, harì ka daan manakaw daw harì ka magbutang-butang, ¹⁹ tahura daan sa mga laas nu daw palanggaa sa mga duma nu iling hu pagpalanggà nu hu kaugalingen nu.”

²⁰ Ba tuminubag haena sa etaw hu “Binuhat kud en hayana. Inu pa sa hurà ku kabuhat?”

²¹ Minikagi si Jesus ha “Ku agkabayà ka ha mahimpit ka gayed ipamaligyà sa alan ha mga butang nu dayun sa halin taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta daw magsapian ka diyà ta langit. Ku mapengahan nu haini lumikù ka dini daw sunud ka kanak.”

²² Su mapaliman ku etaw su inikagi hi Jesus huminipanaw haena ha naguul gayed ta madakel tungkay sa mga katigayunan din.

²³ Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Laus gayed sa ag-ikagiyan ku inyu ha malegen tungkay ha maharian hu Dios sa etaw ha sapian. ²⁴ Ikagiyan ku inyu ha malumu pa hu kamilyo sa paglusut duun hu puso hu dagum di hu sapian ha maharian hu Dios.”

²⁵ Su mapaliman haena hu mga tinun-an tungkay gayed sidan nangabeleng daw nanginginsà sidan hu “Sin-u dà diay sa mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

²⁶ Uminahà diyà ta kandan si Jesus daw kagi din “Saena harì gayed agkabaluy hu etaw ba sa alan agkahimu hu Dios.”

²⁷ Dayun minikagi si Pedro hu “Inawaan day sa alan ta daw makasunud kay ikaw. Inu man sa igbales nu kanay?”

²⁸ Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyan ku inyu ha umuma sa panahun ha bag-uwen sa alan daw siak sa Suled hu Kaet-etawan minuu a duun hu trono. Sinyu sa sampulù daw daruwa ha mga tinun-an makapinuu kaw daan duun hu mga trono daw pagharian nuy

haena sa sampulù daw daruwa ha kaliwatan hi Israel. ²⁹ Sa alan ha inawaan dan sa mga bugtà dan daw sa balay dan, sa mga suled dan, sa mga laas dan daw sa mga batà dan tumenged hu pagsunud kanak, bisan iman ha panahun makadawat en gayed sidan hu madakel pa dì taena ha inawaan dan daw maangken dan daan sa kinabuhì ha hurà din katapusan. ³⁰ Madakel iman ha mga etaw sa tagkauna ba iyan diay mahudiyen, daw amin daan etaw ha hudiyen iman ba iyan diay mauna.

20

Sa Mga Sinuhulan

¹ “Sa pagharì hu Dios agkailing hu etaw ha suminelem nan-ahà hu agsuhulan din ha magtalabahu duun hu uma din. ² Su mga etaw ha naahà din pigsabutan dan ha agsuhulan din sidan hu tigsabuwa ha salapì ta iyan haena naanadan ha suhul hu sabuwa ha etaw kada aldaw, dayun impatalabahu din sidan.

³ “Su agliwaraan en sa seselem nan-ahà dà paman haena hu mga etaw ha bà dà tagtimaay diyà ta baligyaanan. ⁴ Inikagiyan din sidan hu ‘Magtalabahu kaw daan duun hu uma ku ta agsuhulan ku inyu hu tumanan ha suhul nuy.’ ⁵ Aman saena ha mga etaw migtalabahu dayun.

“Amin pa daan impatalabahu din su agkaugtu en daw su agkabalalay en sa aldaw. ⁶ Su agsalep en sa aldaw minisab pa gayed nan-ahà hu mga etaw ha bà dà tagtimaay. Aman ininsaan din hu ‘Imbà kaw bà dà tag-aldaw tagtimaay?’

⁷ “Tuminubag sidan ha ‘Hurà man tagpatal-abahu kanay.’

“Aman inikagiyan din sidan hu ‘Diyà kaw ta uma ku daw magtalabahu kaw.’

⁸ “Su agpanukilem en inikagiyan din su sinaligan din hu ‘Amul-amulen sa mga etaw ha migtalabahu daw iyan nu unahan suhulan su nahudiyan.’

⁹ “Saena ha daw en migtalabahu su sumalep en sa aldaw nasuhulan hu tignangkabuuk ha salapì. ¹⁰ Aman saena ha suminelem dà migtalabahu nakahenà-henà ha adagi gayed sa kandan ha suhul dî su nahudiyan, ba tigsabuwa dà daan ha salapì sa insuhul kandan. ¹¹ Su matimù dan en haena sa salapì migtamudmud su nauna duun ku agpanuhul ¹² hu kagi dan ‘Saena ha nahudiyan nangkauras dà sa pagtalabahu dan, ba sikay sa nangauna minaldaw kay magtalabahu daw na-pasù-pasuan kay pa gayed na impag-iling nu dà sa insuhul nu kanay.’

¹³ “Ba saena ha tagpanuhul minikagi ha ‘Hurà ku inyu limbungi ta sa nauyunan taw ha suhulan ku inyu hu tignangkabuuk ha salapì in-ila ku inyu. ¹⁴ Timua nuy en haini daw uli kaw en. Iyan en pagbayà ku ha sa nahudiyan ilahan ku daan iling hu insuhul ku inyu. ¹⁵ Kenà ba iyan a man tagbayà hu salapì ku? Imbà kaw agkasina ta kalalagan a?’

¹⁶ “Aman sa etaw ha tagkahudiyan iyan diay mauna, daw madakel sa tagkauna iman ha iyan man diay mahudiyan.”

Sa Ikatulu Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din

(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

¹⁷ Su tagdiyà si Jesus ta Jerusalem tinabis din sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan hu ¹⁸ “Tagdiyà kuy en iman ta Jerusalem. Siak sa Suled hu Kaet-etawan itugyan a duun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasug-uan. Hukuman a kandan hu kamatayen ¹⁹ daw itugyan a daan kandan duun hu mga etaw ha kenà Judio ha iyan magtameyes daw maglagkut kanak. Dayun ilansang a kandan duun hu krus ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà.”

Sa Paghangyù Hu Inay Hi Santiago Daw Hi Juan
(Mateo 20:20-28; Marcos 10:35-45)

²⁰ Sa asawa hi Zebedeo duma hu daruwa ha mga batà din ha tinun-an duminiyà ki Jesus daw luminuhud duun hu atubangan din ta amin din aghangyuen.

²¹ Aman ininsaan hi Jesus hu “Inu man sa agk-abayaan nu?”

Tuminubag haena hu “Sa aghangyuen ku ikaw iyan sa ku magharì ka asem saini ha mga batà ku iyan ipapinu duun hu abay nu, sa sabuwa diyan ta kawatan daw sa sabuwa diyan ta gibang nu.”

²² Ba inikagiyan hi Jesus su daruwa hu “Harì nuy gayed agkatun-an sa taghangyuen nuy. Maantus nuy ba sa mga melegen ha maul-ulahan ha madani en makauma dini ta kanak?”

Tuminubag sidan hu “Hee, maantus day.”

²³ Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Maagiyan nuy gayed sa malegen ha maul-ulahan iling hu kanak,

ba kenà a iyan tagbayà ku sin-u sa makapinuu dini ta kawanan ku daw ta gibang ku ta iyan tagbayà taena sa Amay ku.”

²⁴ Su mapaliman haena ku sampulù ha mga duma dan ha tinun-an napaukan dan gayed su daruwa ha migsuled. ²⁵ Inamul hi Jesus su mga tinun-an din daw ikagiyi hu “Natun-an nuy en ha sa mga punuan hu kenà mga Judio iyan tagbayà hu mga sakup dan daw sa mga sinaligan dan iyan tagsugù hu mga ginsakupan dan. ²⁶ Ba saena hari mahimu diyan ta inyu ta ku amin inyu agkabayà ha iyan labaw kinahanglan ha iyan mabuhat ha suluguen nuy, ²⁷ daw ku amin inyu agkabayà gayed ha iyan tungkay labaw kinahanglan ha iyan daan ulipen hu alan. ²⁸ Bisan siak sa Suled hu Kaet-etawan kenà ku iyan indini ta kalibutan ta daw mabuligan a hu mga etaw, ba sa pagdini ku iyan sa pagbulig daw sa pagpakamatay ta daw malibri sa kaet-etawan ha naulipen hu salà.”

Sa Pagbulung Hu Daruwa Ha Buta

(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

²⁹ Su tag-awà en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Jerico madakel gayed sa mga etaw ha namanduma kandan. ³⁰ Amin daan daruwa ha buta ha tagpinuu diyà ta kilid ta dalan. Su mapaliman dan ha aglabay en si Jesus diyà ta kandan nangulahì sidan hu “Ginuu ha Kaliwat hi David, kahid-uwì kay ikaw.”

³¹ Binaldeng sidan hu mga etaw ta igpahagteng dan ngaay, ba bà dà nasì kadaging sa pangulahì

dan ha tagyanaen “Ginuu ha Kaliwat hi David, kahid-uwi kay man ikaw.”

³² Aman tuminaleen si Jesus daw umawa su mga buta ha kagi din “Inu man sa agkabayaan nuy ha buhaten ku diyan ta inyu?”

³³ Tuminubag sidan hu “Ginuu, makaindan kay ngaay.”

³⁴ Nahid-uwan gayed sidan hi Jesus aman dinampà din sa mga mata dan. Sagunà sidan nakaindan daw pamanduma ki Jesus.

21

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ Nakauma si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Betpage diyà ta Buntud ta Olibo saena ubay en diyà ta Jerusalem. Sinugù hi Jesus sa daruwa ha tinun-an din ² ha tagyanaen “Umuna kaw en diyà tayà ha banuwa. Ku makauma kaw diyà maahà nuy sa intagkes ha asno daw amin din nati. Hukada nuy haena daw tuyuka dini ta kanak.

³ Ku amin manginginsà inyu hu ‘Imbà nuy hayana agtimua?’ ikagiya nuy ha ‘Agkinahanglanen haini hu Ginuu’ dayun sagunà din haena itugut inyu.”

⁴ Nahitabù haena ta daw matuman sa lalang hu Dios pinaagi hu propita ha tagyanaen

⁵ “Tultuli nuy sa mga taga-Jerusalem hu ‘Sa Hari nuy pakauma en saena maluluy-en daw taglulan duun hu nati hu asno.’ ”

⁶ Huminipanaw haena sa mga tinun-an hi Jesus daw buhata su insugù kandan. ⁷ Tinuyuk dan su

asno daw sa nati din daw binalhenan dan haena hu mga bisti dan dayun luminulan si Jesus duun.

⁸ Madakel ha mga etaw sa migbuklad hu mga bisti dan daw mga palwa duun ku dalan ha ag-agiyen hi Jesus. ⁹ Sa madakel ha mga etaw ha nakalibut diyà ki Jesus nangulahì ha tagyanaen

“Dayeen gayed sa Kaliwat hi David. Panalanginan haini sa nakauma ha sinugù hu Dios. Dayeen gayed sa Dios ha diyà ta langit.”

¹⁰ Su makauma en si Jesus diyà ta Jerusalem nabibu sa kaet-etawan daw migpainsaay sidan hu “Sin-u man hayana?”

¹¹ Tuminubag haena sa namanduma ki Jesus hu “Iyan en haini si Jesus ha propita ha diyà napuun ta Nazaret ha sakup ta Galilea.”

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹² Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw panabuga sa mga tagbabaligyà daw sa tagpamalit duun. Pinamantang din sa mga lamisahan taena ha tagpamaylu hu salapì daw sa mga pinun-ayà hu tagbabaligyà hu mga salapati ¹³ daw ikagiya sidan hu “Nakasulat en sa lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Sa Timplo ku iyan alampuanan.’ Ba saini binuhat nuy ha kampo hu mga tulisan.”

¹⁴ Duun taena ha Timplo namandiyà ki Jesus sa mga buta daw sa mga piang aman nangaulian din sidan. ¹⁵ Ba sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan su maahà dan sa belenganen ha binuhat hi Jesus daw su mapaliman dan sa mga batà duun hu

Timplo ha tagkulahiay hu “Dayeen sa Kaliwat hi David” nangapauk-pauk gayed sidan.

¹⁶ Ininsaan dan si Jesus hu “Agkapaliman nu ba haena sa tag-ikagiyen dan?”

Tuminubag si Jesus hu “Agkapaliman ku man. Hurà nuy ba diay kabasa haena sa lalang hu Dios ha tagyanaen

‘Intudlù hu Dios sa hustu ha pagdayè kandin duun hu mga batà.’ ”

¹⁷ Dayun inawaan sidan hi Jesus diyà ta Jerusalem daw diyà dà tuminiduga ta Betania.

*Sa Pagkagangu Hu Kayu Ha Igira
(Mateo 21:18-22; Marcos 11:12-14,20-24)*

¹⁸ Su maselem pa tungkay luminikù dà si Jesus diyà ta Jerusalem. Su diyà pa ta dalan agkauhul gayed. ¹⁹ Naahà din sa kayu ha igira aman dumin-uun taena ba hurà din naahà ha bunga. Dayun inikagiyen hi Jesus su kayu hu “Harì kad en gayed mamunga.” Saena sagunà nagangu.

²⁰ Su maahà haena hu mga tinun-an hi Jesus tungkay gayed sidan nangabeleng aman minikagi sidan hu “Imbà gid sagunà dà kagangu su kayu?”

²¹ Tuminubag si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku amin nuy pagsalig duun hu Dios daw harì kaw gayed magduwa-duwa ma-baluy nuy gayed daan haini sa binuhat ku duun taini ha kayu ha igira. Daw kenà haini iyan dà ta bisan pa ku ikagiyen nuy hayana sa bubungan hu ‘Agbul ka diyà ta dagat’ saena matuman gayed.

²² Ku sumalig kaw hu Dios madawat nuy sa bisan inu ha agpanayuen nuy pinaagi hu pag-ampù.”

Sa Katenged Hi Jesus

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

²³ Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw su tagpanudlù en duminiyà ta kandin sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang. Ininsaan dan haena hu “Inu sa katenged nu daw sin-u sa mig-ila ikaw hu kagahem hu pagbuhat taena?”

²⁴ Ba tinubag sidan hi Jesus hu “Ag-insaan ku daan inyu. Ku matubag nuy haini ikagiye ku inyu sa katenged ku hu pagbuhat taena. ²⁵ Sin-u man sa mig-ila ki Juan ha Bautista hu kagahem hu pagbautismo? Iyan ba sa Dios daw ku etaw dà ba?”

Miglalang-lalang sidan ha “Ku kagi taw iman ha iyan sa Dios insaan kuy kandin ku imbà hurà taw tuuwi si Juan. ²⁶ Ba ku ikagiye taw daan ha etaw dà mapaukan kuy hu mga etaw ha tuminuu gayed ha propita si Juan.” ²⁷ Aman iyan dà tubag dan diyà ki Jesus sa “Hanaw ta.”

Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku iyan hayana hari ku daan inyu ag-ikagiye ku sin-u sa mig-ila kanak hu kagahem hu pagbuhat taena.

Sa Daruwa Ha Sinugù

²⁸ “Inu man sa kahenhenaa nuy taini? Amin etaw ha daruwa sa malmalaki din. Sinugù din haena sa magulang hu kagi din ‘Magtalabahu ka iman diyà ta uma.’

²⁹ “Ba bà dà haena tuminubag sa batà hu ‘Hari a agkabayà.’ Ba su malugay-lugay nahalin dà sa henà-henà din aman duminiyà dà ta uma.

³⁰ “Dayun si Amay din duminuun daan ku sabuwa ha batà din daw sugua haena diyà ta uma. Minikagi haena hu ‘Hee, dumiyà a’ ba hurà haena diyà ta uma.

³¹ “Sin-u man duun taena ha mga batà sa nakatuman hu insugù hu amay dan?”

Tuminubag sidan hu “Iyan haena sa magulang.”

Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyan ku inyu ha saena ha limbungan ha manunukut hu buhis daw su madaet ha mga bahi iyan mangauna dì inyu ha pagharian hu Dios.

³² Ta nakadini si Juan ha Bautista hu pagpaahà inyu hu paagi ha mabuhat kaw ha matareng ba hurà nuy tuuwi. Ba saena ha mga limbungan daw sa madaet ha mga bahi tuminuu kandin. Bisan su maahà nuy en ha namanuu sidan ba hurà kaw gihapun tuu daw hurà kaw daan maghinulsul hu mga salà nuy.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Mga Tag-alima Hu Parasan

(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

³³ “Palilimani nuy haini sa pananglitan. Amin etaw ha amin din uma ha pinamulahan hu paras. Linibut din haena hu alad daw migbangbang hu pangemesà hu mga bunga din daw miglawig daan hu timaay taena ha mga tag-alima duun. Dayun pinaalimahan din haena daw pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa.

³⁴ Su bungahan en su paras sinugù din sa mga suluguen din duun ku mga sinaligan din ha tag-alima hu parasan ta daw matimù taena sa kandin ha bahin. ³⁵ Ba su mga sinugù din bà dà pinan-ibiti

ku mga sinaligan, sa sabuwa binunalan dan, sa sabuwa hinimatayan dan daw sa sabuwa binatu dan hangtud ha matay. ³⁶ Dayun impalupug ku tag-iya ku uma sa madakel pa ha suluguen di su nauna ba iyan gihapun haena binuhat kandan.

³⁷ “Sa katapusan iyan din en paman sinugù su batà din ta sa henà-henà din ‘Tahuran dan gayed haini tumenged ta batà ku.’

³⁸ “Ba su maahà haena ku mga sinaligan miglalang-lalang sidan hu ‘Iyan en haini batà hu tag-iya. Himatayan taw ta daw maangken taw en haini sa parasan.’ ³⁹ Aman inuwit dan diyà ta guwà taena ha parasan daw himatayi.

⁴⁰ “Ku makauma sa tag-iya taena ha parasan inu man sa buhaten din duun ku mga sinaligan din?”

⁴¹ Tuminubag sidan hu “Panhimatayan din gayed sidan dayun su parasan paalimahan din hu lain ha iyan mag-ila kandin hu bahin hu bunga taena.”

⁴² Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Hurà nuy ba kabasa sa lalang hu Dios ha tagyanaen

‘Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà din pulus iyan man diay mahi-nengdanen ta iyan pakapalig-en hu balay. Belenganen gayed haena ta iyan sa Dios migbuhat duun.’

⁴³ “Aman ikagiye ku inyu ha kenà kaw iyan pagharian hu Dios ta iyan dà sa mga etaw ha tagtu-man hu agkabayaan din. ⁴⁴ Saena ha makadaghà duun taini ha batu magebà gayed, daw saena daan ha mahulugan taini ha batu mabekbek gayed.”

⁴⁵ Su mapaliman hu mga Fariseo daw hu mga labaw ha mga sinaligan hu paghalad haena sa mga pananglitan hi Jesus natun-an dan ha iyan en sidan tagsubayen din. ⁴⁶ Aman nan-ahà sidan hu paagi ha madakep dan si Jesus, ba nahaldek sidan hu mga etaw ta si Jesus nakilala dan en ha propita.

22

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Kaamulan (Mateo 22:1-14; Lucas 14:15-24)

¹ Si Jesus duminayun minikagi duun hu mga etaw pinaagi hu mga pananglitan ha tagyanaen

² “Sa tagharian hu Dios agkailing hu hari ha nangandam hu kaamulan ta sa batà din agpangasawa. ³ Pinaelegan din sa mga inimbita ha dumiya en sidan ba namalibad haena.

⁴ “Dayun pinaisaban din dà sidan pinaelegan hu lain ha mga suluguen hu kagi din ‘Ikagiyi su mga inimbita ha nalapà en su mga baka daw su impalambù ha mga nati daw linamisa en daan sa pagkaen. Ipaagpas en sidan ipadini.’

⁵ “Ba saena ha pinan-elegan hurà en magsima ba bà dà duminayun hu kandan ha mga buluhaten, sa sabuwa duminuun ku uma din daw sa sabuwa duminuun hu patigayun din. ⁶ Sa duma kandan bà dan dà pinan-ibiti su mga suluguen ku hari daw pagagayhai dayun panhimatayi. ⁷ Su matun-an haena ku hari tungkay gayed napauk, aman pinaelegan din hu mga sundalu haena sa nangimatay ku mga suluguen din daw mahimatayan daan sidan dayun pigbiggulan dan daan haena sa banuwa.

⁸ “Inikagiyan din sa duma ha mga suluguen din hu ‘Napengahan en sa lamisa ba saena ha pinan-imbata ku kenà angayan ha dumini. ⁹ Aman pamanduun kaw hu mga dalan daw pan-imbata sa bisan sin-u ha maahà nuy.’ ¹⁰ Dayun namahipanaw su mga suluguen daw pan-imbata hu bisan sin-u ha naahà dan sa maayad daw sa madaet, aman napanday gayed napunù su balay ku harì.

¹¹ “Ba su makaseled su harì ta ag-ahaen din sa mga etaw naahà din su maama ha hurà magpinaksuy para hu kaamulan. ¹² Inikagiyan din haena hu ‘Imbà ka makaseled dini ha sa bisti nu kenà man para hu kaamulan?’ Saena ha etaw hurà gayed makatubag.

¹³ “Dayun inikagiyan ku harì sa mga sinaligan din hu ‘Bakusa haini daw ilambeg duun hu kasukileman diyà ta guwà ha duun makag-ulahuay hu kalugul daw magkangget sa mga ngipen din hu kasakitan.’

¹⁴ “Madakel sa inimbata hu Dios ba atiyuay dà sa pinilì.”

Sa Pagbayad Hu Buhis Diyà Ki Harì Cesar

(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

¹⁵ Naman-awà su mga Fariseo daw miglalanglalang ku in-inuwen dan ta daw amin maikagi hi Jesus ha ikasumbung dan kandin. ¹⁶ Aman sinugù dan diyà ki Jesus sa mga sakup dan daw sa mga sakup hi Herodes. Dayun saena sidan uminikagi diyà ki Jesus hu “Manunudlù, natunan day ha matareng ka gayed daw iyan nu dà tigtudlù sa kamatuuran mahitenged hu Dios. Harì

ka agkauwit hu mga henà-henà hu mga etaw ta hurà nu kandan igpalabi. ¹⁷ Aman ikagiya kay ikaw ku igtugut ba hu Kasuguan taw ha magbayad kuy hu buhis diya ki Cesar.”

¹⁸ Ba natun-an hi Jesus ha madaet sa tuyù dan aman inikagiyan din sidan hu “Sinyu sa bà dà tagpasibù-sibù, imbà a inyu tagsulay-sulaya?

¹⁹ Ipaahà kanak sa salapì ha igbayad nuy hu buhis.” Inuwit dan su salapì ²⁰ dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Sin-u ha weleng daw ngaran sa nakaugsak duun taini ha salapì?”

²¹ Tuminubag sidan hu “Iyan si Cesar sa Harì ta Roma.”

Dayun inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku kandin diay haini kinahanglan ha iila nuy diya ki Cesar sa buhis daw iila nuy daan duun hu Dios sa kandin ha bahin.”

²² Su mapaliman dan haena tungkay sidan nangabeleng dayun inawaan sidan hi Jesus.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw
(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

²³ Duun taena ha aldaw amin mga Saduceo ha duminiyà ki Jesus. Saini ha mga etawa hari agtuu ha mabanhaw sa etaw, ²⁴ aman inikagiyan dan si Jesus hu “Manunudlù, sa Kasuguan hi Moises tagyanaen ‘Ku matay sa maama ba hurà pa sidan pamatà ki Asawa din kinahanglan ha sa suled taena ha maama asawahen din su bahi ha nabalutaw ku magbatà sidan kaliwat pa haena ku suled din ha minatay.’ ²⁵ Su anay amin dini pitu ha migsusuled ha pulus maama. Sa kamagulangan kandan nangasawa ba hurà pa sidan pamatà na

minatay en. Aman inasawa ku manghud din su bahi ha nabalu ²⁶ ba saena ha maama hurà en daan sidan pamatà na minatay en daan hangtud ha su migsusuled alan nakaasawa ku bahi ba alan daan minatay. ²⁷ Dayun minatay daan su bahi. ²⁸ Ku mabanhaw asem sa nangamatay sin-u man sa laus ha asawa ku bahi sa pulus man nakaasawa kandin su pitu ha migsusuled?”

²⁹ Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Maal en sa tag-ikagiyan nuy tumenged ta hurà nuy katun-i sa insulat ha lalang hu Dios daw sa pagkagamhanan din. ³⁰ Asem ku mabanhaw en sa mga nangamatay agkailing sidan hu mga balinsuguen hu Dios diyà ta langit ha hari en agpangasawa. ³¹ Mahitenged hu pagkabanhaw taena ha mga minatay hurà nuy ba diay kabasa sa lalang hu Dios ha tagyanaen ³² ‘Iyan a Dios ha tagsimbahen hi Abraham daw hi Isaac daw hi Jacob.’ Kenà haena Dios hu mga minatay ba Dios hu mga bubuhay.”

³³ Su mapaliman haena hu mga etaw nangabeleng gayed sidan hu katudluan din.

Sa Tungkay Labaw Ha Sugù

(Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)

³⁴ Su matun-an hu mga Fariseo ha hurà en makatubag ki Jesus sa mga Saduceo sagunà sidan mig-amul-amul. ³⁵ Amin kandan sabuwa ha manunudlù hu Kasuguan ha nanginginsà daan ki Jesus hu pagsulay kandin ha tagyanaen ³⁶ “Manunudlù, inu man sa labaw gayed duun hu alan ha Kasuguan?”

³⁷ Tuminubag si Jesus hu “‘Palanggaa nuy gayed sa Dios ha Magbabayà nuy’³⁸ ta iyan haena tungkay labaw daw nauna ha sugù duun hu Kasuguan. ³⁹ Sa ikaduwa ha labaw ha sugù iyan sa ‘Palanggaa sa mga duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu kaugalingen nuy.’⁴⁰ Sa Kasuguan daw sa lalang hu Dios pinaagi hu mga propita matuman en ku buhaten nuy haini sa daruwa ha sugù.”

Sa Mesiyas Ha Kaliwat Hi David

(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

⁴¹ Su tag-amul-amul sa mga Fariseo ininsaan sidan hi Jesus hu ⁴² “Inu sa kahenhenaa nuy hu Mesiyas? Sin-u man haena ha kaliwat?”

Tuminubag sidan hu “Saena kaliwat hi David.”

⁴³ Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku iyan hayana imbà man makaikagi si David su ulinan hu Balaan ha Ispiritu ha Ginuu din sa Mesiyas? Ta tagyanaen ⁴⁴ ‘Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha “Dini ka pinuu ta kawatanan ku hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra nu.” ’

⁴⁵ Ku inikagi hi David ha Ginuu din su Mesiyas, imbà kabuhat din dà paman haena ha kaliwat?”

⁴⁶ Hurà en gayed agpakatubag ki Jesus daw sugud taena ha aldaw hurà en uminamel hu pagpanginginsà kandin.

23

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw

(Mateo 23:1-28; Marcos 12:38-40; Lucas 11:39-46,52; 20:45-47)

¹ Inikagiyan hi Jesus sa mga etaw daw sa mga tinun-an din hu ² “Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo iyan sinaligan ha magtudlù hu Kasuguan hi Moises. ³ Aman kinahanglan ha palilimanan nuy daw tumanen nuy sa alan ha igsugù dan inyu. Ba harì nuy ilingan sa mga buhat dan ta harì dan tagbuhaten sa tigtudlù dan inyu. ⁴ Mabegat gayed sa mga tulumanen ha igpabuhat dan hu mga etaw ba bisan ganì sidan harì dan daan agkatuman haena.

⁵ “Tagbuhaten dan sa alan hu pagpaaluahà hu mga etaw. Impamedbed dan sa lalang hu Dios diyà ta tangad dan daw ta alima dan daw tagmagayad daan sidan hu pinaksuy. ⁶ Ku duun sidan hu taggastu agkabayaan dan ha iyan sidan una igpakaen, daw ku diyà sidan ta simbahan iyan dan daan agkabayaan sa madagway ha pinun-ayà. ⁷ Agkalipay daan sidan ku tahuran hu mga etaw duun hu baligyaanan daw ikagiye sidan ha Manunudlù.

⁸ “Ba harì nuy tugutan sa mga etaw ha umawen kaw kandan ha Manunudlù ta migsusuled kaw dà daw iyan a dà Manunudlù nuy. ⁹ Daw harì nuy daan ngaranan sa bisan sin-u dini ta kalibutan ha Amay nuy ta sabuwa dà sa Amay nuy ha iyan sa Dios diyà ta langit. ¹⁰ Daw harì nuy daan igtugut ha umawen kaw hu Ginuu ta iyan a dà Ginuu siak sa Mesiyas. ¹¹ Saena ha labaw inyu iyan mabuhat ha suluguen nuy ¹² ta bisan sin-u sa tagpalabaw-labaw igpaubus ba saena ha tagpaubus igpatangkaw.

¹³ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpa-

sibù-sibù. Harì kaw agkabayà ha maharian kaw hu Dios daw saena ha agkabayà ngaay agbaldengen nuy.

¹⁴ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpa-sibù-sibù. Aglupigan nuy sa mga balu ha bahi daw ag-agawen nuy Baligyaanan sa mga katigayunan dan dayun agtambunan nuy sa madaet ha mga buhat nuy pinaagi hu pag-ampù ha malugayad. Tumenged taini adagi gayed sa silut inyu.

¹⁵ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpa-sibù-sibù. Madiyù gayed sa napayanan-an nuy ta bà nuy en nangalayun sa dagat hu pagkabig hu sabuwa ha etaw, ba sa intudlù nuy taena ha kinabig nuy nakapadaet kandin ha iyan ipaka-Inferno din.

¹⁶ “Kahid-u nuy gayed ta agkailing kaw hu buta ha tagkipit hu buta daan. Tag-ikagi kaw ha ‘Ku ipanumpà hu etaw sa Timplo mahimu haena ha harì din tumanen, ba ku iyan din ipanumpà sa bulawan duun taena ha Timplo tumanen din gayed haena.’ ¹⁷ Mga buang-buang kaw gayed daw mga buta. Hindu man dapit sa mahal? Iyan ba su bulawan daw ku iyan ba sa Timplo? ¹⁸ Tag-ikagi kaw daan ha ‘Ku ipanumpà hu etaw sa halaran mahimu haena ha harì din tumanen, ba ku iyan din ipanumpà sa inhalad tumanen din gayed haena.’ ¹⁹ Mga buta kaw gayed. Hindu man dapit sa labaw? Iyan ba sa halad daw ku iyan ba sa halaran? ²⁰ Aman sa etaw ha igpanumpà din sa halaran sa alan ha nakaugsak duun taena nakalagkes en hu impanumpà din. ²¹ Daw ku

amin etaw ha igpanumpà din sa Timplo kenà haena iyan dà ta nakalagkes en daan sa Dios ha tagtimà duun. ²² Daw ku amin etaw ha iyan din igpanumpà sa langit nakalagkes en daan sa trono daw sa Dios ha tagpinuu duun.

²³ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpa-sibù-sibù. Ig-ulì nuy duun hu Dios sa ikasampulù hu bisan mga atiyuay ha pamulihen nuy ba iyan nuy agbay-anan sa labaw duun hu Kasuguan ha iling hu pagkamatareng daw hu pagkamahid-uwen hu duma nuy daw hu pagkakasaligan. Kinahanglan ha iila nuy sa mga ikasampulù ba buhaten nuy gayed daan sa duma ha kasuguan. ²⁴ Iling kaw hu buta ha tagkipit hu duma din ha buta. Bà su ag-awaen nuy sa langaw duun hu baung ha ag-inuman nuy ba aglam-eden nuy sa kabayu.

²⁵ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpa-sibù-sibù. Agkailing kaw hu baung daw lampay ha hinenawan sa guwà ba mahugaw sa seled, ta tagtuman kaw gayed hu mga tulumanen ba sa henà-henà nuy madaet ta limbungan daw agapan kaw.

²⁶ Sinyu sa mga Fariseo, bà kaw su buta. Kinahanglan ha unahen nuy henawan sa seled taena ha baung daw lampay dayun malimpyuwan daan sa guwà.

²⁷ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpa-sibù-sibù. Iling kaw hu madagway ha lungun ha pigpintalan hu maputì sa guwà ba diyà ta seled

mga tul-an daw mga sagu hu etaw. ²⁸ Iling kaw taena ta ku tag-ahaen kaw hu etaw bà kaw su matareng ba sa henà-henà nuy bà dà tagpasibù-sibù daw masinupaken gayed.

Sa Silut Hu Mga Fariseo

(Mateo 23:29-36; Lucas 11:47-51)

²⁹ “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Tagbuhat kaw hu mga madagway ha lebeng para hu mga propita daw agdayan-dayanan nuy sa mga lebeng hu mga matareng ha etaw ³⁰ daw kagi nuy ‘Ku duduun kay en ngaay su panahun hu mga gin-apuan day hari day gayed mabuhat sa iling taena ha pinanhimatayan dan sa mga propita.’ ³¹ Pinaagi hu tag-ikagiyen nuy paka-paahà gayed ha mga kaliwatan kaw taena ha mga etaw ha mighimatay hu mga propita. ³² Aman dayuna nuy en sa mga buhat ha madaet ta hurà haena kapenga hu mga gin-apuan nuy.

³³ “Iling kaw gayed hu mga bunsalagan. In-inuwen nuy gid ha hari kaw makaagbul diyà ta Inferno? ³⁴ Agsuguen ku sa mga tagsaysay hu igpaikagi hu Dios daw sa mga matatau ha etaw daw mga manunudlù. Sa duma kandan himatayan nuy daw ilansang nuy duun hu krus, sa duma lagkutan nuy duun hu mga simbahan daw aglasayen nuy sidan bisan hindu sidan agpayanaen. ³⁵ Tumenged taena silutan kaw gayed hu Dios ta pighimatayan nuy sa mga etaw ha matareng sugud ki Abel payanaen en ki Zacarias sa batà hi Barakias ha duun nuy dà pighimatayi hu pigtaliwaraan ku Timplo daw ku halaran.

³⁶ Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha sinyu sa mga etaw iman silutan kaw gayed hu Dios.

*Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem
(Mateo 23:37-39; Lucas 13:34-35)*

³⁷ “Sinyu sa mga taga-Jerusalem ha agpangimatay hu mga propita daw tagbatu daan hu mga etaw ha agsuguen diyan, agtanulen ku ngaay inyu iling hu manuk ha ag-amulen din sa mga piyak din diyà ta pakpak din ba hari kaw man agkabaya. ³⁸ Aman awaan hu Dios sa banuwa nuy daw mabuhay haena ha pinakabulung-bulung ha lugar. ³⁹ Daw ikagiye ku inyu ha sugud iman hari ad inyu maahà hangtud asem ha makaikagi kaw en hu ‘Panalangin gayed haini sa pakauma ha sinugù hu Dios.’ ”

24

*Sa Pakauma Ha Pasipala
(Mateo 24:1-28; Marcos 13:1-23; Lucas 21:5-24)*

¹ Su gumuwà en si Jesus duun taena ha Timplo impaahà kandin hu mga tinun-an sa mga balay diyà ta lagidlidan taena ha Timplo. ² Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha “Sulsuliya nuy haini ta laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha sa imbalay taini ha mga batu hurà gayed duun sabuwa ha hari matempag.”

³ Su tagpinuu si Jesus diyà ta Buntud ta Olibo uminubay diyà ta kandin sa mga tinun-an din ha iyan dà sidan daw nanginginsà hu “Ikagiye kay ku kan-u haena agkatuman daw inu sa mga timaan hu paglikù nu daw hu katapusan hu panahun.”

⁴ Tuminubag si Jesus hu “Magbantay kaw ta daw harì kaw malimbungan hu bisan sin-u. ⁵ Ta madakel asem sa makadini daw mag-ikagi hu ‘Iyan a su Mesiya’ dayun madakel gayed ha mga etaw sa malimbungan dan. ⁶ Mapaliman nuy asem sa mga gira daw sa mga agpakauma ha gira ba harì kaw agkasamuk. Kinahanglan ha mahitabù haena ba kenà pa iyan katapusan hu panahun. ⁷ Ta magsasabà sa mga nasud daw sa mga ginharian, makauma sa kauhul daw maglinug daan duun hu migkalain-lain ha lugar. ⁸ Saini ha mga hitabù puunaan pa hu mga kasakit-an.

⁹ “Dayun kuntrahen kaw hu alan ha kaet-etawan tumenged kanak daw itugyan kaw duun hu magpasipala inyu daw maghimatay inyu. ¹⁰ Duun asem taena ha panahun madakel gayed sa umendà hu pagtuu daw magpalimbung-limbungà sidan daw magpakontra-kuntrahà sidan. ¹¹ Makahiwal daan sa mga biduen ha manunudlù ha maglimbung hu madakel ha mga etaw. ¹² Tumenged ta makalekep sa madaet duun hu kaet-etawan maawà daan sa gagaw hu mga etaw duun hu mga duma dan. ¹³ Ba sa harì umendà hu pagtuu hangtud hu katapusan mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan. ¹⁴ Sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu paghari hu Dios kinahanglan ha isangyaw duun hu alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan dayun makauma sa katapusan hu panahun.

¹⁵ “Maahà nuy daan asem sa mahugaw gayed ha humitindeg duun hu balaan ha lugar sumalà hu intagnà hi Daniel sa propita. Saena ha pakabasa

taini sabuten din gayed. ¹⁶ Duun asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta Judea mamamulaguy duun hu bubungan. ¹⁷ Sa mga etaw diyà ta atep hu balay dan hari en lumugnà hu pagtimù hu mga butang dan. ¹⁸ Sa diyà ta uma hari en daan umulì hu pagtimù hu ig-apid ha pinaksuy dan. ¹⁹ Pinakahaluhid-u gayed sa agkangabedes daw saena ha amin din pa igpasusu duun taena ha panahun. ²⁰ Mag-ampù kaw ha hari haena makatagaed hu lendeng daw hu Aldaw hu Paghimlay ²¹ ta saena ha mga pinakahaluhalde ha kasamukan labaw pa di hu nangahitabù en sugud dà su tanghagaen hu Dios sa kalibutan daw hurà en daan isab mahitabù ha iling taena. ²² Ku hari pababaan hu Dios haena ha panahun maamin matay sa mga etaw. Ba tumenged hu mga pinilì din pababaan din dà haena.

²³ “Duun taena ha panahun ku amin umikagi diyan ta inyu hu ‘Ahà kaw, taini en su Mesiyas’ daw ‘Diyà en’ hari kaw gayed taena agtuu. ²⁴ Ta makauma sa mga biduen ha mag-ikagi hu ‘Iyan ad en su Mesiyas’ daw ‘Iyan ad propita’ daw magpaahà daan sidan hu mga timaan daw belengannen ta daw bisan sa mga pinilì hu Dios ku mahimu malimbungan dan pa gayed. ²⁵ Timan-an nuy ta daan kud en haini ag-ikagiyen inyu.

²⁶ “Aman ku amin umikagi inyu hu ‘Ahà kaw, duun en haena hu lugar ha pinakabulung-bulung’ hari kaw gayed dumiyà, daw ku amin daan mag-ikagi hu ‘Dini en haena agseled’ hari kaw daan tumuu taena. ²⁷ Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan sa paglikù ku agkailing hu kilat ha pakailaw ta tibuuk ha kalibutan daw agkaahà hu alan ha kaet-

etawan. ²⁸ Ku hindu duun sa mga minatay duun daan tag-amul-amul sa mga wakwak.

Sa Paglikù Hi Jesus

(Mateo 24:29-44; Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33)

²⁹ “Ku maiwas en haena sa pinakahaluhaldek ha kasamukan sagunà sumukilem sa aldaw daw hari en daan umanlag sa bulan, mangahulug daan sa mga bituen ta agkahuyung sa kalangitan.

³⁰ “Duun asem taena maahà diyà ta langit sa timaan ha pakauma ad en siak sa Suled hu Kaet-etawan daw maglugul sa alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan. Maahà a ha magbulus diyà tayà ha gabunan ha magpangaluanlag daw maahà daan sa pagkagamhanan ku. ³¹ Mapaliman sa lageng hu trumpita daw suguen ku sa mga balinsuguen hu Dios ha amulen dan sa mga pinilì ku ha dini agkangapuun ta tibuuk ha kalibutan.

³² “Timan-i nuy haini sa igtudlù ku inyu mahitenged hu kayu ha igira. Ku manalingsing en haena daw lumabung en matun-an nuy ha madani en sa gulabung. ³³ Iling daan taena ku maahà nuy asem ha matuman en sa alan ha inikagi ku inyu matun-an nuy ha madani ad en aglikù. ³⁴ Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha hari pa alan matay sa mga etaw maamin en haena matuman. ³⁵ Mahanaw pa sa langit daw sa kalibutan ba sa mga lalang ku hari gayed mahanaw.

³⁶ “Hurà nakatuen hu panahun ku kan-u haena agkahitabù bisan pa sa mga balinsuguen ta langit daw siak, ta iyan dà gayed sa Dios ha Amay ku

nakatuen taena. ³⁷ Sa paglikù ku asem mailing hu panahun hi Noe ³⁸ ha su hurà pa lenepi sa tibuuk ha kalibutan sa mga etaw bà dà tagkaenà daw tag-inumà daw namangasawa hangtud en ha sumineled si Noe duun ku arka. ³⁹ Hurà gayed sidan tuu ha aglenepan sa tibuuk ha kalibutan hangtud ha nangalemes sidan. Iling daan taena sa paglikù ku siak sa Suled hu Kaet-etawan. ⁴⁰ Duun asem taena ku amin daruwa ha maama diyà ta uma sa sabuwa matimù ba sa sabuwa makatabun. ⁴¹ Ku amin daruwa ha bahi ha tagpanggaling, sa sabuwa matimù ba sa sabuwa makatabun.

⁴² “Aman magbantay kaw gayed ta hari nuy agkatun-an sa panahun ku kan-u a makalikù siak sa Ginuu nuy. ⁴³ Ba henhenaa nuy haini ha ku agkatun-an pa ngaay hu tagibalay ku kan-u makauma sa takaw magbantay gayed ta daw hari makaseled su takaw. ⁴⁴ Aman kinahanglan gayed ha magpangandam kaw ta siak sa Suled hu Kaet-etawan makauma a dini hu panahun ha hari nuy tagsalapen.

Sa Mga Suluguen

(Mateo 24:45-51; Lucas 12:41-48)

⁴⁵ “Sa suluguen ha kasaligan iyan ipagbayà hu agalen din hu pagpakaen taena ha mga duma din ha suluguen duun hu hustu ha panahun. ⁴⁶ Ku makauli sa agalen din malipayen gayed haena sa suluguen ha migtuman hu alan ha insugù kandin. ⁴⁷ Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha su agalen igsalig din sa alan ha mga butang din duun ku kasaligan ha suluguen. ⁴⁸ Ba ku madaet sa suluguen iyan dà henà-henà din sa ‘Malugay

pa ag-uli su agalen ku' ⁴⁹ aman bà din dà paman agpamunali sa mga duma din daw bà dà daan magkaenà daw mag-inumà duma hu mga beleng-beleng. ⁵⁰ Ku tigkan makauma su agalen din duun hu panahun ha harì din tagsalapen ⁵¹ saena ha suluguen himatayan gayed ku agalen din daw ipaamul duun taena ha mga etaw ha bà dà tagpasibù-sibù. Duun taena ha lugar makag-ulahuay sidan hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan.

25

Sa Sampulù Ha Mga Laga

¹ “Duun taena ha panahun sa tagharian hu Dios agkailing hu sampulù ha mga laga ha natukid hu mga sulù ta tag-angat hu agpangasawa. ² Sa lalima kandan buang-buang daw sa lalima mga matatau. ³ Saena ha mga buang-buang amin dan sulù ba hurà dan pasubrahi sa tubil din. ⁴ Ba saena ha mga matatau amin dan sulù daw amin pa gayed igtutubil dan ha duun hu butilya. ⁵ Tumenged ta nalugay nakauma su agpangasawa nakatiduga sidan.

⁶ “Ba su maliwarà en sa daleman amin migkulahe hu ‘Nakauma en sa agpangasawa. Dalì kaw en daw talagbua nuy.’

⁷ “Dayun napukaw su mga laga daw susiya sa mga sulù dan. ⁸ Su mga buang-buang ha mga laga minikagi duun ku mga matatau hu ‘Ilahi kay hu igtubil day ta agkapedengan en sa kanay ha sulù.’

⁹ “Ba su mga matatau tuminubag hu ‘Hari mahimu ta tumanan day dà haini. Bà kaw en diyà ta tindahan daw palit.’

¹⁰ “Su taghipanaw pa haena sa mga buang-buang ha mga laga ta agpalit hu igtubil dan nakauma en haena sa agpangasawa. Su mga laga ha matatau tuminalagbù ku agpangasawa daw pamaneled duun ku balay ha agkaamulanan dayun sinirahan haena.

¹¹ “Su malugay-lugay nakalikù en su duma ha mga laga daw pamangumaw hu ‘Ginuu, puwai kay man.’

¹² “Ba saena ha agpangasawa tuminubag hu ‘Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha harì ku inyu agkakilala.’

¹³ “Aman” kagi hi Jesus “pangandam kaw gayed ta harì nuy agkatun-an ku kan-u a aglikù.

Sa Tatulu Ha Sinaligan

(Mateo 25:14-30; Lucas 19:11-27)

¹⁴ “Sa tagharian hu Dios agkailing daan hu etaw ha aghipanaw aman inamul din sa mga sinaligan din ta igpiyal kandan sa mga salapì din. ¹⁵ Sinaad din kandan su salapì sumalà hu mahimu dan ha pagpatigayun, sa sabuwa inilahan din hu lalima ha libu daw sa sabuwa daruwa daan ha libu daw sa sabuwa nangkalibu dà. Dayun huminipanaw su etaw. ¹⁶ Su sinaligan ha inilahan hu lalima ha libu sagunà din dà haena impatigayun aman nakaganansiya hu lalima daan ha libu. ¹⁷ Saena ha inilahan hu daruwa ha libu nakaganansiya daan hu daruwa ha libu. ¹⁸ Ba saena ha inilahan hu nangkalibu bà din dà inlebeng su salapì ku agalen din.

¹⁹ “Su malugay en uminulì haena sa agalen ku mga sinaligan hu pagsusi hu mga salapì din.

²⁰ Saena ha sinaligan ha inilahan hu lalima ha libu inuwit din su in-ila kandin ha salapì lagkes en sa ganansiya daw uminikagi hu 'Inilahan a ikaw hu lalima ha libu na saena impatigayun ku. Ahaa nu, taini daan sa lalima ha libu ha ganansiya din.'

²¹ "Inikagiyan haena ku agalen din hu 'Maayad gayed tungkay sa binuhat nu. Tumenged ta kasaligan ka hu atiyuay dà ipiyal ku ikaw sa madakel pa. Sumeled ka dini ta daw makalagkes ka hu kalipay ku.'

²² "Nakauma daan haena sa sinaligan ha inilahan din hu daruwa ha libu daw minikagi daan hu 'Inilahan a ikaw hu daruwa ha libu. Ahaa nu, taini sa ganansiya din ha daruwa daan ha libu.'

²³ "Inikagiyan daan taena ha agalen hu 'Maayad gayed tungkay sa binuhat nu. Tumenged ta kasaligan ka hu atiyuay dà ipiyal ku ikaw sa madakel pa. Sumeled ka dini ta daw makalagkes ka hu kalipay ku.'

²⁴ "Dayun nakauma daan su sinaligan ha inilahan hu nangkalibu saena minikagi hu 'Natun-an ku ha manlulupig ka ha etaw ta aplegtayen nu sa kenà ikaw ha insawed daw agtimuen nu daan sa kenà ikaw ha inukapan. ²⁵ Tumenged ta nahaldek a ikaw bà ku dà inlebeng su salapì nu. Ahaa nu, taini dà su nangkalibu.'

²⁶ "Ba inikagiyan taena ha agalen din ha 'Buang-buang ka gayed daw pugulen ha sinaligan. Natun-an nud man diay ha aplegtayen ku sa kenà kanak ha insawed daw agtimuen ku daan sa kenà kanak ha inukapan. ²⁷ Maayad ngaay ku imbangku nu hayana sa salapì ku ta daw maisaban ku lumikù a.'

²⁸ “Aman inikagiyan din su lain ha suluguen din hu ‘Timua nu hayana sa nangkalibu diyà ta kandin daw iila duun taena ha nakatimù hu sampulù ha libu. ²⁹ Ta sa etaw ha amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel dì hu kinahanglanan din, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyen din dà timuen pa gayed haena diyà ta kandin. ³⁰ Daw ilambeg nu su suluguen ha hurà din pulus duun hu kasukileman diyà ta guwà ha duun makag-ulahuay hu kalugul daw magkangget sa mga ngipen din hu kasakitan.’

Sa Igkahukumi Hu Kaet-etawan

³¹ “Siak sa Suled hu Kaet-etawan ku lumikù a dini ha tagpangaluanlag duma hu alan ha mga balinsuguen hu Dios minuu a duun hu trono. ³² Umatubang kanak sa alan ha kaet-etawan daw bahinen ku sidan iling hu magbalantay hu karniro ha igtapid din sa kambing duun hu karniro, ³³ sa mga karniro dini dapit ta kawatanan ba sa mga kambing dini ta gibang.

³⁴ “Dayun siak sa Harì umikagi a duun hu mga etaw dini dapit ta kawatanan ku hu ‘Sinyu sa napanalanginan hu Dios ha Amay ku, dini kaw daw dawata en sa pagharì ku inyu ha inandam kud en inyu sugud dà su tanghagaen sa kalibutan. ³⁵ Ta su mauhul a impakaen a inyu daw su malauwan a impainum a daan inyu. Su langyaw a diyan impaseled a inyu duun hu balay nuy ³⁶ daw su tagkinahanglan a hu pinaksuy inilahan a inyu. Su madaluwan a pigtanul a inyu daw su mapurisu a pigbisitahan a inyu.’

37 “Dayun manginginsà su mga etaw ha matareng hu ‘Ginuu, kan-u day ikaw naahà ha nauhul daw ku nalauwan ba na impakaen day ikaw daw impainum day ikaw? 38 Kan-u day ikaw impaseled duun hu balay day ta langyaw ka daw ku kan-u day daan ikaw inilahi hu pinaksuy ta migkinahanglan ka? 39 Kan-u day ikaw pigbisitahi ta nadaluwan ka daw ku napurisu ba?’

40 “Duun taena siak sa Hari tumubag a hu ‘Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha bisan inu sa binuhat nuy taena ha kinaminusan en gayed ha suled ku binuhat nuy en daan haena dini ta kanak.’

41 “Dayun ikagiyan ku daan sa mga etaw ha dini dapit ta gibang ku hu ‘Sinyu sa hinukuman en hu Dios, paman-awà kaw dini daw duun kaw hu hapuy ha hari en gayed agkapedengan ha intagana ki Satanas daw hu mga ginsakupan din. 42 Ta nauhul a ba hurà a inyu ipakaen daw nalauwan a ba hurà a inyu ipainum. 43 Langyaw a diyan ta inyu ba hurà a inyu ipaseled duun hu balay nuy. Migkinahanglan a hu pinaksuy ba hurà a inyu ilahi. Nadaluwan a daw napurisu a ba hurà a inyu bisitahi.’

44 “Dayun manginginsà sidan kanak hu ‘Ginuu, kan-u day ikaw naahà ha nauhul ka daw ku nalauwan ba daw ku langyaw ka dini ta kanay daw ku migkinahanglan ka hu pinaksuy daw ku nadaluwan ka ba daw ku napurisu ka daan ha hurà day ikaw buligi?’

45 “Duun taena siak sa Hari tumubag a hu ‘Laus gayed sa ag-ikagiye ku inyu ha bisan sin-u haena

sa hurà nuy buligi duun taena ha kinaminusan gayed ha suled ku iyan ad en hurà nuy kabuligi.’

⁴⁶ “Dayun saena ha mga etaw ilambeg diyà ta Inferno daw silutan hu hurà din katapusan, ba sa matareng mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.”

26

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Su makapenga en si Jesus magtudlù inikagiyan din sa mga tinun-an din hu ² “Natun-an nuy ha makaduwa iman iyan en pagsaulug hu Aldaw hu Paglabay daw siak sa Suled hu Kaet-etawan itugyan a duun hu mga etaw ta daw makalansang a kandan duun hu krus.”

³ Mig-amul-amul sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang duun hu balay hi Caifas sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad

⁴ daw miglalang-lalang sidan ku in-inuwen dan sa pagdakep ki Jesus ha harì matun-an hu mga etaw ta daw mapatay dan. ⁵ Ba minikagi sidan hu “Harì taw dakepen duun hu pagsaulug ta kan ku magubut sa mga etaw.”

Sa Paghudhud Hu Pahumut

(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

⁶⁻⁷ Su tagkaen si Jesus diyà ta Betania duun hu balay hi Simon ha sanglahen su anay amin bahi ha uminubay diyà ki Jesus. Saena ha bahi tag-uwit hu pahumut ha tungkay mahal ha intagù duun hu

butilya ha alabastro dayun inhudhud din haena diyà ta ulu hi Jesus.

⁸ Ba su maahà hu mga tinun-an din napauk gayed sidan ha tagyanaen “Imbà din bà dà kalkali hayana sa pahumut? ⁹ Maayad pa ngaay ku imbaligyà hayana hu tungkay mahal daw sa halin din in-ila duun hu mga makaluluuy.”

¹⁰ Ba natun-an hi Jesus sa tagsubayen dan aman inikagiyan din sidan hu “Imbà nuy agsamuka haini sa bahi? Sa binuhat din dini ta kanak madagway tungkay. ¹¹ Sa mga makaluluuy sigi dà diyan ta inyu ba siak hari ad en maglugay dini ta inyu. ¹² Binuhat din haini dini ta kanak hu pagpangandam hu kalebenga kanak. ¹³ Laus gayed sa ag-ikagiyan ku inyu ha bisan hindu asem duun isangyaw sa Maayad ha Tultulanen dini ta tibuuk ha kalibutan sa binuhat taini ha bahi hari gayed malipatan daw itultul daan.”

Sa Paagi Hu Kadakepa Ki Jesus

(Mateo 26:14-16; Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-

6)

¹⁴ Si Judas Iscariote sa sabuwa duun hu sampulù daw daruwa ha tinun-an duminuun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad ¹⁵ daw nangin-ginsà hu “Pila sa isuhul nuy kanak ku itugyan ku diyan ta inyu si Jesus?” Sagunà dan haena inilahan hu trayinta ha salapì. ¹⁶ Sugud taena nan-ahà si Judas hu paagi ha makatugyan din si Jesus diyà ta kandan.

Sa Pagsaulug Hi Jesus Duma Hu Mga Tinun-an Din

(Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30)

¹⁷ Su mauma en sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Supas ha Hurà Duun Igpatulín nanginginsà sa mga tinun-an diyà ki Jesus hu “Hindu sa agkabayaan nu ha elegen day hu pag-pangandam hu igpanihapun taw hu pagsaulug?”

¹⁸ Tuminubag si Jesus ha “Dumuun kaw hu sabuwa ha etaw diyà ta banuwa daw ikagiyi nuy hu ‘Sa Manunudlù tag-ikagi ha ubay en sa natugun ha panahun ha matay aman agpanihapun haena duma hu mga tinun-an din diyà ta balay nu hu pagsaulug.’ ” ¹⁹ Binuhat hu mga tinun-an sa insugù kandan hi Jesus dayun nangandam sidan hu pagkaen taena ha pagsaulug.

²⁰ Su daleman en mininuu si Jesus daw sa mga tinun-an din hu pagkaen. ²¹ Su kamulu pa sidan tagkaen inikagiyen sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa sabuwa inyu iyan maglimbung kanak.”

²² Nangaguul gayed su mga tinun-an din aman sa kada sabuwa kandan nanginginsà hu “Ginuu, iyan a ba?”

²³ Tuminubag si Jesus hu “Iyan sa sabuwa diyan ta inyu ha nakigsalu kanak. ²⁴ Siak sa Suled hu Kaet-etawan matay a gayed sumalà hu insulat ha lalang hu Dios mahitenged kanak. Ba kahid-u gayed hu etaw ha maglimbung kanak. Maayad pa ngaay ku hurà en haena ibatà.”

²⁵ Dayun minikagi si Judas sa miglimbung kandin hu “Manunudlù, iyan a ba?”

Tuminubag si Jesus hu “Sa inikagi nu na iyan en.”

Sa Panihapun Hu Ginuu

(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

²⁶ Su kamulu pa sidan tagkaen tuminimù si Jesus hu supas daw ampui. Dayun pinangebing din haena daw ipan-ila duun hu mga tinun-an din ha tagyanaen “Timua nuy haini daw kan-a ta iyan en haini lawa ku.”

²⁷ Dayun tinimù din sa tasa daw ampui daan haena. In-ila din diyà ta kandan hu kagi din “Alan kaw inum duun ²⁸ ta iyan en haini langesa ku ha igpamalas hu mga salà hu kaet-etawan ha iyan timaan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan. ²⁹ Ikagiyen ku inyu ha daw ad en asem isab ag-inum hu bag-u ha binu duma inyu ku magharì en sa Dios ha Amay ku.”

³⁰ Su makagkanta en sidan hu pagdayè hu Dios duminiyà sidan ta Buntud ta Olibo.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

³¹ Inikagiyan hi Jesus su mga tinun-an din hu “Alan kaw sumuway kanak taini ha daleman ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ‘Aghimatayan ku sa magbalantay daw makagsusuwayà sa mga karniro.’ ³² Ba ku mabanhaw ad umuna a inyu diyà ta Galilea.”

³³ Minikagi si Pedro hu “Bisan ku sumuway ikaw sa duma ba hari a gayed hu kanak.”

³⁴ Ba inikagiyan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ikaw ha taini ha daleman sa hari pa

managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.”

³⁵ Tuminubag si Pedro hu “Bisan pa ku himatayan a duma ikaw ba harì ku gayed hayana ikagiyaen.” Iyan daan haena inikagi hu alan ha mga tinun-an hi Jesus.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Diyà Ta Getsemane
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

³⁶ Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminuun hu lugar ha tagngaranan ta Getsemane daw inikagiyaen din sidan hu “Dini kaw dà taini magpinuu ta agdayun a diyà ta unahan hu pagampù.” ³⁷ Dinuma din si Pedro daw sa daruwa ha batà hi Zebedeo. Suminakit gayed sa gahinawa din hu kalugul ³⁸ aman inikagiyaen din sidan hu “Miglabay gayed kasakit sa gahinawa ku ha bà su agkabugtù en. Dini kaw dà daw magbantay kaw duma kanak.”

³⁹ Su makadiyà en si Jesus ta unahan luminuhud daw dunghuy diyà ta bugtà ha migampù ha tagyanaen “Amay ku, ku mabaluy ngaay harì a ikaw ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa ikaw ha pagbayà matuman kenà iyan sa kanak.”

⁴⁰ Dayun linikuan hi Jesus su tatulu ha tinunan din ba naahà din ha tagtidugahà en sidan. Aman inikagiyaen din si Pedro hu “Imbà kaw harì pakabantay bisan ngaay nangkauras dà?” ⁴¹ Magbantay kaw gayed daw magampù ta daw harì kaw madaeg hu panulay. Agkabayà ngaay sa henà-henà nuy ba maluya kaw.”

⁴² Luminikù dà paman si Jesus daw mig-ampù ha tagyanaen “Amay ku, ku mabaluy ngaay hari a ikaw ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa ikaw ha pagbayà matuman kenà iyan sa kanak.”

⁴³ Su likuan din dà su mga tinun-an din naahà din ha tagtidugahà gihapun ta hari gayed sidan pakaantus. ⁴⁴ Aman inawaan din sidan daw luminikù en paman hu ikatulu ha mig-ampù iling ku nauna.

⁴⁵ Dayun linikuan din dà paman sa mga tinun-an din daw ikagiya sidan hu “Tagtidugahà kaw pa ba diay? Ahaa nuy, iyan en haini panahun ha siak sa Suled hu Kaet-etawan itugyan ad en duun hu mga makasasalà ha etaw. ⁴⁶ Bangun kaw ta aghipanaw kuy en. Ahaa nuy, taini en sa etaw ha taglimbung kanak.”

Sa Kadakepa Ki Jesus

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

⁴⁷ Su kamulu pa tag-ikagi si Jesus nakauma en sa sabuwa duun taena ha sampulù daw daruwa ha tinun-an ha iyan si Judas duma hu madakel ha mga etaw ha tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal ta sinugù sidan hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga magulang. ⁴⁸ Amin timaan ha inikagi kandan hi Judas ha tagyanaen “Sa hadekan ku iyan en haena aman dakepen nuy dayun.” ⁴⁹ Sagunà inubayan hi Judas si Jesus daw ikagiya hu “Manunudlù” dayun hinadekan din.

⁵⁰ Tuminubag si Jesus hu “Agpasa en sa ag-buhaten nu.”

Dayun si Jesus dinakep ku mga etaw. ⁵¹ Ba sa sabuwa duun hu mga tinun-an hi Jesus duminagtù hu ispada din daw tigbasa sa suluguen hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad aman nalapungan haena.

⁵² Ba inikagiyan hi Jesus su tinun-an ha “Isakeb hayana sa ispada nu ta sa tag-ibit hu ispada ispada daan sa igpatay din. ⁵³ Hurà nu ba katun-i ha ku magpabulig a hu Dios ha Amay ku sagunà din dà ipadini sa libu-libuwen ha mga balinsuguen din? ⁵⁴ Ba ku buhaten ku haena hari gayed matuman sa insulat ha lalang hu Dios.”

⁵⁵ Dayun inikagiyan hi Jesus su mga etaw hu “Pangulu a ba hu mga tulisan imbà kaw tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal hu pagdakep kanak? Aldaw-aldaw migpinuu a diyà ta Timplo daw nanudlù, imbà a hurà inyu dakepa diyà? ⁵⁶ Ba saena nahitabù ta daw matuman sa insulat hu mga propita.” Dayun inawaan si Jesus hu mga tinun-an din ta nangakapulaguy sidan.

*Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Mga Punuan
(Mateo 26:57-68; Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24)*

⁵⁷ Inuwit si Jesus ku mga etaw ha migdakep kandin diyà ta balay hi Caifas sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ta diyà en tag-amul-amul sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga magulang. ⁵⁸ Si Pedro taglupug daan kandan ba madiyù dà daw diyà dà nataman ta lama. Uminamul haena duun hu mga bantay ha tagpinuu diyà ta ag-ahaen din ku inu sa maul-ulahan hi Jesus.

⁵⁹ Sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha duma dan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio nan-ahà gayed hu mga bidù ha katarengan ta daw mahimatayan dan si Jesus. ⁶⁰ Ba hurà dan gayed agkaahà ha katarengan bisan ku madakel en sa nanistigus.

Su malugay-lugay amin daruwa ha ⁶¹ minikagi hu “Sayana ha etaw agkagasen din kun haini sa Timplo hu Dios ba duun hu tatulu ha aldaw agbal-ayen din dà.”

⁶² Dayun huminitindog su tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad daw insai si Jesus hu “Inu sa makatubag nu taini ha sumbung dan ikaw?” ⁶³ Ba si Jesus hurà en magtubag.

Minikagi dà paman su tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ha “Duun hu atubangan hu Dios ha bubuhay ipanumpà nu daw ikagiyi kay ku iyan kad ba su Mesiyas ha Batà hu Dios.”

⁶⁴ Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nu. Ba ikagiyen ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà a asem inyu ha minuu a duun hu kawatan taena ha gamhanan ha Dios daw maahà a daan inyu ha makabulus diyà tayà ha gabunan.”

⁶⁵ Su mapaliman haena hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad pigyahà din su pinaksuy din ta tungkay napauk ha tagyanaen “Hurà en kinahanglan ha amin pa manistigus ta napaliman taw en sa lalang din ha pigtameyes din gayed sa Dios. ⁶⁶ Inu man sa inyu ha henà-henà?”

Tuminubag sa mga etaw hu “Angayan hayan ha silutan hu kamatayen.”

⁶⁷ Dayun inileban dan sa weleng hi Jesus daw sinumbag dan. Sa duma miglaparu kandin ⁶⁸ daw minikagi hu “Sikaw sa Mesiyas, tagnai ku sin-u kanay sa miglaparu ikaw.”

Sa Paglimud Hi Pedro

(Mateo 26:69-75; Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Su tagpinuu si Pedro diyà ta lama amin bahi ha suluguen ha uminubay diyà ta kandin daw ikagihi hu “Iyan ka man diay duma hi Jesus ha taga-Galilea.”

⁷⁰ Ba duun hu atubangan taena ha mga etaw miglimud si Pedro hu “Harì ku agkatun-an ku inu sa tagsubayen nu.”

⁷¹ Dayun guminuwà si Pedro payanaen diyà ta pultahan. Amin lain en paman ha bahi ha nakaahà kandin daw minikagi duun hu mga etaw diyà hu “Iyan haini duma hi Jesus ha taga-Nazaret.”

⁷² Ba si Pedro miglimud en paman daw nanumpà hu kagi din “Harì ku agkakilala ku sin-u hayana.”

⁷³ Su malugay-lugay inikagiyan si Pedro ku mga etaw ha tagtiyadeg diyà ha “Duma ka gayed tayaa ta agkatun-an ta duun hu inikagiyan nu.”

⁷⁴ Nanumpà gayed si Pedro hu kagi din “Harì ku agkakilala ku sin-u hayana.”

Dayun tuminagauk sa manuk. ⁷⁵ Sagunà nahrenhenaan hi Pedro sa inikagi hi Jesus kandin ha “Ku harì pa managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.” Aman guminuwà si Pedro daw mag-agalaay.

27

Sa Pag-uwit Ki Jesus Diyà Ki Pilato

(Mateo 27:1-2; Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28)

¹ Su maselem en sa alan ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang miglalang-lalang daw mig-uyun ha himatayan dan si Jesus. ² Aman binakus dan haena daw itugyan diyà ki Pilato ha gobernador.

Sa Pagbasul Hi Judas

(Mateo 27:3-10; Mga Buhat 1:18-19)

³ Su matun-an hi Judas ha si Jesus hinukuman en hu kamatayen nakagbasul gayed haena hu paglimbung din. Aman luminikù duun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw mga magulang ta iglikù din ngaay haena sa trayinta ha salapì ⁴ daw minikagi hu “Nakasalà a gayed ta piglimbungan ku sa etaw ha hurà din salà.”

Ba saena ha mga punuan tuminubag ha “Hurà day en labet ta ikaw dà hayana ha kasamuk.”

⁵ Aman inlambeg hi Judas su salapì diyà ta Timplo daw awà diyà dayun mighiket.

⁶ Su matimù hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad su salapì minikagi sidan hu “Masupak taw sa Kasuguan ku saini ha salapì iugsak taw duun hu talaguay hu salapì dini ta Timplo ta saini imbayad en para hu paghimatay hu etaw.”

⁷ Aman nauyunan dan ha saena ha salapì ipalit dan hu bugtà taena ha mamumuhat hu tadyaw ta agbuhaten ha panlebengà hu mga langyaw.

⁸ Iyan haena hinengdan ha pigngaranan hu Bugtà ha Pigbayaran hu Langesa hangtud iman ha

panahun. ⁹ Aman natuman sa lalang hu Dios ha impaikagi din ki Jeremias sa propita ha tagyanaen “Tinimù dan su trayinta ha salapi ta iyan haena nauyunan hu mga kaliwatan hi Israel ¹⁰ daw impalit dan hu bugtà taena ha mamumuhat hu tadyaw.”

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato

(Mateo 27:11-14; Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)

¹¹ Su diyà en si Jesus ta atubangan ku gubernador ininsaan din si Jesus hu “Iyan ka ba Harì hu mga Judio?”

Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nu.”

¹² Su magsumbung sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang diyà ki Pilato hurà en magtubag si Jesus. ¹³ Dayun inikagiyan haena hi Pilato hu “Harì nu ba agkapaliman sa alan ha mga sumbung dan mahitenged ikaw?”

¹⁴ Ba hurà en gayed magtubag si Jesus aman su gubernador tungkay gayed nabeleng.

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39 - 19:16)

¹⁵ Ku agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay iyan naanadan hu gubernador sa amin sabuwa ha purisu ha aglibriyen din sumalà hu agpanayuen hu mga etaw. ¹⁶ Duun taena ha panahun amin nabantug ha purisu ha tagngaranan ki Barabas. ¹⁷ Aman su maamul-amul en sa mga etaw ininsaan sidan hi Pilato hu “Sin-u sa agkabayaan nuy ha libriyen ku? Iyan ba si Barabas daw ku iyan ba

si Jesus sa tagngaranan daan ki Cristo?” ¹⁸ Natun-an hi Pilato ha si Jesus intugyan hu mga punuan diyà ta kandin tumenged hu kasina dan kandin.

¹⁹ Su duun en si Pilato taena ha pinun-ayà hu maghuhukum nakauma daan sa sulat hu asawa din ha tagyanaen “Harì ka maglabet-labet taini ha etaw ha hurà din salà ta ganina ha daleman mig-antus a hu damugu ku mahitenged kandin.”

²⁰ Ba pigdasig sa mga kaet-etawan taena ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw mga magulang ha iyan dan panayuen si Barabas ha libriyen daw himatayan si Jesus.

²¹ Minisab nanginginsà su gobernador hu “Sin-u duun taini ha daruwa sa agkabayaan nuy ha libriyen ku?”

Sa mga etaw tuminubag hu “Iyan si Barabas.”

²² Nanginginsà dà paman si Pilato hu “In-inuwen ku diay si Jesus sa tagngaranan daan ki Cristo?”

Alan sidan tuminubag hu “Ilansang hayana duun hu krus.”

²³ Ba minikagi si Pilato hu “Imbà nuy ig-palansang hayana? Inu diay sa nabuhat din ha madaet?”

Ba bà dà nasì uminiseg sa kulahì hu mga etaw ha “Ilansang hayana.”

²⁴ Su matun-an hi Pilato ha hurà en pulus hu pag-ikagiyà din ta agkagubut en sa mga etaw tuminimù haena hu wahig daw henawi sa alima din duun hu atubangan taena ha mga etaw hu kagi din “Inyu en haini ha salà aman sa langesa taini ha etaw diyan en ta alima nuy ta nangenaw ad en hu kanak.”

²⁵ Tuminubag sa alan ha mga etaw hu “Iyan kay en agpanubag tayana daw sa mga kaliwatan day.”

²⁶ Dayun impaguwà hi Pilato si Barabas. Ba si Jesus pinalagkutan din daw itugyan duun hu mga etaw ta daw makalansang dan duun hu krus.

Sa Pagpasipala Ki Jesus Hu Mga Sundalu

(Mateo 27:27-31; Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

²⁷ Impaseled si Jesus hu mga sundalu duun ku balay hi Pilato dayun inamul-amulan haena hu kasundaluwan. ²⁸ Linebasan dan si Jesus daw pinaksuyi hu maligà ha manggad. ²⁹ Tuminimù daan sidan hu gawed ha dugiyen ha binangkulà daw insuup dan diyà ta ulu hi Jesus. Dayun impabalabad dan sa kawanan ha alima din hu sugkud daw luminuhud sidan diyà ta kandin hu pagtameyes kandin ha naman-ikagi hu “Mabuhì sa Hari hu mga Judio.” ³⁰ Inileban dan si Jesus daw binunalan dan sa ulu din ku sugkud din. ³¹ Su mapengahan dan en sa pagtameyes ki Jesus inawà dan dà su maligà ha manggad daw ilikù diyà ta kandin su pinaksuy din. Dayun inuwit dan si Jesus duun hu lugar ha duun dan iglansang hu krus.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

³² Su diyà en sidan ta dalan nasal-aw dan sa etaw ha taga-Cirene ha tagngaranan ki Simon, dayun pineges dan ha tiangen din su krus hi Jesus. ³³ Nakauma sidan duun hu lugar ha tagngaranan hu Golgota ha sa kahulugan taena Tul-an hu Ulu hu Etaw. ³⁴ Diyà igpainum dan ngaay si Jesus hu

binu ha inamulan hu bulung ha mapait, ba su mananam din haena hurà din en inuma. ³⁵ Su ilansang dan en si Jesus duun hu krus binahin taena ha mga sundalu sa pinaksuy din pinaagi hu ripa.

³⁶ Dayun mininuu sidan daw binantayan dan si Jesus. ³⁷ Sa sampaw ta ulu din sinulatan hu sumbung mahitenged kandin ha tagyanaen “Iyan haini si Jesus ha Harì hu mga Judio.” ³⁸ Inlansang daan sa daruwa ha tulisan duma ki Jesus, sa sabuwa diyà dapit ta kawatan din daw sa sabuwa diyà ta gibang din.

³⁹ Sa mga etaw ha agpamanagad tagkuyeng-kuyengà hu pagtameyes ki Jesus ha tagyanaen ⁴⁰ “Kagi nu man ha agkagasen nu sa Timplo ta agbalayen nu dà duun hu tatulu ha aldaw. Ku laus ka ha Batà hu Dios libriya sa kaugalingen nu daw lugnà ka duun tayan ha krus.”

⁴¹ Iling daan taena sa pagtameyes hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan daw mga magulang hu kagi dan ⁴² “Aglibriyen din man gid sa duma ha mga etaw ba sa kandin ha kaugalingen hari din agkalibri. Ahaen taw hayana sa Harì hu mga kaliwatan hi Israel ku lumugnà ba iman duun tayan ha krus daw makatuu kuy kandin. ⁴³ Iyan man kun hayen Batà hu Dios daw tagsalig duun hu Amay din. Aman ku agkabayaan hu Dios ipalibri en kandin.” ⁴⁴ Saena ha mga tulisan ha inlansang duma kandin migtameyes en daan kandin.

Sa Pagpatay Hi Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵ Su maugtu en sa aldaw suminukilem sa tibuuk ha kalibutan hu tatulu ha uras. ⁴⁶ Su agkabalalay en sa aldaw nangulahì si Jesus hu madaging ha tagyanaen “Eli, Eli, lama sabaktani?” ha tagkahulugan hu “Dios ku, imbà a ikaw bay-ani?”

⁴⁷ Su mapaliman haena hu duma ha mga etaw ha tagtiyadeg diyà ta ubay din minikagi sidan hu “Tag-umawen din gid si Elias sa propita.”

⁴⁸ Sa sabuwa kandan sagunà tuminimù hu manggad ha inteleb duun hu sukà daw ibedbed duun hu panga dayun insungit din ki Jesus. ⁴⁹ Ba sa duma ha mga etaw minikagi hu “Bay-ani hayan ta ag-ahaen taw pa ku makahiwal ba si Elias hu paglibri kandin.”

⁵⁰ Uminisab nangulahì si Jesus dayun nabugtù sa gahinawa din.

⁵¹ Su makepal ha manggad ha in-elang diyà ta Timplo sagunà naliwarà nayahà sugud ta sampaw payanaen ta sagayadan taena. Miglinug daan daw nangabengkag sa mga adagi ha batu. ⁵² Sa mga liyang ha panlebengà nangapuwaan daw amin nangabanhaw ha mga etaw hu Dios. ⁵³ Su mabanhaw en si Jesus su mga etaw ha nangabanhaw daan namandiyà ta Jerusalem daw madakel sa nakaahà kandan diyà.

⁵⁴ Su mga sundalu daw sa kapitan dan ha migbantay ki Jesus nangahaldek gayed su magedam dan sa linug daw su maahà dan sa

duma pa ha nahitabù daw nakaikagi sidan hu
“Laus gayed ha Batà haini hu Dios.”

⁵⁵ Madakel sa mga bahi ha tagbantay ki Jesus ba
diyà dà sidan ta madiyù. Duminuma sidan ki Je-
sus ha nangapuun ta Galilea hu pag-alima kandin.

⁵⁶ Sa duma kandan iyan si Maria Magdalena daw
si Maria ha inay hi Santiago daw hi Jose daw sa
asawa hi Zebedeo.

Sa Paglebeng Ki Jesus

*(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-
56; Juan 19:38-42)*

⁵⁷⁻⁵⁸ Su mahapun en duminiyà ki Pilato sa
sabuwa ha sumusunud hi Jesus ha iyan si Jose sa
sapihan ha taga-Arimatea daw panayua sa lawa hi
Jesus. Insugù hi Pilato ha saena iila kandin ta daw
makalebeng din. ⁵⁹ Aman tinimù hi Jose sa lawa
hi Jesus daw bungkusi hu bag-u daw maputi ha
manggad ⁶⁰ daw itagù din duun hu bag-u din pa
pinabangbangi ha dampiyas. Inipelan din haena
hu adagi ha batu dayun minipanaw. ⁶¹ Si Maria
Magdalena daw su sabuwa ha Maria tagpinuuwà
sidan atbang taena ha lebeng.

Sa Pagbantay Hu Lebeng

⁶² Su maisab ha aldaw daw Aldaw en hu
Paghimlay namandiyà ki Pilato sa mga labaw ha
sinaligan hu paghalad daw sa mga Fariseo ⁶³ hu
kagi dan “Natiman-an day sa inikagi taena ha
limbungan su bubuhay pa ha mabanhaw dà kun
ku maiwas sa tatulu ha aldaw. ⁶⁴ Aman palig-
eni nu haena sa lebeng din taman hu tatulu ha
aldaw ta daw hari matakaw sa lawa din hu mga
tinun-an din, ta kan ku ikagiyan dan sa mga etaw

ha nabanhaw dà daw dayunan dan limbungan sa mga etaw labaw pa dì su anay.”

⁶⁵ Tuminubag si Pilato ha “Dumaha nuy sa mga sundalu daw lig-eni gayed su lebeng.” ⁶⁶ Aman inelegan dan haena sa lebeng daw lig-eni pinaagi hu pag-ugsak hu timaan duun ku batu daw pina-bantayan hu mga sundalu.

28

Sa Pagkabanhaw Hi Jesus

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ Su maiwas en sa Aldaw hu Paghimlay daw kaaldawen en hu Dominggo si Maria Magdalena daw sa sabuwa ha Maria duminuun ku pigleben-gan ki Jesus ta ag-ahaen dan haena.

² Tigkan miglinug hu tungkay mabis-ay ta amin migbulus ha balinsuguen hu Dios ha mig-awà ku batu ha in-ipel ku lebeng hi Jesus daw pinuu duun.

³ Sa kadagway taena ha balinsuguen tagpangalu-anlag iling hu kilat daw sa pinaksuy din tungkay maputì. ⁴ Sa mga sundalu ha tagbantay ku lebeng pighugdunan hu kahaldek dan daw nangailing sidan hu minatay.

⁵ Ba inikagiyan ku balinsuguen haena sa mga bahi hu “Harì kaw agkangahaldek ta natun-an ku ha tagpan-ahaen nuy si Jesus sa inlansang duun hu krus. ⁶ Hurà en dini ta nabanhaw en sumalà hu inikagi din inyu. Ahaa nuy haini sa naugsakan din. ⁷ Aman agpasa nuy elegi sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan ha nabanhaw en si Jesus ba ag-una en kandan diyà ta Galilea. Maahà nuy haena diyà. Timan-i nuy haini sa inikagi ku.”

⁸ Su mga bahi nangahaldek ba adagi daan sa kalipay dan, aman inawaan dan su lebeng daw pulalaguy ta agtultulan dan sa mga tinun-an hi Jesus. ⁹ Su diyà pa sidan ta dalan tigkan huminiwal si Jesus diyà ta kandan daw inikagiyan din sidan hu “Magmalinawen kaw.” Inubayan ku mga bahi daw inibitan dan sa paa din hu pagsimba kandin. ¹⁰ Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Harì kaw agkahaldek. Ikagiya nuy sa mga suled ku ha dumiyà sidan ta Galilea ta maahà a kandan diyà.”

Sa Tultul Hu Mga Bantay

¹¹ Su humipanaw en su mga bahi sa duma ha mga bantay duminiyà ta Jerusalem daw nanunultul hu nahitabù duun ku mga labaw ha sinaligan hu paghalad. ¹² Su maglalang-lalang su mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang mig-uyun sidan ha ilaban dan hu madakel ha salapì su mga sundalu ¹³ daw inikagiyan dan ha “Tultulan nuy sa mga etaw ha su daleman en nakatiduga kaw aman tinakaw hu mga tinun-an hi Jesus sa lawa din. ¹⁴ Daw harì kaw agkasamuk ku mapaliman haena hu gubernador ta iyan kay en ag-ikagi kandin.” ¹⁵ Aman dinawat ku mga sundalu su salapì daw tinuman dan sa inikagi kandan. Bisan iman iyan pa haini tagtuuwan hu mga Judio.

Sa Mga Tugun Hi Jesus

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Mga Buhat 1:6-8)

¹⁶ Su sampulù daw sabuwa ha tinun-an hi Jesus duminiyà ta Galilea duun taena ha bubungan ha inikagi din ha elegan dan. ¹⁷ Su maahà dan en

si Jesus sinimba dan ba amin kandan tagduwa-duwa. ¹⁸ Dayun uminubay si Jesus diyà ta kandan daw minikagi hu “In-ila kanak sa kagahem hu pagharì diyà ta langit daw dini ta kalibutan. ¹⁹ Aman hipanaw kaw duun hu bisan hindu daw tultuli nuy sa mga etaw duun hu alan ha mga nasud ta daw mabuhat sidan ha sumusunud ku. Bautismuwi nuy sidan pinaagi hu ngaran hu Dios ha Amay daw hu ngaran ku siak sa Batà din daw hu ngaran hu Balaan ha Ispiritu, ²⁰ daw tudluan nuy daan sidan hu pagtuman taena ha insugù ku inyu. Hari nuy aglipati ha sigi a magduma inyu hangtud hu katapusan hu panahun.”

Lalang hu Dios New Testament in Binukid

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Binukid

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Binukid

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
8fa6e0c4-d7a6-594c-b954-a81b67f31cf4